

Årsrapport 2016

Danica Pension

Indholdsfortegnelse

LEDELSESBERETNING	
UDVALGTE HOVEDTAL	2
DANICA STRATEGI	3
REGNSKABSBERETNING	4
Årets resultat	4
Begivenheder efter balancedagen	6
Forventninger til 2017	6
De finansielle markeder	6
Investeringsafkast	6
NYE REGNSKABSREGLER FRA 1. JANUAR 2016	7
Overgang til Solvens II	8
ORGANISATION, LEDELSE OG SAMARBEJDSRELATIONER	8
SAMFUNDSANSVAR	9
Corporate Responsibility	9
Principper for socialt ansvarlige investeringer	9
Miljøhensyn	9
REGNSKAB	
Koncernregnskab	11
Moterselskabsregnskab	52
Koncernoversigt	72
LEDELSESHVERV	74
PÅTEGNINGER	
Ledelsespåtegning	75
Den uafhængige revisors erklæringer	76

UDVALGTE HOVEDTAL – DANICA PENSION KONCERNEN

Mio. kr.	2016	2015 ¹⁾	2014 ²⁾	2013 ²⁾	2012 ²⁾
PRÆMIER INKLUSIV INVESTERINGSKONTRAKTER	33.465	29.254	26.502	26.484	24.305
RESULTATOPGØRELSE					
Forsikringsteknisk resultat, Liv	1.436	1.349	2.088	894	1.711
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-100	-32	-141	-88	-3
Egenkapitalens investeringsafkast m.v.	625	557	663	613	594
Resultat før skat	1.961	1.874	2.610	1.419	2.302
Skat	-376	-480	-608	-119	-563
Årets resultat	1.585	1.394	2.002	1.300	1.739
BALANCE					
Aktiver i alt	404.820	367.944	358.237	327.350	324.037
Forsikringsmæssige hensættelser, syge- og ulykkesforsikring	9.858	9.516	9.292	8.568	8.675
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	340.467	320.662	315.480	293.133	289.467
Egenkapital i alt	18.267	19.289	20.031	18.537	18.015
NØGLETAL I PCT.					
Afkast før pensionsafkastskat inkl. afkast relateret til markedsrenteprodukter	6,5	3,1	11,4	3,5	9,8
Afkast relateret til markedsrenteprodukter i Danmark	5,5	4,8	9,4	8,6	11,5
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter i Danmark	4,25	-	-	-	-
Netto afkast før pensionsafkastskat af kundemidler i Danica Pension ³⁾	4,8	5,1	7,2	2,2	5,9
Omkostningsprocent af hensættelser	0,36	0,37	0,42	0,44	0,48
Omkostninger pr. forsikret i kr.	1.221	1.255	1.180	1.177	1.227
Egenkapitalforrentning efter skat	8,4	7,0	10,4	7,1	9,1
Solvensdækning	249	199	213	220	195
NØGLETAL FOR SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING					
Bruttoerstatningsprocent	105	111	130	117	116
Bruttoomkostningsprocent	9	12	10	11	13

¹⁾ Balance er pr. 1. januar 2016

²⁾ Regnskabet for 2016 er aflagt i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen af 27.7.2015. Hovedtal og nøgletal for 2012-2014 er ikke tilpasset ny regnskabsbekendtgørelse af 27.7.2015, jf. omtale under anvendt regnskabspraksis. Solvensdækningen er i 2016 påvirket af ændringen af fortjenstmargen, jf. regnskabspraksis

³⁾ Nøgletallene indeholder ændring i akkumuleret værdiregulering

Danica Pensions koncernregnskab er aflagt i overensstemmelse med IFRS.

Koncernregnskabet har i perioden 2012-2014 været aflagt i henhold til Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse. Ændringen har ikke haft betydning for hovedtallene.

For den samlede oversigt over nøgletal iht. Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse henvises til side 12.

Jf. den offentliggjorte redegørelse og supplerende korrigerende information til årsrapporten for 2014 af 22. juli 2015, er resultat mv. for 2014 ændret ift. den oprindelige årsrapport for 2014.

DANICA STRATEGI

Danica Pensions strategi afspejler vores vision om at være det pensionselskab, som kunderne har mest tillid til. Dette sker ved, at vi leverer økonomisk tryghed til vores kunder.

I Danica Pension har vi fokus på, at vi proaktivt bidrager til, at både privat- og firmakunder har de rigtige pensionsløsninger. Det opnår vi ved løbende at identificere og følge op på vores kunders behov og dækninger samt at give klare anbefalinger, som kunden kan agere på. Vi har en klar ambition om at tilbyde vores kunder de bedste produkter og mest enkle og værdiskabende digitale værktøjer samt at være tilgængelige for vores kunder, uanset hvilken type af rådgivning kunden ønsker at modtage.

Danica Pension kommer tættere på kunderne ved at give overblik og klare anbefalinger til, hvordan de dækkes bedst muligt af deres pensionsordninger. På den måde har både virksomhedsledelsen og medarbejderne samt privatkunder de bedste forudsætninger for at koncentrere sig om virksomheden frem for pensionsdækninger.

Målrettet fokus på fortsat at øge kundetilfredsheden

Danica Pension har fokus på at øge kundetilfredsheden i tråd med målsætningen om at blive det pensionselskab, pensionskunderne er mest tilfredse med.

Danica Pension nu en del af Wealth Management i Danske Bank

Som led i udviklingen af en mere kundefokuseret organisation har Danske Bank etableret en ny Wealth Management enhed. Den nye forretningsenhed servicere alle koncernens kunder og omfatter kompetencer fra Danica Pension, Asset Management og Private Banking.

Formålet med Wealth Management er at samle bankens ekspertise inden for pension, investering og formueforvaltning og dermed kunne tilbyde brugervenlige løsninger, der imødekommer kundernes behov i forskellige livssituationer. Fokus vil være, at tilbyde kunderne førende investeringsløsninger, pensionsprodukter og services, samt at øge bankens andel af markedet, der er i hastig vækst og rummer betydeligt potentiale.

Tæt samarbejde med Danske Bank

Danica Pension har også efter etableringen af Wealth Management tæt samarbejde med andre Danske Bank enheder, der skal sikre attraktive pensions-tilbud og helhedsløsninger til såvel privat- som virksomhedskunder. På privatkundeområdet har det intensiverede samarbejde siden 2013 øget det samlede forretningsomfang med mere end 35 pct.

På privatkundeområdet er der f.eks. for kunder med kompleks økonomi etableret en fælles betjeningsløsning, som over 1.000 kunder allerede benytter sig af. Danica Pension fokuserer tillige på at tilbyde hel-

hedsløsninger til vores erhvervs-kunder, hvor Danske Bank koncernen indtræder som en samlet finansiel partner for virksomhederne. Siden 2014 har Danica Pension og Business Banking under Danske Bank intensiveret samarbejdet, hvilket har medført øget aktivitet.

Gode afkast sammenlignet med markedet

Danica Pension har i de seneste par år arbejdet med at implementere en ny investeringsstrategi, der skal sikre vores kunder afkast i den bedste del af markedet. Investeringsstrategien indeholder blandt andet en øget aktivitet i direkte investeringer, herunder flere alternative investeringer samt et øget fokus på den fremtidige aktivallokering, ligesom investerings-teamet i Danica Pension er blevet styrket med ansættelse af flere investeringseksperter.

I andet halvår af 2015 kunne vi notere os, at de gennemførte tiltag udmøntede sig i solide afkast til vores kunder. Denne udvikling er fortsat ind i 2016, hvor afkastet i Danica Balance har været yderst konkurrencedygtigt. Samlet set kom Danicas afkast af produktet Balance Mix med 15 år til pension ind på en 2. plads.

Flere nye initiativer styrker efterspørgslen

Danica har i 2016 igangsat flere nye tiltag, der har medvirket til at styrke efterspørgslen.

Investering i Danicas ejendomsportefølje

I 2016 blev det muligt for private investorer at investere direkte i Danica Pensions ejendomsportefølje. Det er en nytænkende måde at investere på, og interessen for indtegning var stor. Produktet har lav til middel risiko, og kan levere attraktive afkast sammenlignet med det likvide marked. Det er aktiviteter som denne, der er muliggjort med Wealth Management etableringen, hvor de forskellige kompetence-områder sammen kan skabe nye muligheder for kunderne.

Bedre dækning ved tab af erhvervsevne

Danica Pension var blandt de første forsikrings-selskaber til at forbedre dækningen ved tab af erhvervsevne, så vores kunder i hele deres sygdomsforløb kan opretholde deres økonomiske levestandard.

Samarbejde med Best Doctors

Mange danskere føler sig usikre på, om de har fået den rigtige diagnose. Som de eneste i Norden har Danica Pension indgået et samarbejde med Best Doctors, som samarbejder med 53.000 førende lægefaglige eksperter i hele verden. Vores kunder kan via Best Doctors få en second opinion på din diagnose eller behandlingsforløb. Alt foregår fortroligt og nemt via mail eller telefon og på dansk.

Projekt om forenkling

Danica Pension har i løbet af 2016 arbejdet på at forenkler produkter, firmaaftaler, processer og den service, som kunderne oplever.

Det har resulteret i en bedre og mere effektiv service. Som eksempel har vi smidiggjort vores firmaaftaler, tilpasset dækninger og mindsket antallet af produkter, så vi sikrer, at vi har et fokuseret produkt-udbud.

Nye opsparringstilbud til kunder i Danica Pension

Danica Pension introducerede i januar 2016 en forbedret udgave af Danica Balance. Med det forbedrede Danica Balance vil de fleste af vores kunder fremover investere en del af deres pensionsopsparring i en ny investeringsfond, Danica Balance Mix, hvor Danica Pensions team af investeringseksperter løbende sammensætter fonden af et strategisk valgt mix af defensive og offensive investeringer ud fra, hvordan vi forventer, at det vil gå på de finansielle markeder.

Forventer vi for eksempel, at de offensive investeringer vil give særligt høje afkast, vil vi investere mere i offensive investeringer. Samtidig sikrer vi en bedre sammensætning af de defensive investeringer, så de kan klare sig godt i forskellige økonomiske situationer. Den nye version af Danica Balance har allerede nu vist, at produktet medvirker til at sikre vores kunder et merafkast. Alle kunder med Danica Balance blev i løbet af 2016 overført til det nye Danica Balance produkt.

Norge og Sverige

Også i Norge og i Sverige har Danica Pension et tæt samarbejde med Danske Bank med henblik på at sikre attraktive pensionstilbud og helhedsløsninger til både privat- og firmakunder.

I Danica Pension i Norge har vi iværksat en offensiv vækststrategi, der skal sikre en fremadrettet større markedsandel på det norske pensionsmarked. Dette har ført til en stigning i indbetalingerne på 17 pct. i forhold til sidste år, og de samlede indbetalinger udgjorde 2.188 mio. kroner for 2016.

Udviklingen i Sverige er ligeledes tilfredsstillende med en stigning i indbetalingerne på 13 pct.

Danica Pension har som led i et øget fokus på digitale løsninger oprettet et innovationsteam i Stockholm, der skal udvikle fremtidens digitale løsninger til brug for vores kunder. Det sker med henblik på at styrke Danica Pensions samlede kundetilbud yderligere i takt med, at de teknologiske muligheder bliver udbygget.

REGNSKABSBERETNING

Årets resultat

Danica Pension koncernens resultat før skat udgjorde 1.961 mio. kr. mod 1.874 mio. kr. i 2015. Efter skat udgjorde resultatet 1.585 mio. kr. mod 1.394 mio. kr. i 2015.

Resultatet er højere end forventningerne som angivet i delårsrapporten for 1. halvår 2016. Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at der i 2017 udbetales udbytte på 1.512 mio. kr. for

2016, svarende til resultatet efter skat i moderselskabet.

DANICA PENSION KONCERNEN, RESULTAT FØR SKAT		
(Mio. kr.)	2016	2015
Forsikringsresultat, Traditionel	1.043	1.226
Forsikringsresultat, Markedsrenteprodukter	523	553
Syge- og ulykkesresultat (før investeringsafkast)	-153	-139
Resultat af forsikringsvirksomhed	1.413	1.640
Investeringsafkast	609	284
Overført fra skyggekonto	279	221
Særlige overskudsandele	-340	-271
Resultat før skat	1.961	1.874

Forsikringsresultatet af den traditionelle forretning udgjorde 1.043 mio. kr. mod 1.226 mio. kr. for 2015. De faldende indtægter i den traditionelle forretning var forventet og kan henføres til at nytægning primært sker til markedsrenteprodukter samt bestandens generelle afløbsprofil. Det var muligt at indtægtsføre fuldt risikotillæg for de fire rentegrupper. Endvidere kunne der indtægtsføres 279 mio. kr. fra skyggekontoen i rentegrupperne. Skyggekontoen udgør herefter 44 mio. kr. ultimo 2016, og vedrører risikogrupperne.

Forsikringsresultatet af markedsrenteprodukter udgjorde 523 mio. kr. Resultatet er positivt påvirket af stigende volumen.

Resultatet af syge- og ulykkesforsikring før investeringsafkast gav et underskud på 153 mio. kr. mod et underskud på 139 mio. kr. i 2015. Erstatningsprocenten for syge- og ulykkesforretningen udgjorde 105 pct. mod 111 pct. i 2015.

Investeringsafkastet, der vedrører egenkapitalens risiko, steg fra 284 mio. kr. til 609 mio. kr. Stigningen er påvirket af en ekstraordinær indtægt på 96 mio. kr. fra ændring af diskonteringskurven for syge- og ulykkesforretningen og 175 mio. kr. fra overførslen af en forsikringsbestand til en ny gruppe uden for kontribution. I modsat retning trækker et lavere investeringsafkast af syge- og ulykkesforretningen.

Særlige overskudsandele udgjorde en udgift på 340 mio. kr. mod 271 mio. kr. i 2015, jf. afsnittet om kontribution i noten anvendt regnskabspraksis. Beløbet vil blive indsat på kundernes konti i marts 2017.

Bruttopræmier

Bruttopræmierne udgjorde 33,5 mia. kr. i 2016, hvilket var 14 pct. højere end i 2015.

Præmierne for de danske markedsrenteprodukter Danica Balance, Danica Link og Danica Select efter overførsler steg 14 pct., mens bruttopræmierne i Danica Traditionel steg med 17 pct., som følge af tilgang af en enkelt større pensionsordning.

PRÆMIER (INKL. INVESTERINGSKONTRAKTER)					
(Mia. kr.)	2016	2015	2014	2013	2012
Danica Balance	16,2	18,6	13,5	12,2	12,2
Danica Link	1,3	1,7	1,8	1,9	1,9
Danica Select	0,6	0,6	0,5	0,7	0,1
Danica Traditionel	4,2	3,6	4,3	5,0	6,0
Interne overførsler	-1,1	-6,0	-1,8	-2,3	-3,3
Syge- og ulykke	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8
Udland	11,4	10,0	7,4	8,2	6,6
Præmier i alt	33,5	29,3	26,5	26,5	24,3

Præmier i udlandet steg samlet med 14 pct. og udgjorde 34 pct. af de samlede præmier.

Investeringsafkast

Investeringsafkastet af kundemidler i Danmark udgjorde 6,5 pct. før PAL-skat.

Afkastet af Danica Balance, Danica Link og Danica Select under ét blev 6,1 mia. kr. eller 5,5 pct. før PAL-skat.

Investeringsafkastet af kundemidler i Danica Traditionel udgjorde 10,4 mia. kr. eller 6,5 pct. før PAL-skat. Afkastet er positivt påvirket af et faldende renteniveau i 2016. Efter øgede hensættelser på 1,2 mia. kr. til livsforsikringshensættelserne udgjorde afkastet 4,8 pct. før PAL-skat.

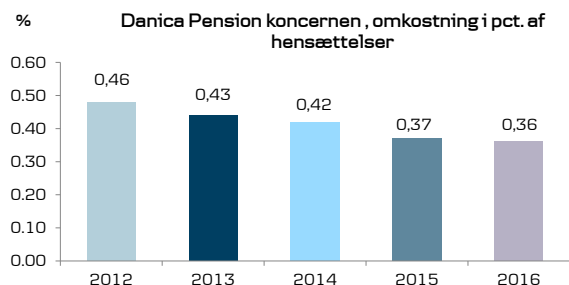
Forsikringsydelse

Forsikringsydelse udgjorde 21,0 mia. kr. i 2016 mod 24,7 mia. kr. i 2015. Tilbagekøb inklusiv investeringskontrakter udgjorde 17,4 mia. kr. i 2016 mod 19,7 mia. kr. i 2015. Faldet skyldes primært afgiftsberigtigelse af kapitalpensioner i 2015.

Omkostninger

De forsikringsmæssige driftsomkostninger for livforretningen udgjorde uændret 1.145 mio. kr. i 2016.

Målt i forhold til de gennemsnitlige hensættelser udgjorde omkostningerne i koncernen 0,36 pct. mod 0,37 pct. i 2015.

Det gennemsnitlige antal fuldtidsbeskæftigede medarbejdere udgjorde 716 i 2016 mod 736 i 2015, og ultimo året var der ansat 675 medarbejdere i Danica i ind- og udland. Faldet kan henføres til den danske forretning og de fortsatte tiltag til digitalisering og selvbetjening.

For forvaltning af værdipapirporteføljer, varetagelse af IT-drift og -udvikling, intern revision, personaleadministration, logistik og markedsføring betalte Danica Pension koncernen 530 mio. kr. til Danske Bank. Herudover betalte Danica 155 mio. kr. til Danske Bank koncernen for salg af livsforsikringer, jf. note 30.

Selskabsskat

Selskabsskat udgjorde 376 mio. kr. og er positivt påvirket af den nedsatte selskabsskat fra 23,5 pct. i 2015 til 22,0 pct. i 2016.

Kommentarer til balancen

Koncernens balance steg fra 368 mia. kr. ultimo 2015 til 405 mia. kr. ultimo 2016. Stigningen kan, udover vækst i forretningen og højere afkast, primært henføres til et øget brug af derivater.

Investeringsaktiverne inklusiv investeringsaktiver tilknyttet unit-link kontrakter steg fra 361 mia. kr. ultimo 2015 til 397 mia. kr. ultimo 2016 som følge af netto tilgang, positivt investeringsafkast samt det øgede brug af derivater.

Investeringsaktiver efter modregning af gæld til kreditinstitutter og derivater steg fra 341 mia. kr. i 2015 til 362 mia. kr. i 2016.

Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter udgjorde 340 mia. kr. mod 321 mia. kr. primo. Stigningen kan henføres til markedsrente-produkter.

Livsforsikringshensættelserne for gennemsnitsrente faldt 2 mia. kr. til 149 mia. kr., hvilket kan henføres til en forventet netto afgang.

Livsforsikringshensættelser for markedsrente-produkter steg fra 155 mia. kr. primo året til 175 mia. kr. ultimo 2016.

Egenkapitalen udgjorde 18,3 mia. kr. ultimo 2016 mod 19,3 mia. kr. primo. Udviklingen skal ses i sammenhæng med udbetaling af 2,6 mia. kr. i udbytte for 2015.

Risikoeksponering og følsomhedsoplysninger

I note 36 vises effekten på egenkapitalen af isolerede ændringer i renter og øvrige relevante finansielle risici samt af ændringer i døds- og invaliditetshyppighed. Endvidere fremgår risici og styring heraf af samme note.

Et fald i dødshyppigheden på 10 pct., svarende til at levetiden stiger med ca. 1 år, vil forøge forpligtelsen med 2,2 mia. kr. hvoraf egenkapitalen dækker 0,0 mia. kr.

Solvensopgørelse og kapitalkrav

Solvens II trådte i kraft 1. januar 2016.

Ved overgangen til Solvens II er det primært opgørelsen af SCR (solvency capital requirement), der er ændret i forhold til de tidligere regler om indivi-

duelt solvensbehov. Endvidere skal der i opgørelsen af kapitalgrundlaget indregnes en fortjenstmargen. Ved fortjenstmargen forstås en komponent i værdien af en forsikrings- eller investeringskontrakt, der repræsenterer nutidsværdien af Danicas endnu ikke indtjente fortjeneste på kontrakten. Værdien indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at virksomheden yder forsikringsdækning og eventuelle andre ydelser under kontrakten. Stigningen i kapitalgrundlaget modsvarer delvist af et forøget solvenskrav (SCR).

Danica Pensions IT-systemer er tilrettet de nye regler, og Danica Pension har i 2016 indsendt en primo balance og solvensopgørelse pr. 1. januar 2016, den såkaldte Day 1 rapportering samt rapportering for 1.-3. kvartal 2016 til Finanstilsynet.

Solvensdækningen 1. januar 2016 udgjorde 201 procent og 249 procent ultimo december 2016.

Solvens II baserer sig på en standard model til opgørelse af risikoeksponering ved opgørelsen af SCR, men giver mulighed for anvendelse af egne fulde eller partielle modeller. Danica Pension anvender kun en partiel intern model for levetidsrisikoen.

Solvensgraden er påvirket af at Danica i 4. kvartal besluttede at revurdere metoden for opgørelse af fortjenstmargen, hvilket indebærer at fortjenstmargen i rentegrupperne opgøres til 0 ultimo 2016. Herved reduceres kapitalgrundlaget, mens der samtidig sker en tilsvarende reduktion af solvenskravet.

DANICA PENSION KONCERNEN, SOLVENS		
(Mio. kr.)	31.12.2016	1.1.2016
Kapitalgrundlag	24.799	24.735
Solvenskrav (SCR)	9.971	12.280
Overskydende kapitalgrundlag	14.828	12.455

Begivenheder efter balancedagen

Der er i tiden fra den 31. december 2016 til regnskabets underskrivelse ikke indtruffet forhold, som efter ledelsens opfattelse har væsentlig påvirkning på Danicas økonomiske stilling.

Forventninger til 2017

Danica forventer i 2017 at fastholde sin position som en af de førende udbydere af livs- og pensionsforsikringsprodukter i Danmark. Indtjeningen fra forsikringsaktiviteter forventes at ligge på samme niveau som i 2016.

Resultatet for 2017 vil især afhænge af udviklingen på de finansielle markeder.

Den fremførte skyggekonto fra tidligere år på 44 mio. kr. ultimo 2016, skal indtægtsføres med minimum 20 pct. om året i perioden 2017-2020, ellers fortabes retten hertil.

De finansielle markeder

På de finansielle markeder vil 2016 blive husket for Brexit og valget af Trump til amerikansk præsident. Begge begivenheder overraskede markederne, og begge viste sig at være positive for risikofyldte aktiver. Valget af Trump øger bl.a. sandsynligheden for højere nominal vækst i USA de kommende år. Dette fik de lange amerikanske renter til at stige markant i november og december 2016, og forskellen mellem europæiske og amerikanske lange rente blev forøget markant.

I 2016 hævdede den amerikanske centralbank kun sine korte renter en enkelt gang, mens den Europæiske Centralbank i december måned annoncerede en formindskelse af sit planlagte opkøbsprogram for 2017.

For året som helhed gav det globale aktieindeks (MSCI World All Countries) et afkast på 12 pct. opgjort i danske kroner. Den 10 årige danske statsobligationsrente faldt med godt 60bp til 0,3 pct, og den 10-årige statsobligation gav dermed et afkast i 2016 på 6 pct. High yield erhvervsobligationerne (Barclays European HY) gav et afkast på 9 pct.

Investeringsafkast

Afkastet for kunder med Balance, Link og Select blev i 2016 samlet set 6,1 mia. kr. svarende til 5,5 pct. før PAL-skat.

Det samlede afkast af Danica Balance blev på 5,7 pct. før PAL-skat.

Danica Balance middel risiko og 15 år til pension gav et afkast på 7,5 pct. og kom ind på en 2. plads i forhold til konkurrenterne.

AFKAST BALANCE MIX FØR SKAT 2016			
(I pct.)	30 år til pension	15 år til pension	5 år til pension
Højt risikoforløb	6,3	8,6	7,3
Middel risikoforløb	6,6	7,5	6,3
Lavt risikoforløb	6,9	6,6	5,5

Afkastet for kunder med Link blev i 2016 1,1 mia. kr. svarende til gennemsnitligt 5,0 pct. Det gennemsnitlige årlige afkast over de sidste 3 år har været 5,1 pct.

DANICA VALG PORTEFØLJERNE, AFKAST FØR SKAT		
(I pct.)	2016	2015
Danica Valg Garanti	6,3	2,7
Danica Valg 100 pct. Obligationer	6,0	-1,1
Danica Valg Lav Risiko	5,3	3,6
Danica Valg Middel Risiko	5,1	5,6
Danica Valg Høj Risiko	6,1	6,9
Danica Valg 100 pct. Aktier	4,3	10,3
Gennemsnitligt afkast Danica Link 5,1 pct. p.a. over 3 år		

Investeringsafkastet af kundemidler i Traditionel

udgjorde 10,4 mia. kr. eller 6,5 pct. i 2016 før PAL-skat. Efter indregning af 1,2 mia. kr. fra højere livsforsikringshensættelser udgjorde afkastet 4,8 pct.

OPDELING PÅ RENTEGRUPPER PR. 31.12.16		
(pct.)	Kontorente før PAL (p.a.)	Investeringsafkast før PAL
Rentegruppe 1 (nye kunder)	1,8	5,5
Rentegruppe 2 (lav garanti)	1,8	7,3
Rentegruppe 3 (middel garanti)	1,8	7,7
Rentegruppe 4 (høj garanti)	1,8	6,9

Børsnoterede aktier gav samlet et afkast på 0,2 pct., mens obligationer inkl. kreditinvesteringer gav et afkast på 4,4 pct. Afkastet af ejendomme blev på 6,1 pct. mod 6,4 pct. i 2015. Værdiansættelsen af ejendommene er foretaget på baggrund af markedsbaserede forrentningskrav på gennemsnitligt 5,5 pct. for kontor- og boligejendomme, og 5,7 pct. for butikcentre. Forrentningskravene har været stabile i forhold til 2015.

TRADITIONELLE KUNDEMIDLER BEHOLDNING OG AFKAST				
(Mia. kr.)	2016		2015	
	Værdi	Afkast pct.	Værdi	Afkast pct.
Ejendomme	20,8	6,1	17,0	6,4
Børsnoterede aktier	8,1	0,2	3,3	5,2
Alternative investeringer	14,4	8,3	19,0	11,0
Kreditinvesteringer	14,6	7,4	13,8	-1,4
Globale obligationer	0	0	0	2,9
Nominelle obligationer	746	5,7	74,5	-0,4
Indeksobligationer	15,9	3,1	15,5	4,6
Korte obligationer og likviditet	6,6	0,1	12,9	6,5
Obligationer m.v. i alt	97,1	5,2	102,9	0,5
Andre finansielle aktiver	5,6	0	4,5	1,0
I alt	160,6	6,5	160,5	1,0
Afkast efter ændring i hensættelser		4,8		5,1

I den efterfølgende tabel er vist sammenhængen mellem investeringsafkast og kontorente.

FRA INVESTERINGS-AFKAST TIL KONTORENTE			
(I pct.)	Nye kunder		
	2016	I alt 2016	I alt 2015
Investeringsafkast af kundemidler før investeringsomkostninger	6,3	7,4	1,9
Investeringsomkostninger	-0,8	-0,9	-0,9
Investeringsafkast af kundemidler efter investeringsomkostninger	5,5	6,5	1,0
Ændring i værdi af forsikringsforpligtelser	-1,9	-1,7	4,1
Investeringsafkast inkl. ændring af forsikringsforpligtelser	3,6	4,8	5,1
Pensionsafkastskat	-0,7	-0,9	0,2
Risikoforrentning for året	-0,6	-0,8	-0,8
Risikoforrentning overført fra skyggekonto	0,0	-0,2	-0,1
Risiko- og omkostningsresultat	0,0	0,0	0,0
Overførsel fra kollektivt bonuspotentiale	-0,9	-0,5	-1,1
Afgiftsberigtigelse, omvalg m.v.	0,1	-0,9	-1,8
Gennemsnitlig kontorente efter pensionsafkastskat	1,5	1,5	1,5

Andel af investeringsaktiver, der er medtaget investeringsomkostninger for, udgør

100 100 100

Egenkapitalens midler var ultimo 2016 investeret med 18,6 pct. i ejendomme og 81,4 pct. i obligationer med en relativ kort løbetid. Egenkapitalen er herudover eksponeret over for aktier og kreditobligationer via syge- og ulykkesforretningens investeringer. Afkastet af midler, hvor egenkapitalen bærer risikoen, udgjorde samlet 1,6 pct.

NYE REGNSKABSREGLER FRA 1. JANUAR 2016

Finanstilsynet har udstedt en ny regnskabsbekendtgørelse, som trådte i kraft 1. januar 2016. Formålet med den nye bekendtgørelse er at harmonisere de principper, der gælder for regnskabet, med de som gælder for opgørelsen af solvenskrav og kapitalgrundlag efter Solvens II reglerne.

Ændringerne i den nye bekendtgørelse vedrører primært regnskabsposten "Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i alt" med afledt effekt på tilhørende reguleringsposter i resultatopgørelsen. Den ændrede regnskabspraksis for 2016 medførte samlet, at hensættelserne pr. 1. januar 2016 forøges marginalt med ca. 0,2 mia. kr. og at egenkapitalen blev reduceret med ca. 0,2 mia. kr.

I den nye bekendtgørelse blev ligeledes foretaget en gennemgribende revision af nøgletallene.

I sammenhæng med at den nye regnskabsbekendtgørelse blev udstedt, er der udstedt en ny kontri-

butionsbekendtgørelse, også med virkning fra 1. januar 2016. Denne medførte, at det ikke længere er muligt at udskyde indtægtsførelse af risikotillæg til en skyggekonto. Risikotillægget kan udelukkende indtægtsføres, hvis det ikke overstiger summen af individuelle og kollektive buffere. Det er dog fortsat muligt at indtægtsføre den resterende saldo på skyggekontoen pr. 31. december 2015 over en 5-årig periode. Pr. 31. december 2016 udgjorde Danica Pensions saldo på skyggekontoen 335 mio. kr. før indtægtsførelse og afskrivning. Ultimo 2016 er indtægtsført 279 mio. kr. og afskrevet 11 mio. kr., hvorefter skyggekontoen udgør 44 mio. kr.

Overgang til Solvens II

Fra 1. januar 2016 trådte de nye fælles EU solvensregler i kraft. Danica Pension har gennem flere år arbejdet med implementeringen af de nye regler og den omfattende regulering og rapportering. Ændringerne betød især en udvidet rapportering, hvor særligt kravene til governance og risikostyring er mere omfattende end de hidtil gældende danske regler.

Danica har i overensstemmelse med reglerne i Solvens II fokus på rapporteringsveje og organisationsstrukturen i det interne kontrolsystem. Kontrolsystemet består af fire selvstændige funktioner: Risikostyringsfunktion, Compliancefunktion, Internal Audit Function og Aktuarfunktion. De fire funktioner er hver især underlagt Danicas ledelse og refererer dertil. Danicas politikker og procedurer opfylder de krav, der iflg. Solvens II er til disse.

Ved overgangen til Solvens II var det primært opgørelsen af SCR (solvency capital requirement), der blev ændret i forhold til de tidligere regler.

ORGANISATION, LEDELSE OG SAMARBEJDSRELATIONER

Danica varetager Danske Bank koncernens aktiviteter inden for pensionsopsparing og livsforsikring til virksomheder, organisationer og private.

Bestyrelse, revisionsudvalg og direktion

Danica har en bestyrelse bestående af ti medlemmer, hvoraf seks er generalforsamlingsvalgte, tre er medarbejdervalgte medlemmer samt et af finansministeren udpeget medlem. Bestyrelsen varetager den overordnede ledelse af selskabet og holder normalt seks møder årligt.

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg, der forbereder bestyrelsens arbejde vedrørende regnskabs- og revisionsmæssige forhold, herunder relaterede risikomæssige forhold, enten som bestyrelsen, udvalget selv, den eksterne revision eller revisionschefen måtte ønske gjort til genstand for en nærmere gennemgang. Udvalget arbejder på basis af et klart defineret kommissorium. Udvalget har ikke selvstændig beslutningskompetence, men refererer alene til den samlede bestyrelse. Revisionsudvalget har i 2016 afholdt seks møder.

Direktionen varetager den daglige ledelse og udgøres af administrerende direktør Per Klitgård, direktør Lars Ellehave-Andersen, direktør Claus Harder og direktør Anders Svennesen.

Jacob Aarup-Andersen fratrådte den 31. marts 2016 for at tiltræde som økonomidirektør i Danske Bank. Claus Harder tiltrådte som ny CFO i Danica den 1. marts 2016.

Lars Ellehave-Andersen, der i en periode har været CEO for Danicas norske selskab, tiltrådte den 1. august 2016 som CCO. Samtidig gik Jesper Winkelmann på pension.

Bestyrelsens og direktionens ledelseshverv er vist på side 74. For nærmere information om organisationsforhold, se side 73.

Mangfoldighedspolitik

Bestyrelsen har vedtaget en mangfoldighedspolitik.

Mangfoldighedspolitikken er en følge af regler vedtaget af Folketinget den 14. december 2012 om den kønsmæssige sammensætning af den øverste ledelse i alle store virksomheder i Danmark. Ifølge mangfoldighedspolitikken skal bestyrelsen sikre, at der til stadighed fokuseres på at opretholde en kønsmæssig balance blandt ledere i Danica.

Danica Pension ser mangfoldighed som en ressource både i forhold til den enkelte medarbejder og i forhold til virksomheden som helhed.

Fokus på den kønsmæssige sammensætning sikres blandt andet via Danicas interne og eksterne rekrutteringsproces.

Danicas mangfoldighedspolitik bygger på Danske Bank koncernens overordnede politik om mangfoldighed. Danica har fastsat måltal for andelen af kvinder inden for hvert ledelsesniveau.

Den kønsmæssige sammensætning i Danica er pr. 31. december 2016 vist i den efterfølgende tabel. Kvindelige ledere udgør uændret 39 pct. i forhold til 2015. I Danicas forretningsledelse indgår formelt yderligere to kvindelige medlemmer fra den nye Wealth Management organisationsstruktur.

Lederniveau	I alt	Kvinder	Andel kvinder	Koncernmål år 2020	Mænd	Andel mænd
Bestyrelsesmedlemmer*	6	1	16,7%	25%	5	83,3%
Topledelsen/Forretningsledelsen	24	5	20,8%	25%	19	79,2%
Ledere af ledere	7	4	57,1%	29%	3	42,9%
Øvrige ledere	36	19	52,7%	42%	17	47,3%

* Medarbejderrepræsentanter ikke medregnet

Aflønningspolitik og incitamentsprogrammer

Danicas aflønningspolitik ligger i forlængelse af Danske Bank koncernens og er gældende for alle medarbejdere i Danica koncernen. Politikken er vedtaget på generalforsamlingerne i Danica koncernen og kan findes på www.danicapension.dk.

Direktionen samt ledende medarbejdere er omfattet af Danske Bank koncernens incitamentsprogram, som består af kontanter og betingede aktier. Udmålingen er baseret på en vurdering af den enkelte medarbejders indsats og afhænger desuden af selskabets og områdernes økonomiske resultat og andre mål for værdiskabelsen i et givet regnskabsår.

Aflønningsstrukturen er underlagt en række vedtagne regler vedrørende aflønning af bestyrelse, direktion og øvrige medarbejdere, hvis aktivitet har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil (risikotagere). Danica følger Danske Banks retningslinjer herfor.

Der er fastsat grænser for størrelsen af den resultatafhængige aflønning, og en del heraf udskydes til senere udbetaling med mulighed for hel eller delvis fortabelse afhængigt af fremtidige resultater.

Medarbejdere ansat i kontrolfunktioner modtager ikke resultatafhængig løn, hvilket er på linje med internationale og danske retningslinjer.

God ledelse og høj medarbejdertilfredshed er afgørende for forretningsresultaterne. Danica Pension arbejder målrettet med ledelsesudvikling, og stiller krav til alle ledere om at motivere, inspirere og udvikle medarbejderne.

Kompetenceudvikling er ligeledes afgørende for Danica Pensions værdiskabelse, og særligt rådgivere og andre kundevendte funktioner gennemgår strukturerede uddannelsesforløb for at sikre en solid kompetencebase. Kompetenceudvikling af den enkelte fastlægges og gennemføres efter behov og aftales mellem leder og medarbejder.

SAMFUNDSANSVAR

Corporate Responsibility

Corporate responsibility (CR) er en central del af Danicas strategi. Danicas kunder og andre interessenter skal kunne føle sig sikre på, at vi tager højde for miljømæssige, sociale, etiske og governance-mæssige aspekter, når vi driver forretning. Danica ser ansvarlig virksomhedsledelse som en forudsætning for at skabe langvarig værdi i en virksomhed.

Danica følger Danske Banks politik for Corporate Responsibility. Samtidig med Årsrapport 2016 udgiver Danske Bank koncernen Corporate Responsibility 2016, som redegør for koncernens samfundsmæssige ansvar. Alle relevante Corporate Responsibility data for koncernen findes i Corporate Responsibility Fact Book 2016, som udgives sammen med Corporate Responsibility rapporten.

FN's Global Compact er verdens største frivillige netværk for virksomheders samfundsansvar, som bygger på 10 universelle principper inden for menneske- og arbejdstagerrettigheder, miljø og korruption. Siden 2007 har koncernen som medlem

af Global Compact forpligtet sig til årligt at beskrive, hvorledes koncernen i praksis forsøger at efterleve de ti principper. Koncernen opfylder sin rapporteringsforpligtelse over for Finanstilsynet ved at henvise til den årlige fremskridtsrapport til FN, Communication on Progress. Fremskridtsrapporten kan findes på www.unglobalcompact.org.

Koncernens Corporate Responsibility rapportering er i overensstemmelse med retningslinjerne fra Global Reporting Initiative (GRI) for bæredygtighedsrapportering.

På www.danskebank.com/responsibility findes et GRI index, som modsvarer de ti universelle principper fra Global Compact.

Principper for socialt ansvarlige investeringer

I 2008 implementerede Danica en politik for socialt ansvarlige investeringer (SRI) for at sikre, at Danica ikke investerer kunders penge i virksomheder, der overtræder internationale retningslinjer for menneskerettigheder, miljø, arbejdstagerrettigheder, våben og antikorruption. Endvidere har Danica tilsluttet sig FN's Principles for Responsible Investment (PRI). Beslutningen afspejler koncernens ambition om at følge internationale standarder i Danicas miljømæssige, sociale og etiske retningslinjer. I 2016 blev et enkelt selskab screenet ud af Danicas investeringsunivers på baggrund af koncernens retningslinjer for socialt ansvarlige investeringer, mens to andre havde foretaget forbedringer, så de igen kunne inkluderes.

Listen over ekskluderede selskaber fremgår af www.danicapension.dk.

For Danicas ejendomsportefølje stilles bl.a. krav til Danicas leverandører om at overholde Dansk Byggeris etiske regler.

Miljøhensyn

I 2016 har Danica fortsat implementeringen af tiltag, der skal sikre, at forbruget af papir sænkes. Danica har fortsat digitaliseringen, således at de fleste af Danicas breve kan tilbydes sendt elektronisk. Ved udgangen af 2016 modtog næsten alle Danicas danske kunder post elektronisk.

Der følges løbende op på varme-, el- og vandforbrug samt kørte kilometer i firmaets biler. Endvidere er alle Danicas biler udskiftet til miljøvenlige biler. Danica indgår i Danske Banks CO2 regnskab. Den samlede rapport kan findes på Danske Banks hjemmeside.

UDVIKLINGEN I FORBRUG AF EL, VARME OG VAND					
		2016	2015	2014	Indeks 16/15
Energiforbrug i alt	<i>MWh</i>	3.352	3.693	1.293	91
Vandforbrug i alt	<i>m³</i>	5.406	4.605	4.987	116
Kørte km	<i>t.km</i>	1.071	1.115	1.117	96
Papir	<i>tons</i>	40	62	76	65

Forbruget af el, varme og vand omfatter hovedkontor og regionskontorer i Danmark. Forbruget er opgjort for perioden oktober 2015 til september 2016.

Energiforbruget faldt med 9 pct. i forhold til 2015 som omfatter et lavere forbrug af varme og el.

Det faldende papirforbrug skal ses i sammenhæng med Danicas øgede digitalisering.

For butikcentre er der udarbejdet et miljø og samfundsprogram. Dette omfatter miljømæssige mål for energiforbrug, herunder CO₂ udslip, affald m.v. Danicas centre har opnået en Key2Green certificering.

Regnskab - indholdsfortegnelse

HOVEDTAL	12
RESULTATOPGØRELSE	13
TOTALINDKOMST	14
BALANCE	15
KAPITALFORHOLD	17
PENGESTRØMSOPGØRELSE	19
NOTER	
1 Anvendt regnskabspraksis	20
2 Forretningssegmenter	29
3 Bruttopræmier, inkl. indbetalte præmier på investeringskontrakter	30
4 Indtægter af investeringsejendomme	31
5 Renteindtægter og udbytte	31
6 Kursreguleringer	31
7 Udbetalte ydelser	31
8 Forsikringsmæssige driftsomkostninger	32
9 Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	36
10 Andre indtægter	36
11 Resultat før skat	37
12 Skat	38
13 Immaterielle aktiver	38
14 Domicilejendomme	39
15 Investeringsejendomme	39
16 Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder	40
17 Kapitalandele	40
18 Obligationer	40
19 Derivater	41
20 Andre finansielle investeringsaktiver	41
21 Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	42
22 Genforsikringsandele af de forsikringsmæssige hensættelser i alt	42
23 Kollektivt bonuspotentiale - indgår således i livsforsikringshensættelser gennemsnitsrenteprodukter	42
24 Hensættelser for unit-linked kontrakter	42
25 Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	43
26 Gæld til kreditinstitutter	43
27 Anden gæld	43
28 Ansvarlig lånekapital	43
29 Sikkerhedsstillelse og eventualforpligtelser	44
30 Nærtstående parter	45
31 Balancens poster fordelt efter forventet forfaldstidspunkt	45
32 Specifikation af aktiver og afkast	46
33 Aktiebeholdning procentvis fordelt på brancher og regioner	46
34 Finansielle instrumenter	47
35 Risikostyring og følsomhedsoplysninger	49

Hovedtal - Danica Pension Koncernen

Mio. kr.	2016	2015 *	2014	2013	2012
RESULTATOPGØRELSE					
Liv-forretning					
Præmier	23.362	20.188	19.429	18.943	18.662
Forsikringsydelse	-21.000	-24.691	-23.989	-22.413	-18.800
Investeringsafkast	21.196	10.235	35.446	10.333	26.326
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-1.145	-1.145	-1.079	-1.072	-1.118
Resultat af afgiven forretning	-8	-110	283	-51	168
Forsikringsteknisk resultat, Liv	1.436	1.349	2.088	894	1.711
Syge- og ulykkeforretning					
Bruttopræmieindtægter	1.060	961	982	981	968
Bruttoerstatningsudgifter	-1.092	-1.008	-1.215	-1.099	-1.033
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-95	-109	-95	-99	-118
Resultat af afgiven forretning	29	-7	-7	-8	-9
Investeringsafkast efter forsikringsteknisk rente	112	250	331	180	318
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-100	-32	-141	-88	-3
Årets resultat	1.585	1.394	2.002	1.300	1.739
Anden totalindkomst	-7	-9	-18	-29	13
BALANCE					
Aktiver, i alt	404.820	367.944	358.237	327.350	324.037
Forsikringsaktiver, syge- og ulykkesforsikring	91	93	127	172	198
Forsikringsmæssige hensættelser, syge- og ulykkesforsikring	9.858	9.516	9.292	8.568	8.675
Egenkapital i alt	18.267	19.289	20.031	18.537	18.015
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	340.467	320.662	315.480	293.133	289.467
NØGLETAL i pct.					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	6,5	1,0	14,0	-0,2	9,2
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter	5,9	5,6	9,5	10,0	11,3
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,25	-	-	-	-
Omkostningsprocent af hensættelser	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Omkostninger pr. forsikret i kr.	1.221	1.255	1.180	1.177	1.227
Egenkapitalforrentning efter skat	8,4	7,0	10,4	7,1	9,1
Solvensdækning**	249	201	214	220	195
NØGLETAL FOR SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING					
Bruttoerstatningsprocent	105	111	130	117	116
Bruttoomkostningsprocent	9	12	10	11	13
Combined ratio	112	124	141	128	131
Operating ratio	127	133	156	129	138
Relativt afløbsresultat i procent	0,1	0,0	-2,3	0,0	0,0
Afløbsresultat f.e.r. i mio. kr.	11	0	-174	1	1

Nøgletallene er fastlagt i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse

* Balanceposter er rettet primo 01.01.2016 og fremgår af balancen på side 15 og 16.

** Nøgletallet solvensdækning er undtaget fra kravet om revision jævnfør bekendtgørelse nr. 937 af 27. juli 2016 om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser og dermed ikke revideret.

Resultatopgørelse og Totalindkomst - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
3	Bruttopræmier	23.362	20.188
	Afgivne genforsikringspræmier	-38	-33
	Præmier f.e.r., i alt	23.324	20.155
	Resultat af associerede virksomheder	228	116
4	Indtægter af investeringsejendomme	929	898
5	Renteindtægter og udbytter m.v.	9.585	7.794
6	Kursreguleringer	14.559	3.585
	Renteudgifter	-2.944	-1.274
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-1.161	-884
	Investeringsafkast, i alt	21.196	10.235
	Pensionsafkastskat	-2.289	-617
7	Udbetalte ydelser	-21.000	-24.691
	Modtaget genforsikringsdækning	10	8
	Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-20.990	-24.683
	Ændring i livsforsikringshensættelser	-17.568	-2.050
	Ændring i genforsikringsandel	4	-89
	Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt	-17.564	-2.139
	Ændring i fortjenstmargen	-395	-
	Erhvervelsesomkostninger	-340	-339
	Administrationsomkostninger	-818	-826
	Omkostningsrefusion fra tilknyttede virksomheder	13	20
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber	16	4
8	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-1.129	-1.141
	Overført investeringsafkast	-717	-461
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF LIVSFORSIKRING	1.436	1.349

Resultatopgørelse og Totalindkomst - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
	Transport		
	SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING		
	Bruttopræmier	1.042	947
	Afgivne genforsikringspræmier	-79	-75
	Ændring i præmiehensættelser	18	14
	Ændring i fortjenstmargen og risikomargen	41	-
	Ændring i genforsikringsandel af præmiehensættelser	1	1
	Præmieindtægter f.e.r.	1.023	887
	Forsikringsteknisk rente	-88	-67
	Udbetalte bruttoerstatninger	-1.170	-1.068
	Modtaget genforsikringsdækning	109	106
	Ændring i erstatningshensættelser	78	60
	Ændring i risikomargen	-40	-
	Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	-5	-41
	Erstatningsudgifter f.e.r.	-1.028	-943
	Bonus og præmierabatter	-27	-52
	Erhvervelsesomkostninger	-30	-31
	Administrationsomkostninger	-65	-78
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber	3	2
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	-92	-107
	Investeringsafkast	112	250
9	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	-100	-32
	Egenkapitalens investeringsafkast	308	229
10	Andre indtægter	317	328
11	RESULTAT FØR SKAT	1.961	1.874
12	Skat	-376	-480
	ÅRETS RESULTAT	1.585	1.394
	Årets resultat	1.585	1.394
	Anden totalindkomst (poster som vil blive omklassificeret ved efterfølgende salg):		
	Omregning af udenlandske enheder	15	-15
	Hedge af udenlandske enheder	-28	8
12	Skat vedrørende anden totalindkomst	6	-2
	Anden totalindkomst i alt	-7	-9
	ÅRETS TOTALINDKOMST	1.578	1.385

Balance - Danica Pension Koncernen

Aktiver

Note	Mio. kr.	2016	Primo 2016
13	IMMATERIELLE AKTIVER	181	172
14	Domicilejendomme	43	43
	MATERIELLE AKTIVER, I ALT	43	43
15	Investeringsjendomme	22.631	27.606
16	Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder	2.988	1.140
	Udlån til associerede og fællesledede virksomheder	172	157
	Investeringer i associerede virksomheder, i alt	3.160	1.297
17	Kapitalandele	20.696	26.508
	Investeringsforeningsandele	4.256	11.087
18	Obligationer	139.186	117.358
	Andre udlån	3.762	2.835
	Indlån i kreditinstitutter	2.061	840
19	Derivater	19.259	13.913
	Øvrige	0	0
20	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	189.220	172.541
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	215.011	201.444
21	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	181.661	159.874
	Genforsikringsandele af præmiehensættelser	7	7
	Genforsikringsandele af livsforsikringshensættelser	58	38
	Genforsikringsandele af erstatningshensættelser	84	100
22	Genforsikringsandele af de forsikringsmæssige hensættelser, i alt	149	145
	Tilgodehavender hos forsikringstagere	873	731
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	180	269
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	1.200	4
	Andre tilgodehavender	811	944
	TILGODEHAVENDER, I ALT	3.213	2.093
	Aktuelle skatteaktiver	119	427
	Likvide beholdninger	1.384	1.631
	ANDRE AKTIVER, I ALT	1.503	2.058
	Tilgodehavende renter samt optjent leje	2.760	1.828
	Andre periodeafgrænsningsposter	448	432
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	3.208	2.260
	AKTIVER, I ALT	404.820	367.944

Balance - Danica Pension Koncernen

Forpligtelser og egenkapital

Note	Mio. kr.	2016	Primo 2016
FORPLIGTELSE			
	Præmiehensættelser	648	687
23	Livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter	148.985	150.518
24	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter	175.171	154.860
	Livsforsikringshensættelser, i alt	324.156	305.378
	Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter	6.454	5.768
	Erstatningshensættelser	8.818	8.480
	Risikomargen på skadesforsikringskontrakter	332	260
	Hensættelser til bonus og præmierabatter	59	89
25	HENSÆTTELSE TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	340.467	320.662
12	Udskudte skatteforpligtelser	1.666	1.731
	HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	1.666	1.731
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	425	374
	Gæld i forbindelse med genforsikring	26	35
26	Gæld til kreditinstitutter	15.570	8.013
	Gæld til tilknyttede virksomheder	73	-
	Aktuelle skatteforpligtelser	22	26
27	Anden gæld	22.839	13.055
	Periodeafgrænsningsposter	1.600	1.028
28	Ansvarlig lånekapital	3.865	3.731
	FORPLIGTELSE, I ALT	386.553	348.655
EGENKAPITAL			
	Aktiekapital	1.100	1.100
	Sikkerhedsfond	1.499	1.499
	Overført overskud	14.156	14.090
	Foreslået udbytte	1.512	2.600
	EGENKAPITAL, I ALT	18.267	19.289
	FORPLIGTELSE OG EGENKAPITAL, I ALT	404.820	367.944

Kapitalforhold - Danica Pension Koncernen

Mio. kr.

Ændring i egenkapital	Aktiekapital	Opskrivningshælgelser	Valutaomregningsreserve *	Sikkerhedsfond	Overført overskud	Foreslået udbytte	I alt
Egenkapital, 31. december 2015	1.100	0	-35	1.499	14.352	2.600	19.516
Ændring 1. januar 2016 jf. anvendt regnskabspraksis					-227		-227
Korrigeret egenkapital, 1. januar 2016	1.100	0	-35	1.499	14.125	2.600	19.289
Årets resultat	-	-	-	-	1.585	-	1.585
Anden totalindkomst:							
Omgregning af udenlandske enheder	-	-	15	-	-	-	15
Hedge af udenlandske enheder	-	-	-28	-	-	-	-28
Skat vedrørende anden total indkomst	-	-	6	-	-	-	6
Anden totalindkomst i alt	-	-	-7	-	-	-	-7
Årets totalindkomst	-	-	-7	-	1.585	-	1.578
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-	-2.600	-2.600
Foreslået udbytte **	-	-	-	-	-1.512	1.512	0
Egenkapital, 31. december 2016	1.100	0	-42	1.499	14.198	1.512	18.267
Egenkapital, 31. december 2014	1.100	1	-26	1.499	15.558	1.899	20.031
Årets resultat	-	-	-	-	1.394	-	1.394
Anden totalindkomst:							
Omgregning af udenlandske enheder	-	-	-15	-	-	-	-15
Hedge af udenlandske enheder	-	-	8	-	-	-	8
Skat vedrørende anden total indkomst	-	-	-2	-	-	-	-2
Anden totalindkomst i alt	-	-	-9	-	-	-	-9
Årets totalindkomst	-	-	-9	-	1.394	-	1.385
Regulering domicilejendomme	-	-1	-	-	-	-	-1
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-	-1.899	-1.899
Foreslået udbytte **	-	-	-	-	-2.600	2.600	0
Egenkapital, 31. december 2015	1.100	0	-35	1.499	14.352	2.600	19.516

* Indgår i balancen sammen med andre henlæggelser.

** Udbyttet udgør 137,45 kr. pr. aktie (2015: 236,36 kr.), linjen viser påvirkningen på ultimo egenkapitalen.

Danica Pension er forpligtet til at tildele visse forsikringstagere fra det tidligere Statsanstalten for Livsforsikring (nu en del af Danica Pension) en andel af egenkapitalens overdækning i forhold til opgjort kapitalkrav, såfremt denne overdækning overstiger, hvad den var i Statsanstalten for Livsforsikring for privatiseringen i 1990. Dette gælder eventuel overdækning, som tillægges egenkapitalen eller udloddes som udbytte, men omfatter ikke indbetalt egenkapital efter privatiseringen. Særlige overskudsandele til disse forsikringstagere udgiftsføres i resultatopgørelsen under regnskabsposten "Ændring i livsforsikringshensættelser".

Den udstedte aktiekapital består af 11.000.000 aktier à 100 kr. Danica Pension har kun én klasse, idet alle aktier har samme rettigheder.

Kapitalforhold - Danica Pension Koncernen

Mio. kr.	2016	Primo 2016
Kapitalgrundlag		
Egenkapital	18.267	19.289
Forskelle i værdiansættelse mellem regnskab og Solvens II:		
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	4.651	4.681
Udskudt skat	-291	-336
Øvrige poster	-	142
- Foreslået udbytte	-1.512	-2.600
- Immaterielle aktiver	-181	-172
Supplerende kapital	3.865	3.731
- Begrænsninger i supplerende kapital	-	-
Kapitalgrundlag	24.799	24.735

Pengestrømsopgørelse - Danica Pension Koncernen

Mio. kr.	2016	2015
Pengestrømme fra driftsaktivitet		
Resultat før skat	1.961	1.874
Regulering for ikke-likvide driftsposter		
Ikke kontante poster vedr. præmier og ydelser	14.970	1.520
Ikke kontante poster vedr. genforsikring	-9	139
Ikke kontante poster vedr. investeringsafkast	-17.209	-4.858
Ikke kontante poster vedr. pensionsafkastskat	-1.057	-2.475
Ikke kontante poster vedr. omkostninger	2.259	324
Nettoinvestering, kundemidler	-10.010	-6.517
Ind- og udbetalinger investeringskontrakter	2.573	2.934
Betalt skat	325	324
Pengestrømme fra driftsaktivitet	-6.197	-6.735
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		
Køb af investeringsejendomme	-	-1.237
Køb af obligationer	-11.332	-21.744
Salg af obligationer	13.540	20.070
Salg af derivater	-1.229	2
Porteføljeoverdragelser	1.234	-
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	2.213	-2.909
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		
Optagelse af ansvarlig lånekapital	-	3.730
Udbytte	-2.600	-1.899
Gæld til kreditinstitutter	7.558	860
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	4.958	2.691
Likvider primo	2.471	9.424
Årets pengestrøm	974	-6.953
Likvider ultimo	3.445	2.471
Likvider ultimo		
Indlån i kreditinstitutter	2.061	840
Likvide beholdninger	1.384	1.631
I alt	3.445	2.471

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – DANICA PENSION

GENERELT

Koncernregnskabet er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) udstedt af International Accounting Standards Board (IASB), som godkendt af EU, med tilhørende fortolkningsbidrag udstedt af International Financial Reporting Interpretation Committee (IFRIC). Koncernregnskabet opfylder tillige Finanstilsynets krav til årsrapporten for udstedere af børsnoterede obligationer.

Finanstilsynet har 27. juli 2015 udstedt en ny bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser nr. 937 gældende for 2016 samt ændringsbekendtgørelse BEK688 af 1. juni 2016 gældende fra 1. juli 2016. Denne anvendes i moderselskabet Danica Pension, men har også indflydelse på koncernregnskabet. Den nye regnskabsbekendtgørelse for forsikringsselskaber har betydet en ændret opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser. Den viste primobalance 2016 er udarbejdet efter den nye bekendtgørelse, og har betydet en forøgelse af de forsikringsmæssige hensættelser i koncernen med 260 mio. kr. og en reduktion af koncernens egenkapital med 208 mio. kr. Sammenligningstal for 2015 og tidligere år er ikke tilrettet, da dette ikke er praktisk muligt. I balancen er vist den nye primobalance pr. 1. januar 2016.

I nedenstående tabel er vist de væsentligste ændringer fra balancen pr. 31.12.2015 til primobalancen 2016, primært som flg. af den nye regnskabsbekendtgørelse.

Balance (mio. kr.)	Balance 31.12.15	Ændring ny bekendtgørelse	Primokorrektion, PAL	Balance 01.01.2016
Aktuelle skatteaktiver	362	58	7	427
Aktiver, i alt	367.879	58	7	367.944
Livsforsikringshensættelser	146.753	158.089	-109	NA
Erstatningshensættelser, Liv	291	-291		NA
Kollektivt bonuspotentiale (del af livsforsikringshensættelser)	3.584	-1.919		NA
Hensættelser for markedsrente produkter (unit-linked kontrakter)	160.628	-160.628		NA
Fortjenstmargen	NA	5.768		5.768
Risikomargen skadesforsikringskontrakter	0	260		260
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i alt	320.512	260	-109	320.662
Anden gæld	12.914	-	141	13.055
Egenkapital	19.516	-202	-25	19.289
Forpligtelser og egenkapital i alt	367.879	57	8	367.944

Ændring i anvendt regnskabspraksis

Danica har siden halvårsrapporten revurderet metoden for opgørelse af fortjenstmargen for det traditionelle produkt, således at metoden i højere grad er forenelig med principperne for opgørelse af cost of capital under Solvens II. Ledelsen vurderer at dette fører til et mere retvisende billede af den fremtidige indtjening på det traditionelle produkt.

Efter den revurderede metode opgøres fortjenstmargen som:

Fortjenstmargen er nutidsværdien af den endnu ikke indtjente fortjeneste udover betalingen for egenkapitalens risiko på kontrakterne, og som forventes indregnet i resultatopgørelsen i takt med, at der ydes forsikringsdækning og eventuelle andre ydelser under kontrakten.

For kontrakter underlagt kontribution bestemmes fortjenstmargen med udgangspunkt i det anmeldte risikotillæg for rentegrupperne. Dette risikotillæg består af en del som afspejler indtjening, og en del som afspejler egenkapitalens risiko. Sidstnævnte opgøres ud fra selskabets egen vurdering af egenkapitalens risiko. Fortjenstmargen opgøres alene ud fra den del, der afspejler indtjeningen og er opgjort til 0.

Primo balancen er vist i overensstemmelse med den revurderede metode, og den har ikke påvirket årets resultat og egenkapital.

Regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Udarbejdelsen af koncernregnskabet forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger omkring fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. De områder, hvor ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på regnskabet, er:

- forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter
- dagsværdi af finansielle instrumenter

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

- dagsværdi af ejendomme

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, ligesom uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Disse skøn og vurderinger er derfor i sagens natur vanskelige, og når disse desuden involverer dødelighed og invaliditetshyppighed, vil de være forbundet med usikkerhed, selv i perioder med stabile makroøkonomiske forhold. Andre vil kunne komme frem til andre skøn.

Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter

Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter opgøres efter reglerne i den danske regnskabsbekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber.

Opgørelsen af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter bygger på en række aktuariemæssige beregninger. Disse beregninger anvender forudsætninger om en række variable, bl.a. dødelighed og invaliditet.

De forsikringsmæssige forpligtelser opgøres ved at tilbagediskontere de forventede fremtidige ydelser til nutidsværdi. For livsforsikringer er de forventede fremtidige ydelser baseret på forventninger til den fremtidige dødelighed samt forventede hyppigheder for tilbagekøb og omskrivning til fripolice. For syge- og ulykkesforsikringer opgøres de forsikringsmæssige forpligtelser under hensyn til forventninger om omfanget af fremtidige raskmeldinger og genoptagelser af gamle sager. Forventninger til den fremtidige dødelighed baseres på Finanstilsynets benchmark, mens de øvrige forventninger baseres på erfaringer fra koncernens eksisterende bestand af forsikringer. Forventningerne opdateres løbende.

Ved opgørelsen af livsforsikringshensættelserne er der, udover den observerede levetid i dag forudsat en yderligere forøgelse af levetiden på 1,7 år for en 65-årig mand og 1,8 år for en 65-årig kvinde. En 65-årig mand forventes således at leve yderligere ca. 22 år, mens en 65-årig kvinde forventes at leve yderligere ca. 24 år.

Derudover er forpligtelserne påvirket af diskonteringsrenten, som fastsættes på basis af en nulkuponrentestruktur. Nulkuponstrukturen er baseret på euro swapmarkedet. Kurven justeres med et valuta- og et kreditrisikofradrag, og der indgår en volatilitetsjustering. For løbetider over 20 år foretages ekstrapolation ud fra forwardrenten i år 20 og til en konstant forwardrente i 60-årspunktet på 4,2% (Ultimate Forward rate). Danica anvender en rentekurve der er udarbejdet efter principper og på basis af et datagrundlag der fører til en kurve, der så vidt muligt ikke afviger fra EIOPAs.

Dagsværdi af finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter med noterede priser på et aktivt marked eller hvor værdiansættelsen bygger på generelt accepterede værdiansættelsesmodeller med observerbare markedsdata, er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er for eksempel tilfældet for unoterede kapitalandele, for visse noterede kapitalandele og for visse obligationer, hvor der ikke er et aktivt marked. Der henvises til afsnittet "Finansielle investeringsaktiver" nedenfor for en nærmere beskrivelse heraf.

Dagsværdi af ejendomme

Dagsværdien af investeringsejendomme opgøres af Danske Bank koncernens egne vurderingsmænd ud fra en systematisk vurdering, baseret på nutidsværdien af ejendommenes forventede betalingsstrømme. Nutidsværdien opgøres ved diskontering med et for hver ejendom individuelt fastsat forrentningskrav, i overensstemmelse med bilag 7 i Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Konsolidering

Danica Pension indgår, sammen med moderselskabet og de øvrige konsoliderede virksomheder i Danica koncernen, i koncernregnskabet for Danske Bank A/S, København.

Tilknyttede virksomheder

Koncernregnskabet omfatter Danica Pension og de tilknyttede virksomheder, i hvilke koncernen har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Bestemmende indflydelse anses at foreligge, når Forsikringsselskabet Danica er eksponeret overfor variabelt afkast fra virksomheden og samtidig direkte eller indirekte besidder over halvdelen af stemmerettighederne i virksomheden eller på anden måde har bestemmende indflydelse på de ledelsesmæssige eller driftsmæssige beslutninger, der påvirker det variable afkast.

Koncernregnskabet udarbejdes ved sammenlægning af regnskabsposter med ensartet indhold. Der elimineres for interne transaktioner og mellemværender mellem koncernselskaber.

Købte virksomheder medtages fra overtagelsestidspunktet.

På overtagelsestidspunktet indregnes købte virksomheders nettoaktiver dvs. aktiver, herunder identificerbare immaterielle aktiver, fratrukket forpligtelser og eventualforpligtelser til dagsværdi, efter overtagelsesmetoden.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Hvor kostprisen overstiger dagsværdien af nettoaktiverne i den overtagne virksomhed, indregnes forskelsbeløb som goodwill. Goodwill indregnes i den overtagne virksomheds funktionelle valuta. Hvor dagsværdien af nettoaktiverne overstiger kostpris (negativ goodwill), indregnes forskelsbeløbet som en indtægt i resultatopgørelsen på overtagelsestidspunktet. Der indregnes ikke goodwill på minoritetsinteressernes andel af den overtagne virksomhed.

Solgte virksomheder medtages frem til overdragelsestidspunktet.

For en oversigt over koncernens selskaber henvises til side 72 i årsrapporten for 2016. Koncernen er ikke underlagt begrænsninger i forhold til adgang til at disponere over koncernens aktiver eller indfrielse af koncernens forpligtelser.

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder

Associerede virksomheder er virksomheder, der ikke er tilknyttede virksomheder, men i hvilke koncernen besidder kapitalandele og udøver en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Koncernen klassificerer sædvanligvis virksomheder som associerede, hvis Forsikringsselskabet Danica direkte eller indirekte besidder mellem 20 pct. og 50 pct. af stemmerettighederne.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes på erhvervelsestidspunktet til kostpris. Efterfølgende sker indregning og måling efter indre værdis metode. Den forholdsmæssigt ejede andel af virksomhedernes egenkapital med tillæg af erhvervet goodwill medtages i posten "Kapitalandele af associerede virksomheder", og den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter skat føres i posten "Resultat af associerede virksomheder". Den forholdsmæssige andel baseres på regnskaber med balancedag højst tre måneder før koncernens balancedag og opgjort efter Danica Pensions regnskabspraksis.

Fællesledede virksomheder indregnes ligeledes til indre værdi.

Fælles kontrollerede aktiver og aktiviteter

Koncernen deltager sammen med andre pensionsselskaber i fælles aktiviteter, som administreres af Forenede Gruppeliv. Indtjening, omkostninger, aktiver og forsikringsforpligtelser m.v. fordeles til indregning hos de enkelte deltagere ud fra deres kvoteandel, som er bestemt af størrelsen af de præmier, deltageren har indtegnet i årets løb.

For fælles kontrollerede aktiver og aktiviteter indregnes en forholdsmæssig andel (svarende til pro rata konsolidering) i resultatopgørelse og balance, i overensstemmelse med relevante IFRS standarder.

Koncerninterne transaktioner

Transaktioner mellem selskaber i Danske Bank koncernen foretages på markedsmæssige vilkår og efter kontraktlig aftale mellem virksomhederne, med mindre transaktionerne er ubetydelige.

Segmentrapportering

Koncernen er i regnskabet opdelt i tre forretningssegmenter ud fra forskelle i produkter. Segmentet Traditionel omfatter traditionel livsforsikring og pension med ydelsesgarantier samt Forenede Gruppeliv, mens segmentet Markedsrenteprodukter omfatter pensionsopsparing med markedsafkast. Segmentet Syge- og ulykke omfatter syge- og ulykkesforsikring. Resultat før skat i segmentrapporteringen er opgjort efter samme regnskabspraksis som koncernregnskabet. Der foretages præsentationsmæssige ændringer i forhold til hovedposterne i resultatopgørelsen for koncernen til overensstemmelse med den segmentrapportering, der anvendes internt af koncernens ledelse til vurdering af indtjening og allokering af ressourcer. Ændringerne fremgår af reklassifikationskolonnen.

Transaktioner mellem segmenter afregnes på markedspriseniveau eller omkostningsdækkende basis. Centralt afholdte omkostninger i stabs-, administrations- og backoffice-funktioner fordeles til forretningsområderne ud fra forbrug og aktivitet til kalkulerede enhedspriser eller til markedspriser, hvis sådanne findes.

Der vises endvidere en geografisk segmentopdeling af præmier og aktiver, opdelt på de tre lande koncernen opererer i. Danmark, Sverige og Norge.

Omregning af transaktioner i fremmed valuta

Koncernregnskabet præsenteres i danske kroner, som er Danica Pensions funktionelle valuta. Den funktionelle valuta i koncernens enheder er valutaen i det land, hvor enheden er hjemmehørende, idet de fleste indtægter og udgifter afregnes i hjemlandets valuta.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til enhedens funktionelle valuta til transaktionsdagens kurs. Gevinster og tab, som opstår mellem valutakursen på transaktionsdagen og afregningsdagen, indregnes i resultatopgørelsen.

På balancedagen omregnes monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta til balancedagens kurs. Valutakursreguleringer af monetære aktiver og forpligtelser, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen.

Omregning af udenlandske enheder

Aktiver og forpligtelser i udenlandske enheder omregnes til danske kroner til balancedagens kurs. Indtægter og omkostninger omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursgevinster og -tab ved omregning af nettoinvesteringen i en udenlandsk enhed indregnes i anden totalindkomst. Nettoinvesteringen omfatter udover enhedens egenkapital og goodwill tillige investeringer i den udenlandske enhed i form af efterstillet kapital.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Regnskabsmæssig sikring

Koncernen anvender derivater til sikring af renterisikoen på fastforrentede forpligtelser, som måles til amortiseret kostpris. Når visse kriterier er opfyldt, behandles den sikrede risiko regnskabsmæssigt som sikring af dagsværdi. Renterisikoen på de sikrede forpligtelser indregnes til dagsværdi som en værdiregulering af de sikrede poster. Værdireguleringen indregnes i resultatopgørelsen.

Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, amortiseres den akkumulerede værdiregulering af den sikrede post og indregnes i resultatopgørelsen over den resterende løbetid.

Finansielle forpligtelser i fremmed valuta anvendes til valutakurssikring af nettoinvestering i udenlandske enheder. Valutakursregulering, der kan henføres til sikringsforholdet, indregnes i anden totalindkomst. Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, indregnes valutakursregulering af de finansielle forpligtelser i resultatopgørelsen fra tidspunktet for sikringsforholdets ophør.

Når en udenlandsk enhed afhændes, sker der indregning i resultatopgørelsen af de beløb, som har været indregnet i anden totalindkomst i forbindelse med sikringsforholdet, herunder beløb indregnet i forbindelse med valutaomregning af den udenlandske enhed.

Forsikringskontrakter

Livsforsikringspolicerne opdeles i forsikrings- og investeringskontrakter. Forsikringskontrakter er kontrakter, som indeholder væsentlige forsikringsrisici eller giver forsikringstager ret til bonus. Investeringskontrakter er kontrakter med ubetydelig forsikringsrisiko og består af markedsrenteprodukter, hvor forsikringstageren bærer investeringsrisikoen.

Kontribution

Danica Pensions overskudspolitik er anmeldt til Finanstilsynet i overensstemmelse med bekendtgørelsen om kontributionsprincippet. Bestanden af Danica Traditionel forsikringer er opdelt i fire rentegrupper, fire omkostningsgrupper og tre risikogrupper.

Risikotillæg kan indregnes, så længe der er bonuspotentialer i den enkelte gruppe.

Inden for hver rentegruppe kan tab dækkes kollektivt af gruppens kollektive bonuspotentiale, individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargen, før egenkapitalen dækker. Eventuelle tab på risiko- og omkostningsgrupper, der ikke kan dækkes af de enkelte gruppers kollektive bonuspotentialer, skal dækkes af egenkapitalen.

Danica Pension er forpligtet til at tildele visse forsikringstagere fra det tidligere Statsanstalten for Livsforsikring (nu en del af Danica Pension) en andel af egenkapitalens overdækning i forhold til kravet til tilstrækkelig kapitalgrundlag, såfremt denne overdækning overstiger, hvad den var i Statsanstalten for Livsforsikring før privatiseringen i 1990. Dette gælder eventuel overdækning som konsolideres i egenkapitalen eller udloddes som udbytte, men omfatter ikke indbetalt egenkapital efter privatiseringen. Særlige overskudsandele til disse forsikringstagere udgiftsføres i resultatopgørelsen under regnskabsposten "Ændring i livsforsikringshensættelser og erstatningshensættelser".

RESULTATOPGØRELSE

Livsforsikringspræmier

Løbende præmier og engangspræmier fra forsikringskontrakter medtages i resultatopgørelsen på forfaldstidspunktet. Genforsikringsandelen af præmierne fradrages. Præmier fra investeringskontrakter medtages direkte i balancen og vises i noterne.

Investeringsafkast

Indtægter fra associerede virksomheder indeholder andel af resultat efter skat af associerede virksomheder samt realiserede gevinster og tab ved salg i årets løb.

Indtægter af investeringsejendomme indeholder resultat ved drift af investeringsejendomme efter fradrag af udgift til ejendomsadministration.

Renteindtægter og udbytter m.v. indeholder renter af obligationer, andre værdipapirer, udlån og tilgodehavender. Endvidere indgår udbytte af kapitalandele, bortset fra udbytte fra tilknyttede og associerede virksomheder.

Kursreguleringer indeholder realiserede og urealiserede gevinster og tab samt valutakursreguleringer på investeringsaktiver bortset fra associerede virksomheder.

Renteudgifter indeholder renter af ansvarlige lån og øvrig gæld.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed indeholder porteføljestyringsgebyrer til kapitalforvaltere, direkte handelsomkostninger, depotgebyrer samt egne omkostninger til administration af og rådgivning vedrørende investeringsaktiver.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

PAL-skat

PAL-skatten udgøres af individuel PAL-skat, som beregnes af den løbende rentetilskrivning på kundernes depoter, samt institut PAL, som beregnes af henlæggelser til kollektiv bonuspotentiale m.v. PAL-skattesatsen udgør 15,3 pct.

Forsikringsydelse

Forsikringsydelse f.e.r. (for egen regning) omfatter årets udbetalte ydelser på forsikringskontrakter, efter fradrag for genforsikrings andel. Forsikringsydelse fra investeringskontrakter medtages direkte i balancen.

Ændring i livsforsikringshensættelser

Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r. omfatter årets ændring af livsforsikringshensættelserne brutto med fradrag for genforsikrings andel, bortset fra præmier og ydelser vedrørende investeringskontrakter.

Såvel Traditionel som Markedsrente indgår i posten.

Ændring i kollektivt bonuspotentiale er en del af ændring i livsforsikringshensættelser og omfatter årets ændring i kollektivt bonuspotentiale for de bonusberettigede forsikringer.

Ændring i fortjenstmargen

Ændring i fortjenstmargen omfatter årets ændring i fortjenstmargen tilknyttet livsforsikring.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger

Erhvervesomkostninger omfatter periodiserede omkostninger forbundet med at erhverve og forny forsikringsbestanden. Administrationsomkostninger omfatter øvrige periodiserede omkostninger vedrørende forsikringsdriften.

Fordeling af ikke direkte henførbare omkostninger mellem erhvervelse og administration og mellem livsforsikring og syge- og ulykkesforsikring er baseret på en ABC-fordelingsmodel. I modellen anvendes fordelingsnøgler baseret på aktivitetsregistreringer.

Resultatafhængig løn udgiftsføres i takt med optjeningen. En andel af årets resultatafhængige løn kan udbetales i form af betingede aktier i Danske Bank A/S.

Overført investeringsafkast

Det overførte investeringsafkast består af afkast til egenkapitalen samt afkast til syge- og ulykkesforsikring.

Syge- og ulykkesforsikring

Præmieindtægter f.e.r. medtages i resultatopgørelsen på forfaldstidspunktet. Præmieindtægter, der opgøres efter fradrag for skadesuafhængige rabatter m.v. og afgivne forsikringspræmier, er periodiseret.

Forsikringsteknisk rente, der er et beregnet renteafkast af de gennemsnitlige forsikringsmæssige hensættelser f.e.r., overføres fra investeringsafkast. Beløbet beregnes ud fra den af Finanstilsynet offentliggjorte løbetidsafhængige diskonteringsssats. Den del af forøgelsen af præmie- og erstatningshensættelserne, der kan henføres til diskontering, overføres fra præmierne/erstatningsudgifterne til modregning i den forsikringstekniske rente. Kursregulering indgår under investeringsafkast.

Erstatningsudgifter f.e.r. omfatter årets udbetalte erstatninger reguleret med ændringen i erstatningshensættelser, herunder gevinst eller tab på tidligere års hensættelser (afløbsresultat). Endvidere indgår udgifter til vurdering af skadesager, udgifter til skadesbekæmpelse samt et skøn over de forventede omkostninger i forbindelse med administration og skadebehandling af de forsikringskontrakter, som virksomheden har indgået. Derudover reguleres med ændring i risikomargen. I de samlede bruttoerstatninger modregnes genforsikrings andel.

For syge- og ulykkesforretningen opgøres fortjenstmargen uafhængig af livforretningen og med udgangspunkt i syge- og ulykkesforretningens aftaleperioder. For syge- og ulykkesforretningen er der ikke forventning om fremtidig indtjening indenfor aftaleperioderne, hvorfor fortjenstmargen er nul. Såfremt kontrakterne vurderes tabsgivende inden for garanterede aftaleperioder hensættes hertil.

Andre indtægter

Omfatter indtægter, der ikke direkte kan henføres til forsikrings- eller investeringsaktiviteter.

Andre omkostninger

Omfatter omkostninger, der ikke direkte kan henføres til forsikrings- eller investeringsaktiviteter.

Skat

I resultatopgørelsen indregnes beregnet aktuel og udskudt skat af årets resultat før skat samt efterregulering af tidligere års beregnede skat. Indkomstskat af årets resultat indregnes i resultatopgørelsen på grundlag af skattereglerne i de lande, hvor Danica driver virksomhed. Skat i forbindelse med poster, der indregnes i anden totalindkomst, indregnes ligeledes i anden totalindkomst.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

BALANCE

AKTIVER

Immaterielle aktiver

Goodwill

Goodwill forekommer ved overtagelse af virksomheder og består af forskelsværdien mellem kostprisen på overtagne virksomheder og dagsværdien af overtagne nettoaktiver.

Goodwill fordeles på forretningsområder, som udgør de mindste identificerbare pengestrømsgenererende enheder, svarende til den interne rapporteringsstruktur og det niveau hvorpå ledelsen overvåger investeringen. Goodwill amortiseres ikke, men for hvert forretningsområde testes for værdiforringelse en gang årligt eller hyppigere, hvis der er indikation på værdiforringelse. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi af en pengestrømsgenererende enheds nettoaktiver overstiger den højeste værdi af nettosalgspris og nytteværdi, der svarer til nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra enheden.

Goodwill vedrørende associerede virksomheder indregnes under "Kapitalandele i associerede virksomheder". Den samlede regnskabsmæssige værdi af kapitalandelen i den associerede virksomhed (inklusive goodwill) udgør den enhed, som testes for værdiforringelse.

Værdiforringelsestest for goodwill vedrørende dattervirksomheder baseres på indtjeningsestimater for budgetperioden efterfulgt af en terminalværdi. Budgetperioden udgør som udgangspunkt de næste 5 år. Såfremt indtjeningen ikke forventes at være normaliseret indenfor 5 år, forlænges perioden med eksplicitte indtjeningsestimater til at udgøre op til 10 år. De forventede pengestrømme tilbagediskonteres med 9 pct. efter skat, svarende til 12 pct. før skat. For goodwill i associerede virksomheder foretages værdiforringelsestesten bl.a. ud fra årsregnskaber.

Til brug ved beregning af den pengestrømsfrembringende dattervirksomheds kapitalværdi er anvendt de pengestrømme, der fremgår af de seneste bestyrelsesgodkendte budgetter og prognoser for de kommende fem regnskabsår. For regnskabsår efter budgetperioderne (terminalperioden) er der sket ekstrapolation af pengestrømmene i den seneste budgetperiode korrigeret for forventede vækstrater.

De væsentligste forudsætninger i værdiforringelsestesten er vækst i terminal periode -6 %, og inflation 0 %.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som Danica selv benytter til administration m.v. Afgrænsningen mellem domicil- og investeringsejendomme er nærmere beskrevet under afsnittet "Investeringssejendomme". Domicilejendomme værdiansættes til dagsværdi efter de samme principper som koncernens investeringsejendomme se afsnittet "Investeringssejendomme".

Stigningen i omvurderet værdi indregnes i anden totalindkomst medmindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen. Fald i omvurderet værdi indregnes i resultatopgørelsen medmindre faldet modsvarer en værdistigning, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst.

Afskrivning på domicilejendomme foretages lineært baseret på ejendommens forventede skrapværdi og en skønnet brugstid på 50 år.

Investeringssejendomme

Investeringssejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster, herunder ejendomme udlejet under operationelle leasingaftaler. Investeringssejendomme er ejendomme, som koncernen ikke selv benytter til administration m.v., da sådanne ejendomme klassificeres som domicilejendomme. Ejendomme, som indeholder elementer af både domicil- og investeringsejendomme, opdeles forholdsmæssigt på de to ejendomstyper, hvis andelen kan frasælges separat. I øvrige tilfælde klassificeres sådanne ejendomme som investeringsejendomme, med mindre omfanget af koncernens egen anvendelse udgør 10 pct. eller mere af ejendommens samlede areal.

Investeringssejendomme indregnes ved køb til kostpris inklusiv transaktionsomkostninger og måles efterfølgende til dagsværdi.

Investeringssejendomme under opførelse måles til kostpris indtil det tidspunkt, hvor dagsværdien kan måles pålideligt, hvilket typisk er på færdiggørelsestidspunktet. Ved indikation på værdiforringelse foretages vurdering af nedskrivningsbehov og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste værdi af nettosalgsprisen og nytteværdien.

Dagsværdien af investeringsejendomme opgøres ud fra en systematisk vurdering, baseret på nutidsværdien af ejendommens forventede betalingsstrømme. Nutidsværdien opgøres ved diskontering med et for hver ejendom individuelt fastsat forrentningskrav (afkastprocent). Afkastprocenten afhænger af beliggenhed, ejendomstype og anvendelsesmulighed, indretning og vedligeholdelsesstand samt lejekontraktens løbetid, lejeregulering og lejerens bonitet.

Finansielle instrumenter generelt

Klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser samt oplysning om indregning i resultatopgørelsen af renter og værdiregulering m.v. fremgår af note 35 *finansielle instrumenter*.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen til dagsværdi, der som hovedregel svarer til kostprisen. Mellem handelsdagen og afregningsdagen indregnes ændringer i dagsværdien af det uafviklede finansielle instrument.

For porteføljer af aktiver og forpligtelser med ensartede markedsrisici og som styres på dagsværdibasis værdiansættes porteføljen med udgangspunkt i midterpriser.

Finansielle investeringsaktiver

Finansielle investeringsaktiver klassificeres på indregningstidspunktet som finansielle aktiver designeret til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen, idet disse aktiver styres på dagsværdibasis bl.a. som følge af samspillet med forsikringsforpligtelserne. Undtagelse herfra er derivater, der per definition klassificeres som handelsportefølje, og indlån i kreditinstitutter, der klassificeres som tilgodehavender.

Fastsættelse af dagsværdi er baseret på noterede markedspriser for finansielle instrumenter handlet i aktive markeder. Når der foreligger et aktivt marked, foretages værdiansættelsen derfor med udgangspunkt i senest observerede markedspris på balancedagen.

Når et finansielt instrument er noteret i et marked, som ikke er aktivt, tager værdiansættelsen udgangspunkt i den seneste transaktionspris. Der korrigeres for efterfølgende ændringer i markedsforholdene, bl.a. ved at inddrage transaktioner i lignende finansielle instrumenter, der vurderes gennemført ud fra normale forretningsmæssige overvejelser. Når der ikke findes et marked, fastsættes dagsværdien for almindelige og mere simple finansielle instrumenter, såsom rente- og valutaswaps og unoterede obligationer, efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesmetoder. Der anvendes markedsbaserede parametre ved værdiansættelsen.

For mere komplekse finansielle instrumenter, såsom swaptioner, andre OTC-produkter samt unoterede kapitalandele anvendes værdiansættelsesmodeller, som typisk er baseret på værdiansættelsesmetoder generelt accepteret inden for sektoren. Resultatet af værdiansættelsesmodeller er ofte udtryk for et skøn over en værdi, som ikke ud fra markedsobservationer kan fastsættes entydigt. Værdiansættelsen bliver derfor i visse tilfælde gennemført ved at inddrage risikofaktorer (likviditets- og modpartsrisiko) som yderligere parametre.

Derivater omfatter derivater, hvis dagsværdi er positiv, mens derivater, hvis dagsværdi er negativ, indgår under posten "Anden gæld".

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter klassificeres på indregningstidspunktet som finansielle aktiver designeret til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen, på grund af samspillet med de tilhørende forpligtelser.

Når der foreligger et aktivt marked, anvendes den noterede officielle kurs på balancedagen. Hvis noterede kurser på et aktivt marked ikke findes, fastsættes dagsværdien ved anvendelse af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, efter samme principper, som beskrevet for finansielle investeringsaktiver.

Tilgodehavender

Genforsikringsandele af de forsikringsmæssige hensættelser vises opdelt på præmiehensættelser, livsforsikringshensættelser og erstatningshensættelser.

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket normalt svarer til pålydende værdi med fradrag af eventuel nedskrivning til imødegåelse af tab.

FORPLIGTELSE OG EGENKAPITAL

Præmiehensættelser

Præmiehensættelserne vedrører syge- og ulykkesforsikringer og afsættes svarende til den del af de opkrævede præmier, der vedrører efterfølgende regnskabsår.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelserne opgøres for hver forsikring på basis af en nul kuponrentestruktur. Ved opgørelsen af livsforsikringshensættelserne anvendes forudsætninger om den forventede fremtidige dødelighed, invaliditetshyppighed samt forudsætninger om omskrivning til fripolice og tilbagekøb. Forventninger til den fremtidige dødelighed baseres på Finanstilsynets benchmark, mens de øvrige forventninger er fastlagt på baggrund af erfaringer fra den eksisterende bestand af forsikringer. Der tillægges en risikomargen, som er fastlagt ved anvendelse af en margin på dødelighedsintensiteterne og intensiteterne vedrørende omskrivning til fripolice og tilbagekøb. Risikomargenen er det beløb, som der på markedet må forventes at skulle betales til en erhverver af policen, for at denne vil påtage sig risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle policen afviger fra nutidsværdien af bedste skøn over de betalingsstrømme, der afvikler policen.

Særlige overskudsandele for regnskabsåret indregnes løbende i livsforsikringshensættelserne.

Livsforsikringshensættelserne opdeles i garanterede ydelser inkl. risikomargen, individuelle bonuspotentialer og kollektive bonuspotentialer.

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser, der er garanteret forsikringstagerne. Garanterede ydelser er beregnet som nutidsværdien af de aktuelt garanterede ydelser tillagt nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration og med fradrag af nutidsværdien af de fremtidige præmier.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Individuelle bonuspotentialer omfatter forpligtelser til at yde bonus over tid. Individuelt bonuspotentiale opgøres for bestanden af bonusberettigede forsikringer, som forskellen mellem forsikringstagerens opsparring fratrukket nutidsværdien af policens garanterede ydelser. Derudover fratrækkes fortjenstmargenen. Bonuspotentialet kan ikke være negativt.

Kollektivt bonuspotentiale er den del af værdien af forsikringstagernes bonusret, der ikke er indeholdt i forsikringstagernes opsparring. Hvis det individuelle bonuspotentiale er nul, vil eventuelt fortjenstmargenen, der ikke er indeholdt i det individuelle bonuspotentiale, blive finansieret af det kollektivt bonuspotentiale.

Hvis en rentegruppens realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes af gruppens kollektive bonuspotentiale, anvendes individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargenen hørende til gruppens forsikringer. Yderligere tab dækkes af egenkapitalen.

Hensættelser til kollektivt bonuspotentiale omfatter forsikringstagernes andel af realiseret resultat for bonusberettigede forsikringer, der endnu ikke er tilskrevet den enkelte forsikringstager.

Hensættelserne til markedsrente produkterne opgøres til dagsværdi med udgangspunkt i den enkelte forsikrings andel af de tilknyttede investeringsforeninger og under hensyntagen til indgåede garantier. For den del af forsikringerne, der er tegnet med garanti, opgøres værdien af garanterede ydelser på basis af de til Finanstilsynet anmeldte opgørelsesgrundlag.

Overførsler mellem aktiver tilknyttet kundemidler og egenkapitalmidler gennemføres til dagsværdi. Forskellen mellem dagsværdi og regnskabsmæssig værdi vedrørende overførte aktiver indregnes i kollektivt bonuspotentiale med modpost direkte på egenkapitalen.

Fortjenstmargenen på livsforsikringer og investeringskontrakter

Fortjenstmargenen er nutidsværdien af den endnu ikke indtjente fortjeneste udover betalingen for egenkapitalens risiko på kontrakterne, og som forventes indregnet i resultatopgørelsen i takt med, at der ydes forsikringsdækning og eventuelle andre ydelser under kontrakten.

For kontrakter underlagt kontribution bestemmes fortjenstmargenen med udgangspunkt i det anmeldte risikotillæg for rentegrupperne. Dette risikotillæg består af en del som afspejler indtjening og en del som afspejler egenkapitalens risiko. Sidstnævnte opgøres ud fra selskabets egen vurdering af egenkapitalens risiko. Fortjenstmargenen opgøres alene ud fra den del der afspejler indtjeningen og er opgjort til 0.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelserne udgør et skøn over forventede udbetalinger samt forfaldne, endnu ikke udbetalte forsikringsydelser for koncernens syge- og ulykkesforsikringer. Hensættelserne afvikles som løbende udbetalinger, og forpligtelsen opgøres som nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger inklusiv omkostninger til afvikling af erstatningsforpligtelserne.

Risikomargenen på skadesforsikringskontrakter

På skadeskontrakterne tillægges en risikomargen, som er fastlagt ved anvendelse af en margin på intensiteterne vedrørende reaktivering og genoptagelse af skader. Risikomargenen er det beløb, som der på markedet må forventes at skulle betales til en erhverver af policen, for at denne vil påtage sig risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle policen afviger fra nutidsværdien af bedste skøn over de betalingsstrømme, der afvikler policen.

Hensættelser til bonus og præmierabatter

Hensættelsen til bonus og præmierabatter er beløb, der tilfalder forsikringstagerne som følge af et gunstigt skadeforløb for indeværende eller tidligere år.

Udskudte skatteforpligtelser

Udskudt skat opgøres ud fra gældsmetoden på alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier på aktiver og forpligtelser. Udskudt skat indregnes i balancen under posterne "Udskudte skatteaktiver" og "Udskudte skatteforpligtelser" på grundlag af gældende skattesatser.

Skatteaktiver vedrørende uudnyttede underskud og skattefradrag indregnes alene i udskudt skat, hvis det er sandsynligt at sådanne underskud og skattefradrag kan udnyttes.

Gældsposter

Derivater måles til dagsværdi. Derivater med negativ dagsværdi indgår under posten "Anden gæld". Øvrige gældsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket normalt svarer til pålydende værdi.

Ansvarlig lånekapital

Ansvarlig lånekapital er efterstillede kapitalindskud, der omfatter udstedte obligationer. I tilfælde af likvidation eller konkurs kan ansvarlig lånekapital først gøres gældende efter de almindelige kreditorkrav. Den ansvarlige lånekapital indgår i koncernens kapitalgrundlag.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Ansvarlig lånekapital måles til amortiseret kostpris suppleret med dagsværdien af den sikrede renterisiko, jf. afsnittet om regnskabsmæssig sikring.

Egenkapital

Valutaomregningsreserve

Valutaomregningsreserven omfatter omregningsdifferencer opstået ved omregning af resultat og nettoinvestering for udenlandske enheder fra deres funktionelle valutaer til danske kroner. Derudover indgår valutakursregulering af finansielle forpligtelser, klassificeret som regnskabsmæssig sikring af nettoinvesteringen i udenlandske enheder.

Opskrivningshenslæggelse

Opskrivningshenslæggelsen omfatter værdiregulering af domicilejendomme til dagskurs med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Den del af værdireguleringen, som skal henføres til bonusberettigede forsikrings- og investeringskontrakter, overføres til kollektivt bonuspotentiale.

Foreslået udbytte

Udbytte, som bestyrelsen indstiller til generalforsamlingens godkendelse, indregnes som en særskilt reserve i egenkapitalen. Udbytte indregnes som en forpligtelse, når generalforsamlingens beslutning foreligger.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen for koncernen er opstillet efter den indirekte metode med udgangspunkt i årets resultat før skat og viser koncernens pengestrømme fra drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteter samt årets forskydning i likvider. Likvider består af "Likvide beholdninger" samt "Indlån i kreditinstitutter".

Nøgletal

Koncernens nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringssselskaber og tværgående pensionskasser. Afkastnøgletallene er beregnet som sammenvægtede afkast.

Kommende standarder og fortolkningsbidrag

International Accounting Standards Board (IASB) har udsendt en række ændringer af de internationale regnskabsstandarder, ligesom International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) har udsendt en række fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft. Ingen af disse forventes at få væsentlig indflydelse på koncernens fremtidige regnskabsafregning. I det følgende er omtalt de standarder og fortolkningsbidrag, som forventes at få indflydelse på koncernens regnskabsafregning.

IFRS 9, Financial Instruments

IFRS 9, som endnu ikke er godkendt af EU, skal implementeres 1. januar 2018. Der har været overvejelser i IASB om, hvordan forsikringsvirksomheder skal håndtere, at IFRS 9 skal implementeres før implementeringen af ændringen af IFRS 4, Insurance Contracts, som fortsat er under udarbejdelse af IASB og forventes udstedt i 2017. Disse overvejelser er nu afsluttet, og IASB har i september 2016 udstedt en række ændringer til IFRS 4. Ændringerne indeholder bl.a. en option for virksomheder, hvis aktiviteter overvejende er forbundet med forsikring, til at udskyde implementeringen af IFRS 9 til 1. januar 2021. Det overvejes om implementering af IFRS 9 skal ske 1. januar 2018 eller om optionen til at udskyde implementering af IFRS 9 skal anvendes. Der forventes ikke væsentlige effekter af overgangen til IFRS 9.

IFRS 15, Revenue from Contracts with Customers

IASB har i maj 2014 udsendt IFRS 15 benævnt "Revenue from Contracts with Customers", som skal erstatte principperne i IAS 18 og andre standarder om indtægtsindregning. I henhold til IFRS 15 skal indtægter indregnes i takt med, at forpligtelserne i henhold til kontrakten opfyldes. Standarden tilføjer desuden yderligere oplysningsforpligtelser.

IFRS 15, som endnu ikke er godkendt af EU, skal implementeres 1. januar 2018. Koncernen er i gang med at vurdere effekten af standarden. Det er endnu ikke muligt at vurdere eventuelle regnskabsmæssige effekter af standarden

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

2 FORRETNINGSSEGMENTER

Koncernens forretningssegmenter er opdelt ud fra forskelle i produkter. Segmentet Traditionel omfatter traditionel livsforsikring og pension med ydelsesgarantier samt Forenede Gruppeliv, mens segmentet Unit-link omfatter pensionsopsparing med markedsafkast. Segmentet Syge- og ulykke omfatter syge- og ulykkesforsikring i Liv.

FORRETNINGSSEGMENTER 2016	Gennemsnitsrente	Markedsrente	Syge- og ulykke	I alt	Reklassifikation	Koncern
Bruttopræmier	4.210	28.433	1.042	33.685	-220	33.465
Bruttopræmier fra eksternt salg	4.210	28.433	1.042	33.685	-220	33.465
- Bruttopræmier på investeringskontrakter	-	-9.061	-	-9.061	-	-9.061
Bruttopræmier i resultatopgørelsen	4.210	19.372	1.042	24.624	-220	24.404
Investeringsafkast allokeret til forsikringsresultat	8.666	9.215	-	17.881	334	18.215
Forsikringsydelse	-11.774	-9.446	-1.170	-22.390	220	-22.170
Ændring i hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	756	-18.658	71	-17.831	-61	-17.892
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-403	-750	-95	-1.248	7	-1.241
Resultat af genforsikring	-4	-4	28	20	-	20
Andre indtægter, netto	-	793	-	793	-476	317
Forsikringsresultat	1.451	522	-124	1.849	-196	1.653
Ændring i skyggekonto	279	-	-	279	-279	0
Særlige overskudsandele	-340	-	-	-340	340	0
Investeringsresultat, egenkapital	151	-	-	151	157	308
Investeringsresultat, syge- og ulykke	-	-	24	24	-24	0
Resultat før skat	1.541	522	-100	1.963	-2	1.961
Øvrige segmentoplysninger:						
Renteindtægter	7.389	181	11	7.581		
Renteudgifter	-2.926	-15	-3	-2.944		
Resultat af associerede virksomheder, indre værdi	229	-	-	229		

Danica Pension koncernen har ingen kunder, hvor 10 pct. eller mere af indtægterne stammer fra en enkelt kunde.

FORRETNINGSSEGMENTER 2015

Bruttopræmier	3.605	24.981	947	29.533	-279	29.254
Bruttopræmier fra eksternt salg	3.605	24.981	947	29.533	-279	29.254
- Bruttopræmier på investeringskontrakter	-	-8.119	-	-8.119	-	-8.119
Bruttopræmier i resultatopgørelsen	3.605	16.862	947	21.414	-279	21.135
Investeringsafkast allokeret til forsikringsresultat	2.001	6.747	-	8.748	592	9.340
Forsikringsydelse	-15.998	-8.973	-1.068	-26.039	280	-25.759
Ændring i hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	12.194	-14.188	23	-1.971	-56	-2.027
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-410	-743	-109	-1.262	7	-1.255
Resultat af genforsikring	-92	-18	-7	-117	-	-117
Andre indtægter, netto	0	866	-	866	-538	328
Forsikringsresultat	1.300	553	-214	1.639	6	1.645
Ændring i skyggekonto	222	-	-	222	-222	0
Særlige overskudsandele	-271	-	-	-271	271	0
Investeringsresultat, egenkapital	100	-	-	100	129	229
Investeringsresultat, syge- og ulykke	-	-	183	183	-183	0
Resultat før skat	1.351	553	-31	1.873	1	1.874
Øvrige segmentoplysninger:						
Renteindtægter	5.506	27	9	5.542		
Renteudgifter	-1.256	-16	-	-1.272		
Resultat af associerede virksomheder, indre værdi	116	-	-	116		

Danica Pension koncernen har ingen kunder, hvor 10 pct. eller mere af indtægterne stammer fra en enkelt kunde.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.		2016	2015	
2					
	fortsat				
	GEOGRAFISK FORDELING				
	Præmieindtægter fra eksterne kunder medtages i det land, hvor kontrakten er solgt.				
	Aktiver omfatter alene immaterielle aktiver, materielle aktiver, investeringsejendomme og kapitalandele i associerede virksomheder i henhold til IFRS og giver ikke et brugbart billede af koncernens aktiver til ledelsesmæssige formål.				
	Goodwill er fordelt til det land, hvor aktiviteten udføres, mens de øvrige aktiver er fordelt på baggrund af placering.				
		Præmier eksterne kunder	Aktiver		
		2016	2015	2016	2015
	Danmark	22.110	19.298	25.758	28.876
	Sverige	9.168	8.091	-	-
	Norge	2.187	1.865	84	84
	I alt	33.465	29.254	25.842	28.960
3	BRUTTOPRÆMIER, inkl. indbetalte præmier på investeringskontrakter				
	Direkte forsikringer:				
	Løbende præmier		13.856	13.567	
	Engangspræmier		18.567	14.740	
	Direkte forsikringer i alt		32.423	28.307	
	Bruttopræmier i alt		32.423	28.307	
	I ovenstående bruttopræmier udgør de indbetalte præmier på investeringskontrakter, som ikke indgår i resultatopgørelsen:				
	Løbende indbetalinger		1.253	1.242	
	Engangsindbetalinger		7.808	6.877	
	Indbetalinger i alt		9.061	8.119	
	Bruttopræmier i resultatopgørelsen i alt		23.362	20.188	
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter tegningsforhold:				
	Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold		26.417	22.887	
	Individuelt tegnede forsikringer		4.575	3.963	
	Gruppelivsforsikringer		1.431	1.457	
	I alt		32.423	28.307	
	Antal forsikrede, direkte forsikringer (1.000 stk.):				
	Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold		504	476	
	Individuelt tegnede forsikringer		402	408	
	Gruppelivsforsikringer		433	461	
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter bonusforhold:				
	Forsikringer med bonusordninger		4.210	3.605	
	Forsikringer uden bonusordninger		196	198	
	Forsikringer med egen investeringsrisiko		28.017	24.504	
	I alt		32.423	28.307	
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter forsikringstagers bopæl:				
	Danmark		20.893	18.135	
	Andre EU-lande		9.380	8.291	
	Øvrige lande		2.150	1.881	
	I alt		32.423	28.307	

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
4	INDTÆGTER AF INVESTERINGSEJENDOMME		
	Lejeindtægter	1.397	1.391
	Driftsomkostninger	-468	-493
	I alt	929	898
	Udlejning af investeringsejendomme sker som operationel leasing. En del af leasingkontrakterne er uopsigelige for lejer i en årrække.		
	Årets lejeindtægter fra uopsigelige kontrakter udgør	3.402	3.236
	Løbetidsfordeling af minimumsleasingsydelse for uopsigelige kontrakter:		
	Op til 1 år	1.082	1.041
	1 - 5 år	1.571	1.405
	Over 5 år	749	790
	I alt	3.402	3.236
5	RENTEINDTÆGTER OG UDBYTTTE		
	Renteindtægter	7.582	5.670
	Udbytte	1.951	2.046
	Indeksregulering	52	78
	I alt	9.585	7.794
6	KURSREGULERINGER		
	Investeringsejendomme	708	524
	Kapitalandele	3.177	3.037
	Investeringsforeningsandele	9.071	7.765
	Obligationer	2.915	-1.777
	Andre udlån	-166	-33
	Indlån i kreditinstitutter	152	207
	Øvrige	-1.298	-6.138
	Kursreguleringer i alt	14.559	3.585
7	UDBETALTE YDELSER		
	Direkte forsikringer:		
	Forsikringssumme ved død	-600	-630
	Forsikringssumme ved invaliditet	-229	-215
	Forsikringssumme ved udløb	-1.069	-1.336
	Pensions- og renteydelser	-7.047	-7.035
	Tilbagekøb	-11.155	-14.632
	Kontant udbetalte bonusbeløb	-899	-842
	Direkte forsikringer i alt	-20.999	-24.690
	Invaliditetsbegrænsende udgifter	-1	-1
	Udbetalte ydelser i alt	-21.000	-24.691
	En del kunder valgte at omtegne deres Kapitalpension til Aldersopsparing: Skatten af kundernes depot, som indgår som tilbagekøb, udgjorde	-	-4.980
	Skat af kollektivt bonuspotentiale vedrørende kunder, der omtegnede	-	-101
	Skat af akkumuleret værdiregulering vedrørende kunder, der omtegnede	-	-386

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
8	FORSIKRINGSMÆSSIGE DRIFTSOMKOSTNINGER		
	Provisioner for direkte forsikringer udgør	-289	-307
	Honorar til generalforsamlingsvalgt revision udgør:		
	Honorar til Deloitte:		
	Lovpligtig revision af årsregnskab	-1,2	-1,2
	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-0,9	-1,2
	Skatterådgivning	-0,1	-
	Andre ydelser	-0,1	-0,3
	I alt	-2,3	-2,7
	Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i året	716	736
	Antal heltidsbeskæftigede ultimo året	675	716
	Personaleudgifter:		
	Lønninger	-496	-470
	Aktiebaseret vederlæggelse	-9	-2
	Pensioner	-74	-100
	Andre udgifter til social sikring og afgifter	-73	-65
	Andet	-50	-52
	Personaleudgifter optjent i alt	-702	-689
	En uddybende beskrivelse af koncernens lønpolitik og udbetalte lønninger findes i "Aflønningsrapport 2016", som er tilgængelig på hjemmesiden www.danicapension.dk . Aflønningsrapport 2016 er ikke omfattet af revision.		
	Alle koncernens pensionsordninger er bidragsbaserede, hvor der sker indbetalinger til forsikringselskaber, væsentligst Danica. Disse udgiftsføres løbende.		
	Pensionsordninger		
	Bidragsbaserede pensionsomkostninger, eksterne	-5	-26
	Bidragsbaserede pensionsomkostninger, interne	-69	-74
	I alt	-74	-100
	Bestyrelseshonorarer (t.kr.)		
	Kim Andersen	-340	-340
	Thomas Falck	-150	-150
	Charlott Due Pihl	-150	-150
	Henrik Nielsen (indtrådt 8.3.2016)	-150	-
	Ib Katznelson	-150	-150
	Per Søgaard (udtrådt 8.3.2016)	-	-150
	Honorarer i alt	-940	-940
	Heraf udvalgshonorarer	-190	-190

Danicas bestyrelse aflønnes med et fast honorar. Ud over det faste honorar ydes et udvalgshonorar til medlemmerne af bestyrelsens udvalg.

Som medlem af bestyrelsen eller direktionen i andre selskaber i Danske Bank koncernen har Thomas F. Borgen optjent 18,0 mio. kr. (2015 16,2 mio. kr.), Tonny Thierry Andersen optjent 10,8 mio. kr. (2015 9,6 mio. kr.) Henrik Ramlau-Hansen optjent 2,4 mio. kr. (2015 9,4 mio. kr.) og Kim Andersen optjent 0,3 mio. kr. (2015 0,3 mio. kr.) i samlet vederlag fra disse selskaber.

Der udbetales kun bestyrelseshonorar til ansatte i Danske Bank koncernen, som er medarbejdervalgte.

Vederlag til andre væsentlige risikotagere

Koncernen har for 2016 afholdt vederlag for i alt 35,5 mio. kr. til 33 væsentlige risikotagere (2015 35,4 mio. kr. til 31 væsentlige risikotagere). Vederlaget fordeler sig med fast vederlag 33,0 mio. kr. (2015 31,9 mio. kr.) og variabelt vederlag 2,5 mio. kr. (2015 3,5 mio. kr.).

Koncernen har ingen pensionsforpligtelse over for andre væsentlige risikotagere, idet disses pension er afdækket ved indbetaling til bidragsbaseret ordning gennem pensionsforsikringselskab.

Aflønningsrapporten forventes færdig sidst i februar 2017. Aflønningsrapporten vil blive offentliggjort senest 9. marts 2017, og vil indeholde yderligere informationer om risikotageres aflønning. Aflønningsrapporten er tilgængelig på www.danicapension.dk/organisation/aflønning.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
------	----------	------	------

8
fortsat

Direktionens vederlæggelse 2016

	Kontraktligt vederlag	Pension	Variabelt kontant vederlag	Variabelt aktiebaseret vederlag	
Per Klitgård	-4,5	-0,4	-0,8	-0,8	-6,5
Claus Harder*	-3,3	-0,5	-	-	-3,8
Jesper Winkelmann	-8,7	-0,5	-0,5	-0,4	-10,1
Jacob Aarup-Andersen	-1,1	-	-	-	-1,1
Anders Svennesen	-3,0	-0,6	-0,7	-0,6	-4,9
Lars Ellehave-Andersen*	-1,4	-0,3	-0,2	-0,2	-2,1
I alt optjent	-22,0	-2,3	-2,2	-2,0	-28,5
I alt udbetalt					-18,8

* Claus Harder indgår i direktionen pr. 1. marts 2016 og Lars Ellehave-Andersen indgår pr. 1. august 2016
Direktionens kontrakter opfylder lovkrav, der er trådt i kraft pr. 1. januar 2011, til aftaler om variabel løn i finansielle virksomheder.

Direktionens vederlæggelse 2015

	Kontraktligt vederlag	Pension	Variabelt kontant vederlag	Variabelt aktiebaseret vederlag	
Per Klitgård	-4,3	-0,4	-0,4	-0,4	-5,5
Jesper Winkelmann	-3,0	-0,6	-0,2	-0,2	-4,0
Jacob Aarup-Andersen	-4,5	-	-	-	-4,5
Anders Svennesen*	-1,9	-0,4	-0,3	-0,3	-2,9
I alt optjent	-13,7	-1,4	-0,9	-0,9	-16,9
I alt udbetalt					-15,9

* Anders Svennesen indgår i direktionen pr. 1. maj 2015

Per Klitgård kan opsige sin stilling med 6 måneders varsel.

Danica Pension kan opsige Per Klitgård med 12 måneders varsel. Der udbetales ikke særskilt fratrædelsesgodtgørelse.

Jesper Winkelmann er fratruddet d. 31. august 2016

Claus Harder kan opsige sin stilling med 3 måneders varsel.

Danica Pension kan opsige Claus Harder med 8 måneders varsel. Der udbetales ikke særskilt fratrædelsesgodtgørelse.

Jacob Aarup-Andersen stoppede i Danica 31. marts 2016 for at tiltræde en stilling som økonomidirektor i Danske Bank.

Anders Svennesen kan opsige sin stilling med 3 måneders varsel.

Danica Pension kan opsige Anders Svennesen med 8 måneders varsel. Der udbetales ikke særskilt fratrædelsesgodtgørelse.

Lars Ellehave-Andersen kan opsige sin stilling med 3 måneders varsel.

Danica Pension kan opsige Lars Ellehave-Andersen med 8 måneders varsel. Der udbetales ikke særskilt fratrædelsesgodtgørelse.

Aktiebaseret vederlæggelse

Per Klitgård har i forbindelse med indgåelse af ansættelsesaftale fået et engangsvederlag på 2,5 mio. kr., der baseret på gennemsnitskursen på tildelingstidspunktet er omregnet til 32.208 Danske Bank aktier, hvoraf 1/3 var bundet til 1. oktober 2012, medens de resterende 2/3 var bundet til 1. oktober 2014.

Med virkning fra 2010 er en andel af den variable aflønning til direktionen samt udvalgte chefer og specialister tildelt i form af betingede aktier.

Betingede aktier i Danske Bank er til disposition op til fem år fra tildeling under forudsætning af, at medarbejderen ikke har opsagt sin stilling, bortset fra ved pensionering. For betingede aktier optjent i 2012-2016 er der, udover uopsagt stilling, tilknyttet krav om, at koncernen som helhed og den konkrete afdeling, som medarbejderen er ansat i, opnår et vist resultat de næste 4 år.

Dagsværdien af de betingede aktier opgøres som aktiernes kursværdi fratrukket medarbejdernes betaling, hvis nogen.

Indre værdi af betingede aktier udgiftsføres i optjeningsåret, mens tidsværdien periodiseres over den resterende serviceperiode, svarende til bindingsperioden på op til 4 år.

Danica har afdækket aktiekursrisikoen.

Det endelige antal betingede aktier, som tildeles for 2016, bestemmes ved udgangen af februar 2017.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

8
fortsat

Aktiebaseret vederlag

Betingede aktier	Antal			Egenbetaling kurs [kr.]	Udstedelse	Dagsværdi (DV)	
	Direktion	Øvrige medarbejdere	I alt			Ultimo	Ultimo
Tildeling 2012							
Primo 2014	3.626	8.435	12.061	0,0-0,9	1,1	2,0	
Disponeret 2014	-	-8.435	-8.435	-	-	-	
Fortabt 2014	-	-	0	-	-	-	
Ultimo 2014	3.626	0	3.626	0,0-0,9	0,3	0,7	
Disponeret 2015	-	-8.435	-8.435	0,9	-	-	
Fortabt 2015	-	-	0	-	-	-	
Øvrige ændringer 2015	-	-	0	-	-	-	
Ultimo 2015	3.626	-8.435	-4.809	0,0	0,1	0,2	
Tildeling 2013							
Primo 2015	4.047	9.296	13.343	0,0-1,1	1,4	2,2	
Fortabt 2015	-	-	0	-	-	-	
Ultimo 2015	4.047	9.296	13.343	0,0-1,1	1,4	2,5	
Disponeret 2016	-4.683	-8.828	-13.511	-	-	-	
Fortabt 2016	-	-	0	-	-	-	
Øvrige ændringer 2016	3.574	1.109	4.683	-	-	-	
Ultimo 2016	2.938	1.577	4.515	0,0-1,1	0,6	1,0	
Tildeling 2014							
Primo 2015	2.051	7.138	9.189	0,0-1,4	1,2	1,5	
Ultimo 2015	2.051	7.138	9.189	-	1,3	1,7	
Disponeret 2016	-	-	0	-	-	-	
Fortabt 2016	-	-1.453	-1.453	-	-	-	
Øvrige ændringer 2016	2.625	843	3.468	-	-	-	
Ultimo 2016	4.676	6.528	11.204	0,0-1,4	1,3	2,4	
Tildeling 2015							
Tildelt 2015	2.888	4.367	7.255	0,0-1,7	1,2	1,3	
Disponeret 2015	-	-884	-884	1,7	-	-	
Ultimo 2015	2.888	3.483	6.371	0,0-1,7	1,1	1,2	
Disponeret 2016	-	-	0	-	-	-	
Fortabt 2016	-	-552	-552	-	-	-	
Øvrige ændringer 2016	1.301	704	2.005	-	-	-	
Ultimo 2016	4.189	3.635	7.824	0,0-1,7	1,3	1,7	
Tildeling 2016							
Tildelt 2016	5.576	10.461	16.037	0,0	2,9	3,4	
Disponeret 2016	-5.509	-5.258	-10.767	0,0	-	-	
Fortabt 2016	-	-1.418	-1.418	-	-	-	
Øvrige ændringer 2016	7.272	411	7.683	-	-	-	
Ultimo 2016	7.339	4.196	11.535	0,00	2,1	2,5	

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

8
fortsat

Direktionens beholdninger og dagsværdi heraf ultimo 2016

Tildelingsår	2012-2016	
	Antal	DV
Per Klitgård	8.002	1,7
Claus Harder	10.678	2,3
Anders Svennesen	1.447	0,3

På de tidspunkter, hvor de betingede aktier i 2016 blev stillet til medarbejdernes disposition, var børskursen i gennemsnit 182,19.

Direktionens beholdninger og dagsværdi heraf ultimo 2015

Tildelingsår	2012-2015	
	Antal	DV
Per Klitgård	7.556	1,4
Jesper Winkelmann	4.461	0,8
Jacob Aarup Andersen	595	0,1

På de tidspunkter, hvor de betingede aktier i 2015 blev stillet til medarbejdernes disposition, var børskursen i gennemsnit 169,68.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
9	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING		
	Afløbsresultat vedrørende tidligere år i alt:		
	Brutto	-5	-
	For egen regning	-1	-
	Beregning af forsikringsteknisk rente samt investeringsafkast:		
	Forsikringsteknisk rente, beløb	88	102
	Diskontering erstatningshensættelse	-169	-161
	Diskontering stigende risiko med alder	-7	-8
	Forsikringsteknisk rente f.e.r. - efter diskontering	-88	-67
	Investeringsafkast fordelt til syge- og ulykkesforsikring	410	232
	Kursregulering erstatningshensættelser	-210	120
	Investeringsafkast i alt, inkl. kursreguleringer	200	352
	Heraf overført til forsikringsteknisk rente	-88	-102
	Investeringsafkast	112	250
	Antal erstatninger (stk.)	1.206	1.071
	Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader	0,9	0,8
	Erstatningsfrekvensen	0,5%	0,5%
	Bruttopræmieindtægter, direkte forsikringer, fordelt efter forsikringstagers bopæl:		
	Danmark	970	833
	Andre EU-lande	127	13
	Øvrige lande	4	107
	I alt	1.101	953
10	ANDRE INDTÆGTER		
	Provisioner fra fondsforvaltere m.v.	317	327
	Øvrige	-	1
	I alt	317	328

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
11	RESULTAT FØR SKAT		
	Realiseret resultat for Danica Pension skal fordeles i henhold til bekendtgørelsen om kontributionsprincippet.		
	Danica Pensions overskudspolitik for 2016 er anmeldt til Finanstilsynet i overensstemmelse med kontributions-bekendtgørelsen og vejledning om markedsdisciplin. Årets resultat består af investeringsafkastet af de til egenkapitalen allokerede aktiver plus resultater af unit-link, Danmark, de to udenlandske datterselskaber, resultat af Forenede Gruppeliv, syge- og ulykkesresultat samt et risikotillæg af de forsikringsmæssige hensættelser fra de fire rentegrupper, samt en andel af risikoresultat fra risikogrupperne og omkostningsresultat fra omkostningsgrupperne. Med virkning fra 2016 er det ikke længere muligt at overføre ikke indregnet risikotillæg til en skyggekonto. Saldoen på skyggekontoen pr. 31.12.2015 kan indregnes i perioden 2016-2020, Hvis indregning ikke sker fortabes 20 pct. af saldoen pr. år. Skyggekontoen forrentes med samme afkast som de til egenkapitalen allokerede obligationer.		
	Opgørelsen af det realiserede resultat omfatter kun forsikringer under kontribution, og de enkelte poster kan derfor ikke afstemmes til koncernens resultatopgørelse.		
	Realiseret resultat:		
	Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring	1.163	1.258
	Overført investeringsafkast	0	0
	Pensionsafkastskat	0	0
	Ændring i kollektivt bonuspotentiale	762	1.620
	Særlige overskudsandele	311	271
	Anvendt bonuspotentiale på fripolicydelser	0	-
	Tilskrivning af bonus	464	378
	Realiseret resultat i alt	2.700	3.527
	Realiseret resultat vedrørende livsforsikringskunderne, i alt	2.700	3.527
	I medfør af kontributionsprincippet er der opnået fuldt risikotillæg for 2016 i alle 4 rentegrupper.		
	Specifikation af risikotillæg:		
	Andel af forsikringsmæssige hensættelser	1.116	1.231
	Syge- og ulykkesforsikrings resultat	0	0
	40% af realiseret resultat i risikogrupper	26	28
	40% af realiseret resultat i omkostningsgrupper	16	34
	Risikotillæg i alt	1.158	1.293
	Andelen af forsikringsmæssige hensættelser udgjorde 0,60 % i nytegningsgruppen, 0,70 % i lav, 0,80 % i mellem og 0,90 % i høj.		
	Udvikling i skyggekontoen:		
	Skyggekonto primo	313	556
	Korrektion til primo	32	-
	Tilskrevet rente	1	1
	Afskrevet	-11	-
	Nedbragt som følge af omvalg	-12	-22
	Anvendt	-279	-222
	Skyggekonto ultimo perioden	44	313
	Skyggekontoen opdelt på kontributionsgrupper:		
	Rentegruppe 2	-	258
	Risikogrupper i alt	44	55
	I alt	44	313

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
12	SKAT		
	Årets skat kan opdeles således:		
	Skat af årets resultat	-376	-480
	Skat af anden totalindkomst:		
	Hedge af udenlandske enheder	6	-2
	I alt	-370	-482
	Skat af årets resultat fremkommer således:		
	Aktuel skat	-481	-191
	Efterregulering af tidligere års aktuelle skat	12	-25
	Efterregulering af tidligere års udskudte skat	31	-3
	Ændring af udskudtskat som følge af nedsættelse af skatteprocent	0	17
	Øvrige ændringer af udskudt skat	62	-278
	I alt	-376	-480
	Effektiv skatteprocent:		
	Dansk skatteprocent	22,0	23,5
	Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-2,3	1,5
	Effekt af nedsættelse af skattesats		-0,9
	Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter	-0,1	1,5
	Effektiv skatteprocent	19,6	25,6
	Udskudt skat		
	Udskudt skat indregnes således i balancen:		
	Udskudt skatteforpligtelser	1.666	1.731
	Udskudt skat, netto	1.666	1.731
	Udskudte skatteforpligtelser fordelt på hovedposter:		
	Immaterielle aktiver	-2	-3
	Materielle aktiver	-7	-11
	Investeringsejendomme	1.674	1.637
	Fremført negativ PAL	3	110
	Andet	-2	-2
	I alt	1.666	1.731
	Udover den i balancen afsatte udskudte skat påhviler der ingen udskudt skat vedrørende aktier i tilknyttede virksomheder.		
13	IMMATERIELLE AKTIVER		
	Kostpris primo	172	182
	Valutakursregulering	9	-10
	Kostpris ultimo	181	172
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	181	172
	De immaterielle aktiver vedrører goodwill vedrørende tilkøbet af norske aktiviteter i 2007.		
	For nærmere beskrivelse henvises til note 1.		

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
14	DOMICILEJENDOMME		
	Kostpris primo	48	48
	Kostpris ultimo	48	48
	Afskrivninger primo	-4	-4
	Årets afskrivning	-	0
	Afskrivninger ultimo	-4	-4
	Omvurdering primo	-1	8
	Årets nedskrivninger	0	-9
	Omvurdering ultimo	-1	-1
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	43	43
	Den regnskabsmæssige værdi ultimo indgår således i koncernens balance: Domicilejendomme	43	43
	Af årets nedskrivninger er 0 mio. kr. indregnet i anden totalindkomst og overført til opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen mens 0 mio. kr. er overført til kollektivt bonuspotentiale.		
	Det vægtede gennemsnit af afkastprocenter, der er lagt til grund for de enkelte ejendomes dagsværdi udgør:	7,5%	7,5%
15	INVESTERINGSEJENDOMME		
	Dagsværdi primo	27.606	23.870
	Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	2.049	3.380
	Afgang i årets løb	-3.475	-209
	Dagsværdiregulering	585	565
	Andre ændringer	70	-
	Dagsværdi ultimo	26.835	27.606
	Dagsværdien ultimo indgår således i koncernens balance: Investeringsejendomme	22.631	27.606
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	4.204	-
	Det vægtede gennemsnit af afkastprocenter, der er lagt til grund for de enkelte ejendomes dagsværdi udgør for:		
	Butikcentre	5,8%	5,7%
	Erhversejendomme	5,3%	5,9%
	Boliger	4,0%	4,0%
	Pro-rata konsoliderede ejendomsaktiver indgår med nedenstående beløb i:		
	Investeringsejendomme	-	1.744
	Aktiver i alt	-	1.767
	Anden gæld	-	33
	Investeringsafkast, i alt	-	119
	Værdiansættelse af investeringsejendomme er baseret på forventede pengestrømme og et for hver ejendom individuelt fastsat forrentningskrav, som afspejler et salg mellem uafhængige parter under aktuelle markedsforhold. Forrentningskravene anvendt i værdiansættelsen ligger i intervallet 3,0-10,0 pct. (2015: 3,0-10,0 pct.) og udgjorde i gennemsnit 5,2 pct. (2015: 5,5 pct.). Forøgelse af forrentningskravet med 1,0 procentpoint, vil reducere dagsværdien ultimo 2016 med 4.143 mio. kr.		
	Alle investeringsejendomme er placeret i level 2. For beskrivelse af de enkelte levels henvises til note 34.		

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015			
16	KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE OG FÆLLESLEDEDE VIRKSOMHEDER					
	Kostpris primo	1.079	575			
	Tilgang	815	660			
	Afgang	0	-156			
	Valutaomregning	0	0			
	Kostpris ultimo	1.894	1.079			
	Op- og nedskrivninger primo	61	402			
	Andel af resultat	1.545	115			
	Udbytte	-197	-456			
	Op- og nedskrivninger ultimo	1.409	61			
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	3.303	1.140			
	Den regnskabsmæssige værdi ultimo indgår således i koncernens balance:					
	Kapitalandele i associerede og fælleslede virksomheder	2.988	1.140			
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	315	-			
	Kapitalandele i associerede og fælleslede virksomheder består af:					
		Ejer- andel	Aktiver i alt	Forpligtelser	Ind- tægter	Resultat
	Hovedbanegårdens Komplementarselskab ApS, København	50%	0	0	0	0
	Aquaporin, Kongens Lyngby	24%	179	4	0	-16
	DNP Ejendomme P/S, København	50%	1.136	70	74	108
	DNP Ejendomme Komplementarselskab ApS, København	50%	0	0	0	0
	Samejet Nymøllevej, København	75%	620	11	36	16
	Frederiksberg Centret I/S, København	67%	1.792	24	94	126
	Hovedbanegårdens Forretningscenter K/S	50%	54	20	31	15
	DAN-SEB I A/S, København	50%	76	49	3	1
	Udviklingsselskabet CØ ApS, København	50%	45	33	11	5
	Komplementarselskabet CØ ApS, København	50%	0	0	0	0
	Gro Fund I K/S, København	100%	488	1	34	18
	ERDA I P/S, Århus	50%	113	113	0	0
	ERDA I Komplementarselskab ApS, Århus	50%	0	0	0	0
	G.S.V. Holding A/S, Hedehusene	23%	1.077	672	476	31
	Capital Four - Strategic Lending Fund K/S, København	33%	1.131	122	14	10
	De anførte regnskabsoplysninger er ifølge selskabernes seneste offentliggjorte årsrapport. Koncernen har ingen associerede virksomheder af væsentlig betydning. Hovedbanegårdens Forretningscenter har regnskabsafslutning 30.9, mens øvrige følger kalenderåret.					
17	KAPITALANDELE					
	Noterede kapitalandele		11.372	10.609		
	Unoterede kapitalandele		9.324	15.899		
	I alt		20.696	26.508		
18	OBLIGATIONER					
	Noterede obligationer		139.186	114.523		
	Unoterede obligationer		-	2.835		
	I alt		139.186	117.358		

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.			2016	2015
19	DERIVATER				
	Koncernen anvender derivater, herunder terminer og swaps, til styring af eksponering overfor valuta-, rente- og aktierisici. Herudover anvendes derivater til afdækning af ydelsesgarantier og af andre rentebærende forpligtelser. Se nærmere beskrivelse af risikostyring i note 35.				
	Derivater indregnes og måles til dagsværdi i regnskabet.				
	Koncernens udstedte efterstillede kapitalindskud er fastforrentede. Disse indregnes til amortiseret kostpris i regnskabet. De grundlæggende regnskabsbestemmelser medfører således, at dagsværdien af renterisikoen på fastforrentede udlån ikke indgår i resultatopgørelsen, mens dagsværdiudsving på det risikoreducerende afledte finansielle instrument skal resultatføres. I regnskabet anvender koncernen regnskabsreglerne for sikring af dagsværdi, når renterisikoen på fastforrentede finansielle forpligtelser er afdækket med derivater. Jf. note 34.				
	Der er indgået collateral aftaler vedrørende en del af derivaterne og i den forbindelse har koncernen modtaget sikkerhedsstillelse i form af likvide obligationer svarende til en dagsværdi på 3.132 mio. kr. i 2016 og 4.839 mio. kr. i 2015.				
		Nominel værdi	Positiv dagsværdi	Nominel værdi	Negativ dagsværdi
2016					
Valutakontrakter					
Valutakontrakter	132.333	977	67.448	1.346	
Optioner	-	-	-	-	
Rentekontrakter:					
Rentekontrakter	431.175	17.932	463.429	15.677	
Optioner	113.663	722	190.692	2.276	
Aktiekontrakter:					
Aktiekontrakter	4	2	2.008	38	
Optioner	3	389	1	89	
Derivater i alt	677.178	20.022	723.578	19.426	
2015					
Valutakontrakter					
Valutakontrakter	18.113	230	53.326	342	
Optioner	0	0	0	0	
Rentekontrakter:					
Rentekontrakter	230.773	10.671	275.211	8.248	
Optioner	106.957	2.810	98.840	1.145	
Aktiekontrakter:					
Aktiekontrakter	4	68	5.500	279	
Optioner	3	134	0	0	
Derivater i alt	355.850	13.913	432.877	10.014	
	Den positive dagsværdi ultimo indgår således i koncernens balance:				
	Derivater			19.259	13.913
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter			763	-
20	ANDRE FINANSIELLE INVESTERINGSAKTIVER				
	Heri indgår investeringer i virksomheder i Danske Bank koncernen således:				
	Kapitalandele			363	311
	Obligationer			34.068	27.180
	Indlån i kreditinstitutter			3.657	2.890
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender			1.367	1.628
	Øvrige			87.281	6.290

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.		2016	2015
21	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER			
	Består af investeringsforeninger, hvori de underliggende aktiver opdeles således:			
		Med garanti	Uden garanti	
	Investeringsejendomme	-	4.204	4.204
	Kapitalandele	48.734	69.376	118.110
	Obligationer	21.851	34.864	56.715
	Indlån i kreditinstitutter	1.555	313	1.868
	Derivater	26	738	764
	I alt	72.166	109.495	181.661
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter er opdelt således:			
	Forsikringskontrakter		133.276	113.814
	Investeringskontrakter		48.385	46.060
	I alt		181.661	159.874
22	GENFORSIKRINGSANDELE AF DE FORSIKRINGSMÆSSIGE HENSÆTTELSER I ALT			
	Primo		145	2.282
	Indbetalte præmier		117	108
	Udbetalte ydelser		-119	-114
	Rentetilskrivning		0	-
	Dagsværdiregulering		0	-
	Valutaomregning		-	-5
	Ændring i erstatningshensættelser		5	40
	Øvrige ændringer		1	-2.166
	Ultimo		149	145
23	KOLLEKTIVT BONUSPOTENTIALE - indgår således i Livsforsikringshensættelser gennemsnitsrenteprodukter			
	Opdeling på kontibutionsgrupper:			
	Rentegruppe 1		1.977	1.066
	Rentegruppe 2		740	216
	Rentegruppe 3		907	719
	Rentegruppe 4		2.418	1.269
	Risikogrupper i alt		310	266
	Omkostningsgrupper i alt		-	48
	I alt		6.352	3.584
	Bonusgrad i %:			
	Rentegruppe 1		5,4	2,8
	Rentegruppe 2		5,1	1,3
	Rentegruppe 3		9,4	6,9
	Rentegruppe 4		6,6	3,1
24	HENSÆTTELSER FOR UNIT-LINKED KONTRAKTER			
	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter er opdelt således:			
	Forsikringskontrakter		126.490	114.816
	Investeringskontrakter		48.681	45.812
	Hensættelser for unit-linked kontrakter i alt		175.171	160.628
	Hensættelser for unit-linked kontrakter uden garanti		82.156	134.541
	Hensættelser for unit-linked kontrakter med investeringsgaranti		93.015	26.087
	Hensættelser for unit-linked kontrakter i alt		175.171	160.628

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
25	HENSÆTTELSER TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT		
	Primo	320.512	315.480
	Ændring primo 2016 jf. anvendt regnskabspraksis	150	-
	Indbetalte præmier	32.422	28.312
	Udbetalte ydelser	-27.487	-29.878
	Rentetilskrivning	11.268	9.282
	Dagsværdiregulering	1.078	-5.088
	Valutaomregning	-1.334	589
	Ændring i erstatningshensættelser	-78	-60
	Ændring i kollektivt bonuspotentiale	588	1.627
	Ændring i fortjenstmargen	395	-
	Øvrige ændringer	2.953	248
	Ultimo	340.467	320.512

For nærmere beskrivelse af opgørelsesmetoder for hensættelserne henvises til anvendt regnskabspraksis i note 1.

26	GÆLD TIL KREDITINSTITUTTER		
	Gæld i forbindelse med repoforretninger	15.542	7.482
	Anden gæld til kreditinstitutter	28	530

27	ANDEN GÆLD		
	I anden gæld indgår:		
	Derivater med negativ dagsværdi	19.426	10.014
	Pensionsafkastskat	2.154	1.193
	Personale forpligtelser	85	88

- 28 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL
 Ansvarlig lånekapital, er lån som i tilfælde af selskabets likvidation eller konkurs først fyldestgøres efter de almindelige kreditor krav.
 Ansvarlig lånekapital medregnes i Kapitalgrundlagen mv. i henhold til bekendtgørelse om opgørelse af Kapitalgrundlag for forsikringsselskaber og forsikringsholdingvirksomheder og om opgørelse af kapitalgrundlag for visse fondsmæglerselskaber §§ 36-38.

Valuta	Låntager	Note	Hovedstol	Rente-sats	Modtaget	Forfald	Tilbage-betalings-kurs		
EUR	Danica Pension	a)	500	4,38	2015	2045	100	3.717	3.731
Ansvarlig lånekapital								3.717	3.731
Underkurs								-31	-33
Sikring af renterisiko til dagsværdi								179	33
I alt, svarende til dagsværdi								3.865	3.731
Ved opgørelse af Kapitalgrundlagen er der medregnet								3.865	100
Omkostninger ved optagelse og indfrielse								-	34

a) Lånet blev optaget 29. september 2015 og er noteret på Irish Stock Exchange. Lånet kan indfries fra september 2025. Lånet forrentes med 4,375% årlig indtil 29. september 2025 hvor der vil være et step-up. Renten udgjorde 122 mio. kr. for 2016.

I den viste opstilling er den ansvarlige lånekapital optaget til amortiseret kostpris suppleret med dagsværdien af den sikrede renterisiko.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
29	SIKKERHEDSSTILLELSE OG EVENTUALFORPLIGTELSE		
	Til sikkerhed for forsikredes opsparing er registreret følgende aktiver:		
	Domicilejendomme	42	42
	Investeringsjendomme	23.924	25.868
	Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder	782	644
	Kapitalandele	16.165	24.555
	Investeringsforeningsandele	14.459	9.459
	Obligationer	116.868	104.735
	Andre udlån	3.762	2.835
	Indlån i kreditinstitutter	0	688
	Øvrige, netto	-910	3.792
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	164.321	150.057
	Tilgodehavende renter	2.737	1.813
	I alt	342.150	324.488
	Der er udstedt ejerpantebreve, der ligger til sikkerhed for de forsikringsmæssige forpligtelser, for i alt	75	75
	Koncernen har til sikkerhed for derivatforretninger afgivet obligationer svarende til en dagsværdi på i alt	5.207	1.577
	Minimumsleasingydelse vedrørende biler udgør	2	2
	Koncernen har indgået kontraktlige forpligtelser til at købe, opføre eller om- og tilbygge investeringsjendomme eller til at reparere, vedligeholde eller forbedre disse for et beløb på	1.600	1.192
	Koncernen har givet tilsagn om deltagelse i alternative investeringer med et beløb på	9.553	11.231
	Koncernen er frivilligt momsregistreret vedrørende visse ejendomme, og der hviler herpå en resterende momsreguleringsforpligtelse på	881	996
	Koncernen hæfter som deltager i interessentskaber for en gæld på i alt	-	52
	Heraf indgår i koncernens balance	-	34
	Koncernens selskaber er sambeskattet med alle enheder i Danske Bank koncernen og hæfter solidarisk for disse danske selskabsskatter og kildeskatter mv.		
	Koncernens danske selskaber er fællesregistreret for lønsumsafgift og moms og hæfter solidarisk herfor.		
	Danica Pension hæfter solidarisk med de øvrige deltagere for forsikringsmæssige forpligtelser vedrørende samtlige policer, der administreres af Forenede Gruppeliv A/S.		
	Koncernens størrelse og forretningsomfang indebærer, at koncernen til stadighed er part i diverse retssager. De verserende retssager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på koncernens økonomiske stilling.		

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2016	2015
30	NÆRTSTÅENDE PARTER		
	Danske Bank A/S med hjemsted i København, besidder 100% af aktiekapitalen i Forsikringsselskabet Danica, som er moderselskab til Danica Pension, og har dermed bestemmende indflydelse på Danica Pension koncernen. Danske Bank A/S er den overste modervirksomhed for Danica Pension koncernen.		
	Transaktioner med nærtstående parter indgås og afregnes på markedsbaserede vilkår. Koncernens IT-drift og -udvikling, intern revision, personaleadministration, logistik og markedsføring m.v. varetages af Danske Bank. Herudover varetager Danske Bank porteføljeforvaltning og værdipapirhandel.		
	Danica Pension koncernen har haft nedenstående transaktioner og mellemværender af større betydning med øvrige selskaber i Danske Bank koncernen. Se endvidere investeringer i note 20.		
	IT-drift og -udvikling	-204	-208
	Øvrige administrative ydelser	-60	-73
	Provision for salg af forsikringer og betjening af porteføljen	-155	-138
	Ordinært honorar for porteføljeforvaltning	-130	-270
	Performance honorar for porteføljeforvaltning	-79	-117
	Depotgebyr og kurtage ved handel med kapitalandele m.v. i alt netto	-57	-37
	Renteindtægter	730	785
	Renteudgifter	-12	-15
	Lejeindtægter fra udlejning af lokaler	12	14
	Gæld til kreditinstitutter	4.897	531
	Derivater med negativ dagsværdi	6.545	11.848
	Endvidere varetager Danica koncernen arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger for Danske Bank koncernen og nærtstående parter dertil. Som et led i én af disse ordninger, har Danske Bank garanteret Danica Pension et reelt afkast af ordningens policeserver på 3,5% p.a., hvorefter Danske Bank kompenserer Danica koncernen i det tilfælde, at et akkumuleret investeringsafkast er lavere end dette niveau. Værdien heraf indgår i ordningens cash flow ved opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser til ordningen.		
	Udlån til associerede virksomheder omfatter ansvarlige lån, som er ydet på lige vilkår med de øvrige investorer.		

31 BALANCENS POSTER FORDELT EFTER FORVENTET FORFALDSTIDSPUNKT

	2016		2015	
	< 1 år	> 1 år	< 1 år	> 1 år
Aktiver				
Immaterielle aktiver	-	181	-	172
Materielle aktiver	-	43	-	43
Investeringsaktiver	5.813	209.198	9.553	191.891
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	1	181.660	-	159.874
Tilgodehavender	3.213	-	2.093	-
Andre aktiver	1.503	-	1.993	-
Periodeafgrænsningsposter	3.208	-	2.260	-
Aktiver i alt	13.738	391.082	15.899	351.980
Forpligtelser				
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	27.368	313.099	26.426	294.086
Øvrige forpligtelser	40.555	5.531	22.389	5.462
Forpligtelser i alt	67.923	318.630	48.815	299.548

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

32 SPECIFIKATION AF AKTIVER OG AFKAST 2016

	Regnskabsmæssig værdi		Nettoinvesteringer	Afkast i pct. p.a. før pensionsafkast- skat og selskabsskat
	Primo	Ultimo		
Grunde og bygninger:				
Grunde og bygninger, direkte ejet	26.328	20.537	-1.780	6,2
Ejendomsselskaber	496	553	0	11,9
Grunde og bygninger i alt	26.824	21.090	-1.780	6,3
Øvrige kapitalandele:				
Børsnoterede danske kapitalandele	1.040	471	-530	5,5
Unoterede danske kapitalandele	1.382	1.375	360	8,3
Børsnoterede udenlandske kapitalandele	11.107	8.662	-538	9,5
Unoterede udenlandske kapitalandele	14.824	8.821	1.963	8,3
Øvrige kapitalandele i alt	28.353	19.329	1.255	5,7
Obligationer:				
Statsobligationer (Zone A)	32.085	37.827	8.309	5,0
Realkreditobligationer	70.346	76.876	4.196	6,3
Valutaafdækning	-108	-228	900	
Statsobligationer (Zone A) og realkreditobligationer inkl. valutaafdækning	102.323	114.475	13.405	5,9
Indeksobligationer	9.932	17.322	459	3,1
Kreditobligationer investment grade	6.241	4.908	-1.695	4,8
Kreditobligationer non investment grade samt emerging markets obligationer	9.022	10.690	4.884	10,3
Andre obligationer	2.978	3.993	496	9,9
Obligationer i alt	130.496	151.388	17.549	5,5
Øvrige finansielle investeringsaktiver	1.626	1.884	-280	0,0
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringer af aktiver og forpligtelser	3.705	546	-2.605	0,0

På Danicas hjemmeside www.danicapension.dk forefindes en specifikation af Danica Pensions kapitalandele.

33 AKTIEBEHOLDNING PROCENTVIS FORDELT PÅ BRANCHER OG REGIONER 2016

	Danmark	Øvrige Europa	Nord- Amerika	Syd- Amerika	Japan	Øvrige Fjernøsten	Øvrige lande	I alt
Energi	0,0	0,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,2	4,1
Materialer	0,3	0,6	0,7	0,0	0,1	0,3	0,3	2,3
Industri	6,8	1,4	2,2	0,0	0,8	0,0	0,9	12,1
Forbrugsgoder	1,5	1,0	2,8	0,0	0,7	0,3	0,9	7,2
Konsumtvarer	1,1	1,1	2,1	0,0	0,2	0,1	0,0	4,6
Sundhedspleje	3,9	1,3	2,7	0,0	0,2	0,0	0,1	8,2
Finans	7,0	17,8	14,7	0,0	0,6	2,1	7,6	49,8
IT	0,3	0,5	4,4	0,0	0,2	0,9	0,6	6,9
Telekommunikation	0,1	0,4	0,4	0,0	0,2	0,4	0,0	1,5
Forsyning	0,4	0,4	0,6	0,0	1,2	0,4	0,3	3,3
Ikke fordelt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	21,4	25,2	33,8	0,0	4,2	4,5	10,9	100,0

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

34 FINANSIELLE INSTRUMENTER

2016	Dagsværdi			Amortiseret kostpris *		I alt
	Handel	Designeret	Fair value hedge	Tilgodehavender	Forpligtelser	
Kapitalandele		20.696				20.696
Investeringsforeningsandele		4.256				4.256
Obligationer		139.186				139.186
Andre Udlån		3.762				3.762
Indlån i kreditinstitutter				2.061		2.061
Derivater	19.259					19.259
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		179.226		2.435		181.661
Tilgodehavender				811		811
Likvide beholdninger				1.384		1.384
Finansielle aktiver i alt	19.259	347.126		6.691		373.076
Hensættelser for markedsrente-produkter, investeringskontrakter		48.385				48.385
Gæld til kreditinstitutter					15.570	15.570
Derivater	19.426					19.426
Ansvarlig lånekapital			179		3.686	3.865
Finansielle forpligtelser i alt	19.426	48.385	179		19.256	87.246
2015						
Kapitalandele		26.508				26.508
Investeringsforeningsandele		11.087				11.087
Obligationer		117.358				117.358
Andre Udlån		2.835				2.835
Indlån i kreditinstitutter				840		840
Derivater	13.913					13.913
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		159.874				159.874
Tilgodehavender				944		944
Likvide beholdninger				1.631		1.631
Finansielle aktiver i alt	13.913	317.662		3.415		334.990
Hensættelser for markedsrente-produkter, investeringskontrakter		46.060				46.060
Gæld til kreditinstitutter					8.013	8.013
Derivater	10.014					10.014
Ansvarlig lånekapital			33		3.698	3.731
Finansielle forpligtelser i alt	10.014	46.060	33		11.711	67.818

Indregning i resultatopgørelsen:

Renteindtægter fra tilgodehavender til amortiseret kostpris indgår i resultatopgørelsen med 201 mio. kr. i 2016 og 23 mio. kr. i 2015.

Renteudgifter fra forpligtelser til amortiseret kostpris indgår i resultatopgørelsen med 155 mio. kr. i 2016 og 63 mio. kr. i 2015.

Valutakursregulering på tilgodehavender og forpligtelser målt til amortiseret kostpris indgår i resultatopgørelsen under kursreguleringer med 13 mio. kr. i 2016 og 211 mio. kr. i 2015.

Resterende del af investeringsafkast, der indgår i resultatposterne renteindtægter og udbytter m.v; renteudgifter samt kursreguleringer, vedrører finansielle instrumenter til dagsværdi.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

34
fortsat

Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Dagsværdien er det beløb, som et finansielt aktiv kan handles til mellem uafhængige parter. Dagsværdien er opgjort ud fra følgende hierarki:

- Level 1: Noterede priser i et aktivt marked for samme type instrument
 Level 2: Observerbare input baseret på noterede priser i et aktivt marked for lignede aktiver eller forpligtelser eller andre værdiansættelsesmetoder, hvor alle væsentlige input er baseret på observerbare input. I denne kategori placeres bl.a. finansielle investeringsaktiver som unoterede obligationer samt investeringsejendomme præsenteret i note 15.
 Level 3: Ikke-observerbare input hvor værdiansættelsens væsentlige input ikke er baseret på observerbare input. I denne kategori placeres bl.a. unoterede aktier.

Til brug for værdiansættelsen af de unoterede investeringer tages der udgangspunkt i selskabets branche, markedsposition og indtjeningsevne, og herudover påvirkes dagsværdien af makroøkonomiske og finansielle forhold.

Pr. 31.12.2016 havde Danica finansielle aktiver anført nedenfor på 366.384 mio. kr. heraf kan 95% henføres til de forsikringsmæssige forpligtelser overfor kunderne, mens 5% er egenkapitalens andel. Ændringer i diverse værdiansættelsesparametre vil således have en uvæsentlig påvirkning på egenkapitalen, da forsikringstagerne bærer risikoen.

2016	Noterede priser	Observerbare input	Ikke- Observerbare input	I alt
Kapitalandele	11.372	-	9.324	20.696
Investeringsforeningsandele	4.012	232	12	4.256
Obligationer	130.286	8.765	134	139.185
Andre udlån	-	-	3.762	3.762
Derivater	803	18.453	3	19.259
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	168.235	160	10.831	179.226
Finansielle aktiver i alt	314.708	27.610	24.066	366.384
Derivater	1.436	17.953	37	19.426
Finansielle forpligtelser i alt	1.436	17.953	37	19.426

2015

Kapitalandele	11.348	-	15.160	26.508
Investeringsforeningsandele	10.108	-	980	11.088
Obligationer	113.588	3.435	335	117.358
Andre udlån	-	-	2.835	2.835
Derivater	431	13.481	-	13.912
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	159.874	-	-	159.874
Finansielle aktiver i alt	295.349	16.916	19.310	331.575
Derivater	342	9.385	287	10.014
Finansielle forpligtelser i alt	342	9.385	287	10.014

Finansielle instrumenter, der er værdiansat ud fra ikke observerbare input, omfatter ved udgangen af 2016 unoterede aktier 9.324 mio. kr. og illikvide obligationer 134 mio. kr.

Værdiansættelse baseret på ikke-observerbare input	2016	2015
Dagsværdi primo	19.310	14.039
Værdiregulering over resultatopgørelse i posten kursreguleringer	2.235	2.554
Køb	29.791	6.224
Salg	-27.307	-3.507
Dagsværdi ultimo	24.029	19.310

Overførsel til noterede priser og ikke observerbare input skyldes væsentligst en mindre beholdning af obligationer, hvor seneste offentliggjorte kurser vurderes ikke at afspejle værdien ultimo.

Der er i 2016 indregnet urealiserede kursreguleringer på 473 mio. kr. (2015 1.417 mio. kr.) vedrørende finansielle instrumenter værdiansat ud fra ikke observerbare input.

Såfremt der forudsættes en udvidelse af kreditspændet på 50 basispunkter for obligationer og andre udlån, vil det medføre et fald i dagsværdien på 85 mio. kr. En indsnævring af kreditspændet på 50 basispunkter vil forøge dagsværdien med 87 mio. kr.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

35 RISIKOSTYRING OG FØLSOMHEDSOPLYSNINGER

RISIKOSTYRING

Bestyrelsen fastlægger rammer for koncernens risikostyring, mens den daglige ledelse løbende overvåger koncernens risici og sikrer, at rammerne overholdes.

Koncernen er påvirket af en række forskellige risici.

Finansielle risici	Forsikringsmæssige risici	Operationelle risici	Forretningsmæssige risici
Marked	Levetid	IT	Omdømme
Likviditet	Dødelighed	Juridisk	Strategi
Modparter	Invaliditet	Administrative	Regulatoriske
Koncentration	Koncentration	Bedrageri	
	Syge- og ulykke		
	Kritisk sygdom		

Finansielle risici

Finansielle risici består af markedsrisiko, likviditetsrisiko, modpartsrisiko og koncentrationsrisiko. Markedsrisikoen er risikoen for tab som følge af, at dagsværdien af koncernens aktiver eller forpligtelser ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene, f.eks. ændringer i renter, aktiekurser, ejendomsværdier, valutakurser og kreditspænd. Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af behov for at skulle frigøre likviditet til at betale sine forpligtelser inden for en kort tidshorisont. Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at modparter misligholder deres betalingsforpligtelser. Koncentrationsrisiko er risikoen for tab på grund af stor eksponering til enkelte aktivklasser, brancher, udstedere m.v.

I koncernen er der tre kilder til finansielle risici:

- Investeringer for traditionelle produkter
- Investeringer for markedsprodukter, hvorpå der er tilknyttet investeringsgaranti
- Egenkapitalens direkte investeringer

Omfanget af de finansielle risici er forskelligt for de forskellige produkter i koncernens produktsortiment. Oversigt over selskaber og aktiviteterne i koncernen fremgår af side 75.

Den mest betydende finansielle risiko i koncernen er markedsrisikoen for de traditionelle livsforsikringsprodukter i Danica Pension.

Investeringer for traditionelle produkter

Koncernens traditionelle produkter er policer med ydelsesgarantier og kollektive investeringer.

Markedsrisikoen i traditionelle produkter omfatter samspillet mellem investeringsaktiver og ydelsesgarantierne for hver rentegruppe.

Såfremt årets investeringsafkast af kundemidlerne for den enkelte rentegruppe ikke er tilstrækkeligt til at dække kundemidernes forrentning og nødvendige styrkelser af livsforsikringsforpligtelser m.v., dækkes underskuddet først af det kollektive bonuspotentiale og dernæst af de individuelle bonuspotentialer tilhørende rentegruppen. Hvis bonuspotentialerne er utilstrækkelige til dækning af tab, anvendes egenkapitalens midler.

Forpligtelserne opgøres ved at diskontere de forventede pengestrømme med en af EIOPA defineret diskonteringsrentekurve, som trådte i kraft under Solvens II regelværket fra 1. januar 2016.

For at sikre, at afkastet på kundernes opsparing matcher de garanterede ydelser på bonusberettigede policer, overvåger selskabet løbende markedsrisikoen. Der udføres interne stresstests for at sikre, at selskabet kan modstå betydelige tab på risikoeksponeringen i forbindelse med store ændringer i renteniveauet. Renterisikoen afdækkes dels af obligationsbeholdningen, og dels med derivater.

Da det danske obligationsmarked ikke er stort nok og ikke har den fornødne varighed til at afdække forpligtelserne, er det også nødvendigt at investere i udenlandske renteinstrumenter. De rentefølsomme investeringer består derfor af en bred vifte af rentebaserede aktiver: danske og europæiske statsobligationer, danske realkreditobligationer, danske indeksobligationer og en veldiversificeret portefølje af globale kreditobligationer. Selskabet er derfor eksponeret over for basisrisiko fra stats- og kreditspænd.

Kreditspændsrisikoen på obligationsporteføljen er begrænset ved, at 79 pct. af porteføljen ultimo 2016 består af stats- og realkreditobligationer med høj rating (AA - AAA) hos de internationale rating bureauer eller realkreditobligationer uden rating, hvor udsteder har tilsvarende høj rating. Kun 6 pct. af porteføljen er investeret i non-investment grade obligationer.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Modpartsrisikoen begrænses ved at kræve sikkerhedsstillelse for derivater og høj rating af genforsikringsmodparter.

Valutarisikoen er lav, idet valutarisici afgrænses ved anvendelse af valutaafdækningsinstrumenter.

Likviditetsrisici begrænses ved at placere en stor del af investeringerne i likvide børsnoterede obligationer og aktier.

Koncentrationsrisikoen er begrænset ved, at investeringerne foretages med stor porteføljespredning samt ved begrænsning af investeringer i samme udsteder. For realkreditobligationer anses udsteder ikke for kritisk i forhold til koncentrationsrisikoen, da udstedte realkreditobligationer har sikkerhedsstillelse fra den enkelte låntager.

Investeringer for markedsprodukter

Finansielle risici forbundet med investeringerne for markedsrenteprodukterne, Danica Link, Danica Balance og Danica Select, påhviler forsikringstagerne bortset fra de policer, hvor der er tilknyttet en investeringsgaranti. Ultimo 2016 havde 17 pct. af forsikringstagerne tilknyttet en investeringsgaranti i garantiperioden. Garantien gælder først på tidspunktet for pensionering og betales af kunden ved opkrævning af et årligt gebyr.

Risikoen ved garantien i Danica Link afdækkes ved anvendelse af derivater og ved tilpasning af kundens investeringssammensætning gennem de sidste 5 år før pensionering. Risikoen ved garantien i Danica Balance styres hovedsageligt ved regelmæssig tilpasning af den individuelle kundes investeringssammensætning gennem de sidste 10 år før pensionering. Investeringssammensætningen tilpasses garanti-beløbet, tidshorizonten m.v. På grund af den anvendte risikostyringsstrategi anses markedsrisikoen relateret til garantier i markedsprodukter for beskeden.

Der kan ikke tilknyttes garantier i Danica Select.

Egenkapitalens direkte investeringer

Egenkapitalen er udsat for finansielle risici gennem investering af aktiver allokeret til egenkapitalen samt gennem investeringer vedrørende syge- og ulykkesforretningen. I 2016 er oprettet en ny gruppe hvortil der er overført en liv bestand på 5 mia. kr. Denne gruppe henhører også under egenkapitalens risiko.

Bestyrelsen har fastlagt særskilt investeringsstrategi for aktiver allokeret til egenkapitalen og investeringerne vedrørende syge- og ulykkesforretningen. Aktiver allokeret til egenkapitalen består hovedsagelig af obligationer med kort varighed.

Forsikringsmæssige risici

De forsikringsmæssige risici vedrører udviklingen i dødelighed, invaliditet, kritisk sygdom m.v. Eksempelvis forøger en levetidsforlængelse varigheden på udbetalingerne på visse pensionsprodukter, mens udviklingen i antallet af dødsfald, sygdommeldinger og efterfølgende raskmeldinger påvirker udgifterne til dødsfalds- og invaliditetsforsikringer. Den væsentligste forsikringsmæssige risiko er levetiden.

Koncentrationsrisikoen vedrørende forsikringsrisici omfatter risikoen for tab på grund af stor eksponering til enkelte kundegrupper samt store eksponeringer til enkeltindivider. Koncentrationsrisikoen er begrænset ved risikospredning af forsikringsporteføljen samt ved genforsikring.

For at begrænse tab på individuelle livsforsikringer, som er udsat for stor risikoeksponering, er en mindre del af risici relateret til død og invaliditet genforsikret.

De forskellige risikoelementer underkastes løbende aktuariemæssige analyser med henblik på opgørelsen af de forsikringsmæssige forpligtelser og eventuelle fornødne forretningsmæssige tiltag.

Operationelle risici

Operationel risiko vedrører risikoen for tab som følge af fejl i it-systemer, juridiske tvister, utilstrækkelige eller fejlagtige procedurer og bedrageri. Koncernen begrænser de operationelle risici ved etablering af interne kontroller, som løbende opdateres og tilpasses koncernens aktuelle forretningsomfang. Endvidere er der etableret funktionsadskillelse.

Forretningsmæssige risici

Forretningsmæssig risiko omfatter strategiske risici, omdømmerisici og andre risici relaterede til eksterne faktorer.

Koncernen følger nøje udviklingen på de markeder, hvor koncernen har aktiviteter, med henblik på at sikre, at priser og kunde service er konkurrencedygtige. Koncernen tilstræber en ordentlig behandling af kunderne samt åbenhed og gennemsigtighed i sin kommunikation.

Koncernen gennemgår systematisk sine forretningsområder med henblik på at reducere risikoen for økonomiske tab som følge af forringelse af omdømme.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

FØLSOMHEDSOPLYSNINGER

I nedenstående tabel er der for koncernen vist effekten på egenkapitalen af isolerede ændringer i renter (stigning og fald) og øvrige relevante finansielle risici.

Af de to rentescenarier er en rentestigning samlet set det værste for koncernen. I et isoleret scenario med en rentestigning på 1,0 pct.-point vil egenkapitalen falde med 0,3 mia. kr.

FØLSOMHEDSOPLYSNINGER
31.12.2016

Mia. kr.	Påvirkning af egenkapitalen
Rentestigning på 0,7-1,0 pct.-point	-0,3
Rentefald på 0,7-1,0 pct.-point	0,1
Aktiekursfald på 12 pct.	-0,1
Ejendomsprisfald på 8 pct.	-0,3
Valutakursrisiko (VaR 99,0 pct.)	0,0
Tab på modparter på 8 pct.	-0,2

Regnskab - indholdsfortegnelse

HOVEDTAL	53
RESULTATOPGØRELSE	54
TOTALINDKOMST	54
BALANCE	55
KAPITALFORHOLD	57
NOTER	
1 Anvendt regnskabspraksis	59
2 Bruttopræmier, inkl. indbetalte præmier på investeringskontrakter	60
3 Kursreguleringer	60
4 Udbetalte ydelser	61
5 Ændring i livsforsikringshensættelser - gennemsnitsrente	61
6 Ændring i livsforsikringshensættelser - markedssrente	63
7 Forsikringsmæssige driftsomkostninger	64
8 Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	65
9 Andre indtægter	65
10 Resultat før skat	66
11 Skat	67
12 Investeringsejendomme	67
13 Andre finansielle investeringsaktiver	67
14 Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	67
15 Egenkapital	68
16 Anden gæld	68
17 Sikkerhedsstillelse og eventualforpligtelser	68
18 Nærtstående parter	69
19 Specifikation af aktiver og afkast	70
20 Specifikation af afkast for markedsrente produkter	71
21 Aktiebeholdning procentvis fordelt på brancher og regioner	71

Hovedtal - Danica Pension

Mio. kr.	2016	2015 *	2014	2013	2012
RESULTATOPGØRELSE					
Præmier	20.591	17.982	17.517	16.838	16.638
Forsikringsydelse	-20.273	-24.072	-23.326	-21.852	-18.144
Investeringsafkast	16.801	6.505	31.477	5.886	23.535
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-730	-739	-710	-701	-758
Resultat af afgiven forretning	-4	-92	285	-43	175
Forsikringsteknisk resultat, Liv	1.152	983	1.803	707	1.584
Bruttopræmieindtægter	986	848	868	847	848
Bruttoerstatningsudgifter	-1.144	-925	-1.116	-994	-917
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-76	-86	-76	-82	-98
Resultat af afgiven forretning	52	-7	-3	-6	-7
Investeringsafkast efter forsikringsteknisk rente	108	257	321	176	309
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-208	-36	-146	-107	2
Årets resultat	1.512	1.393	2.002	1.301	1.739
Anden totalindkomst	-8	-9	-18	-29	13
BALANCE					
Aktiver, i alt	346.273	316.539	315.846	289.188	291.720
Forsikringsaktiver, syge- og ulykkesforsikring	7	5	51	93	120
Forsikringsmæssige hensættelser, syge- og ulykkesforsikring	9.302	9.070	8.873	8.176	8.291
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	282.839	270.530	274.101	255.906	258.053
Egenkapital i alt	18.267	19.363	20.031	18.537	18.015
NØGLETAL i pct.					
Afkastpct. relateret til gennemsnitsrenteprodukter	6,5	1,0	14,0	-0,2	9,2
Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter	5,5	4,8	9,4	8,6	11,5
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,25	-	-	-	-
Omkostningsprocent af hensættelser	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Omkostninger pr. forsikret i kr.	1.230	1.222	1.139	1.086	1.135
Egenkapitalforrentning efter skat	7,9	7,0	10,4	7,1	9,1
Solvensdækning**	262	250	215	221	197
NØGLETAL FOR SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING					
Bruttoerstatningsprocent	121	116	136	123	119
Bruttoomkostningsprocent	8	11	9	10	13
Combined ratio	123	128	145	134	133
Operating ratio	136	140	164	135	143
Relativt afløbsresultat i procent	0,0	0,0	-2,3	0,0	0,0
Afløbsresultat f.e.r. i mio. kr.	0	0	-175	0	0
KONTORENTE i pct.					
Kontorente før pensionsafkastskat***	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Kontorente efter pensionsafkastskat***	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Nøgletallene er fastlagt i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse

* Balanceposter er rettet primo 01.01.2016 og fremgår af balancen på side 55 og 56.

** Nøgletallet solvensdækning er undtaget fra kravet om revision jævnt før bekendtgørelse nr. 937 af 27. juli 2016 om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser og dermed ikke revideret.

*** Kontorenteoplysningerne gælder nyttegrupperne

Resultatopgørelse og Totalindkomst - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015
2	Bruttopræmier	20.591	17.982
	Afgivne genforsikringspræmier	-7	-5
	Præmier f.e.r., i alt	20.584	17.977
	Indtægter fra tilknyttede virksomheder	1.790	1.597
	Indtægter fra associerede virksomheder	68	-16
	Indtægter af investeringsejendomme	1	5
	Renteindtægter og udbytter m.v.	7.364	5.589
3	Kursreguleringer	11.240	1.193
	Renteudgifter	-2.928	-1.264
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-734	-599
	Investeringsafkast, i alt	16.801	6.505
	Pensionsafkastskat	-2.289	-617
4	Udbetalte ydelser	-20.273	-24.072
	Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-20.273	-24.072
5,6	Ændring i livsforsikringshensættelser	-11.642	2.458
	Ændring i genforsikringsandel	3	-87
	Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt	-11.639	2.371
	Ændring i fortjenstmargen	-617	
	Erhvervelsesomkostninger	-101	-111
	Administrationsomkostninger	-642	-648
	Omkostningsrefusion fra tilknyttede virksomheder	13	20
7	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-730	-739
	Overført investeringsafkast	-685	-442
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT	1.152	983
8	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	-208	-36
	Egenkapitalens investeringsafkast	283	207
9	Andre indtægter	615	696
10	RESULTAT FØR SKAT	1.842	1.850
11	Skat	-330	-457
	ÅRETS RESULTAT	1.512	1.393
	Årets resultat	1.512	1.393
	Anden totalindkomst:		
	Omregning af udenlandske enheder	14	-15
	Hedge af udenlandske enheder	-28	8
	Skat vedrørende anden totalindkomst	6	-2
	Anden totalindkomst i alt	-8	-9
	ÅRETS TOTALINDKOMST	1.504	1.384

Balance - Danica Pension

Aktiver

Note	Mio. kr.	2016	Primo 2016
	IMMATERIELLE AKTIVER	181	172
12	Investeringsejendomme	374	305
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	24.521	26.360
	Udlån til tilknyttede virksomheder	78	81
	Kapitalandele i associerede virksomheder	782	644
	Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	25.381	27.085
	Kapitalandele	16.872	26.216
	Investeringsforeningsandele	15.744	14.849
	Obligationer	130.631	113.073
	Andre udlån	3.761	2.835
	Indlån i kreditinstitutter	1.902	837
	Øvrige	19.259	13.912
13	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	188.169	171.722
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	213.924	199.112
14	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	124.887	110.649
	Genforsikringsandele af præmiehensættelser	6	5
	Genforsikringsandele af livsforsikringshensættelser	18	15
	Genforsikringsandele af erstatningshensættelser	1	-
	Genforsikringsandele af de forsikringsmæssige hensættelser, i alt	25	20
	Tilgodehavender hos forsikringstagere	838	698
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	177	264
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	1.400	1.108
	Andre tilgodehavender	623	795
	TILGODEHAVENDER, I ALT	3.063	2.885
	Aktuelle skatteaktiver	94	405
	Likvide beholdninger	963	1.091
	ANDRE AKTIVER, I ALT	1.057	1.496
	Tilgodehavende renter samt optjent leje	2.755	1.823
	Andre periodeafgrænsningsposter	406	402
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	3.161	2.225
	AKTIVER, I ALT	346.273	316.539

Balance - Danica Pension

Passiver

Note	Mio. kr.	2016	Primo 2016
	Aktiekapital	1.100	1.100
	Sikkerhedsfond	1.499	1.499
	Overført overskud	14.156	14.164
	Foreslået udbytte	1.512	2.600
15	EGENKAPITAL, I ALT	18.267	19.363
	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	3.865	3.731
	Præmiehensættelser	350	439
5	Livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter	148.766	150.220
6	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter	119.404	106.588
	Livsforsikringshensættelser, i alt	268.170	256.808
	Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter	5.367	4.749
	Erstatningshensættelser	8.618	8.185
	Risikomargen på skadesforsikringskontrakter	275	260
	Hensættelser til bonus og præmierabatter	59	89
	HENSÆTTELSER TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	282.839	270.530
11	Udskudte skatteforpligtelser	1.663	1.732
	HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	1.663	1.732
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	396	352
	Gæld i forbindelse med genforsikring	2	-
	Gæld til kreditinstitutter	15.570	7.487
	Gæld til tilknyttede virksomheder	192	60
16	Anden gæld	21.892	12.288
	GÆLD, I ALT	38.052	20.187
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	1.587	996
	PASSIVER, I ALT	346.273	316.539

Kapitalforhold - Danica Pension

Mio. kr.

Ændring i egenkapital	Aktie- kapital	Valuta- omregnings- reserve*	Sikker- hedsfond	Overført overskud	Foreslået udbytte	I alt
Egenkapital, 31. december 2015	1.100	-35	1.499	14.352	2.600	19.516
Ændring 1. januar 2016 jf. anvendt regnskabspraksis	-	-	-	-153	-	-153
Korrigeret egenkapital, 1. januar 2016	1.100	-35	1.499	14.199	2.600	19.363
Årets resultat	-	-	-	1.512	-	1.512
Anden totalindkomst:						
Omregning af udenlandske enheder	-	14	-	-	-	14
Hedge af udenlandske enheder	-	-28	-	-	-	-28
Skat vedrørende anden total indkomst	-	6	-	-	-	6
Anden totalindkomst i alt	-	-8	-	-	-	-8
Årets totalindkomst	-	-8	-	1.512	-	1.504
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-2.600	-2.600
Foreslået udbytte **	-	-	-	-1.512	1.512	0
Egenkapital, 31. december 2016	1.100	-43	1.499	14.199	1.512	18.267
Egenkapital, 31. december 2014	1.100	-26	1.499	15.559	1.899	20.031
Årets resultat	-	-	-	1.393	-	1.393
Anden totalindkomst:						
Omregning af udenlandske enheder	-	-15	-	-	-	-15
Hedge af udenlandske enheder	-	8	-	-	-	8
Skat vedrørende anden total indkomst	-	-2	-	-	-	-2
Anden totalindkomst i alt	-	-9	-	-	-	-9
Årets totalindkomst	-	-9	-	1.393	-	1.384
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-1.899	-1.899
Foreslået udbytte **	-	-	-	-2.600	2.600	0
Egenkapital, 31. december 2015	1.100	-35	1.499	14.352	2.600	19.516

* Indgår i balancen sammen med overført overskud

** Udbyttet udgør 137,45 kr. pr. aktie (2015: 236,36 kr.), linjen viser påvirkningen på ultimo egenkapitalen.

Danica Pension er forpligtet til at tildele visse forsikringstagere fra det tidligere Statsanstalten for Livsforsikring (nu en del af Danica Pension) en andel af egenkapitalens overdækning i forhold til opgjort kapitalkrav, såfremt denne overdækning overstiger, hvad den var i Statsanstalten for Livsforsikring for privatiseringen i 1990. Dette gælder eventuel overdækning, som tillægges egenkapitalen eller udloddes som udbytte, men omfatter ikke indbetalt egenkapital efter privatiseringen. Særlige overskudsandele til disse forsikringstagere udgiftsføres i resultatopgørelsen under regnskabsposten "Ændring i livsforsikringshensættelser".

Kapitalforhold - Danica Pension

Mio. kr.	2016	Primo 2016
Kapitalgrundlag		
Egenkapital	18.267	19.363
Forskelle i værdiansættelse mellem regnskab og Solvens II:		
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	3.688	3.557
Udskudt skat	-292	-279
Kapitalandele af tilknyttede virksomheder	964	972
Øvrige poster	-	138
- Foreslået udbytte	-1.512	-2.600
- Immaterielle aktiver	-181	-172
Supplerende kapital	3.865	3.731
Kapitalgrundlag	24.799	24.710

Noter – Danica Pension

Note

1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Moderelskabet Danica Pensions regnskab aflægges efter lov om finansiel virksomhed, herunder Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser nr. 937 af 27. juli 2015, samt ændringsbekendtgørelse BEK688 af 1. juni 2016 gældende fra 1. juli 2016.

Regnskabspraksis er identisk med koncernens måling efter IFRS med de forskelle der naturligt opstår mellem et koncernregnskab og moderselskabsregnskab. Der henvises til beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis i note 1 til koncernregnskabet.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes efter indre værdis metode, og dattervirksomheders resultat efter skat resultatføres under "Indtægter fra tilknyttede virksomheder.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter Danica Pension, som er et livsforsikringsselskab og moderselskab i en koncern, der driver livsforsikringsvirksomhed.

Nøgletal

Moderelskabets nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelsen om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. Afkastnøgletallene er beregnet som sammenvægtede afkast.

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015
2	BRUTTOPRÆMIER, inkl. indbetalte præmier på investeringskontrakter		
	Direkte forsikringer:		
	Løbende præmier	10.990	10.875
	Engangspræmier	10.222	7.613
	Direkte forsikringer i alt	21.212	18.488
	Bruttopræmier i alt	21.212	18.488
	I ovenstående bruttopræmier udgør de indbetalte præmier på investeringskontrakter, som ikke indgår i resultatopgørelsen:		
	Løbende indbetalinger	21	113
	Engangsindbetalinger	600	393
	Indbetalinger i alt	621	506
	Bruttopræmier i resultatopgørelsen i alt	20.591	17.982
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter tegningsforhold:		
	Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold	17.230	15.272
	Individuelt tegnede forsikringer	2.551	1.760
	Gruppelivsforsikringer	1.431	1.456
	I alt	21.212	18.488
	Antal forsikrede, direkte forsikringer (1.000 stk.):		
	Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold	228	226
	Individuelt tegnede forsikringer	318	327
	Gruppelivsforsikringer	433	458
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter bonusforhold:		
	Forsikringer med bonusordninger	4.210	3.604
	Forsikringer med egen investeringsrisiko	17.002	14.884
	I alt	21.212	18.488
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter forsikringstagers bopæl:		
	Danmark	20.893	18.135
	Andre EU-lande	222	211
	Øvrige lande	97	142
	I alt	21.212	18.488
3	KURSREGULERINGER		
	Investeringsejendomme	75	31
	Kapitalandele	2.972	2.411
	Investeringsforeningsandele	5.322	4.994
	Obligationer	2.742	-1.687
	Andre udlån	-166	-33
	Indlån i kreditinstitutter	152	207
	Øvrige	143	-4.730
	Kursreguleringer i alt	11.240	1.193

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015
4	UDBETALTE YDELSER		
	Direkte forsikringer:		
	Forsikringssummer ved død	-570	-610
	Forsikringssummer ved invaliditet	-184	-174
	Forsikringssummer ved udløb	-1.066	-1.333
	Pensions- og renteydelser	-6.883	-6.880
	Tilbagekøb	-10.670	-14.232
	Kontant udbetalte bonusbeløb	-899	-842
	Direkte forsikringer i alt	-20.272	-24.071
	Invaliditetsbegrænsende udgifter	-1	-1
	Udbetalte ydelser i alt	-20.273	-24.072
	En del kunder valgte at omtegne deres Kapitalpension til Aldersopsparring:		
	Skatten af kundernes depot, som indgår som tilbagekøb, udgjorde		-4.980
	Skat af kollektivt bonuspotentiale vedrørende kunder, der omtegnede		-101
	Skat af akkumuleret værdiregulering vedrørende kunder, der omtegnede		-386
5	ÆNDRING I LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSE - GENNEMSNITSRENTE		
	Livsforsikringshensættelser primo	150.219	168.495
	Fortjenstmargen primo	0	-
	Forsikringsmæssige hensættelser i alt primo	150.219	168.495
	Kollektivt bonuspotentiale primo	-5.452	-2.450
	Akkumuleret værdiregulering primo	-34.846	-41.803
	Retrospektive hensættelser primo	109.921	124.242
	Ændringer i perioden:		
	Bruttopræmier	4.210	3.605
	Tilskrivning af afkast	1.800	2.263
	Forsikringsydelse	-11.554	-15.731
	Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-352	-390
	Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-24	29
	Særlige overskudsandele	340	271
	Ændringer i alt	-5.580	-9.953
	Øvrige ændringer:		
	Overdragelse af hensættelser	-912	-5.713
	Kvoteforskydning Forenede Gruppeliv	-22	-84
	Andet	83	1.429
	Øvrige ændringer i alt	-851	-4.368
	Retrospektive hensættelser ultimo perioden	103.490	109.921
	Akkumuleret værdiregulering ultimo perioden	38.924	36.824
	Kollektivt bonuspotentiale ultimo	6.352	3.584
	Forsikringsmæssige hensættelser i alt ultimo	148.766	150.329
	Fortjenstmargen ultimo	0	-
	Livsforsikringshensættelser ultimo perioden	148.766	150.329
	- korrektion af livsforsikringshensættelser til primo 2016 som følge af ny bekendtgørelse:		
	korrektion af akkumuleret værdiregulering		-1.978
	korrektion af kollektivt bonuspotentiale		1.868
	Livsforsikringshensættelser primo 2016 i alt		150.219
	Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser iflg. resultatopgørelsen fordeler sig således:		
	Ændring i retrospektive hensættelser	-5.580	-9.953
	Ændring direkte på balancen	80	1.434
	Ændring i akkumuleret værdiregulering	4.078	-4.979
	Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser	-1.422	-13.498
	Forrentning af kundemidler efter omkostninger for skat i %	-0,1	-0,2

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.					2016	2015
5							
fortsat							
Livsforsikringshensættelser opdelt på delbestande							
2016		Rente- gruppe 1	Rente- gruppe 2	Rente- gruppe 3	Rente- gruppe 4	Udenfor rentegrp.	
Garanterede ydelser		37.810	16.764	13.200	62.454	10.097	140.325
Risikomargen		154	114	127	662	133	1.190
Individuelt bonuspotentiale		668	149	62	20	-	899
Kollektivt bonuspotentiale		1.976	740	907	2.419	310	6.352
Livsforsikringshensættelser i alt		40.608	17.767	14.296	65.555	10.540	148.766
Afkastprocent		5,5	7,3	7,7	6,9		
Bonusgrad		5,4	5,1	9,4	6,6		
2015		Rente- gruppe 1	Rente- gruppe 2	Rente- gruppe 3	Rente- gruppe 4	Udenfor rentegrp.	
Garanterede ydelser		37.087	18.421	14.625	68.317	4.673	143.123
Individuelt bonuspotentiale		2.951	375	137	160	-	3.623
Kollektivt bonuspotentiale		1.065	216	719	1.269	314	3.583
Livsforsikringshensættelser i alt		41.103	19.012	15.481	69.746	4.987	150.329
Afkastprocent		1,6	-0,1	0,8	0,8		
Bonusgrad		2,8	1,3	6,9	3,1		
Omkostningsgrupper, i alt:							
Kollektivt bonuspotentiale						-	48
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus						297	326
Forsikringsmæssige driftsomkostninger						-361	-362
Omkostningsresultat						-63	-36
Omkostningsresultat i %						-0,06	-0,03
Risikogrupper, i alt:							
Kollektivt bonuspotentiale						310	266
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus						143	92
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus i %						0,07	0,04

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015
6	ÆNDRING I LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSER - MARKEDSSRENTE		
	Livsforsikringshensættelser primo	106.588	96.733
	Fortjenstmargen primo	4.749	-
	Forsikringsmæssige hensættelser i alt primo	111.337	96.733
	Akkumuleret værdiregulering primo	-230	-218
	Retrospektive hensættelser primo	111.107	96.515
	Ændringer i perioden :		
	Bruttoopræmier	16.381	14.377
	Rentetilskrivning	5.202	3.549
	Forsikringsydelse	-8.719	-8.353
	Omkostningstillæg	-152	-157
	Andet	-39	-21
	Ændringer i alt	12.673	9.395
	Øvrige ændringer:		
	Indbetaling investeringskontrakter	621	506
	Udbetaling investeringskontrakter	-945	-1.099
	Overdragelse af hensættelser	1.025	5.790
	Øvrige ændringer i alt	701	5.197
	Retrospektive hensættelser ultimo perioden	124.481	111.107
	Akkumuleret værdiregulering ultimo perioden	290	230
	Forsikringsmæssige hensættelser i alt ultimo	124.771	116.534
	Fortjenstmargen ultimo	5.367	-
	Livsforsikringshensættelser ultimo perioden	119.404	111.337
	- korrektion af livsforsikringshensættelser primo 2016 jf. anvendt regnskabspraksis:		
	korrektion vedr. fortjenstmargen primo		-4.749
	Livsforsikringshensættelser primo 2016 i alt	119.404	106.588
	Ændring i hensættelser for unit-linked forsikringer fordeler sig således:		
	Ændring i retrospektive hensættelser	12.673	9.395
	Ændring i akkumuleret værdiregulering	60	12
	Ændring i hensættelser for unit-linked forsikringer	12.733	9.407
	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter er opdelt således:		
	Forsikringskontrakter	114.585	104.411
	Investeringskontrakter	4.819	6.926
	Unit-linked hensættelser ultimo perioden	119.404	111.337
	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter er opdelt således:		
	Hensættelser uden garanti	92.977	85.274
	Hensættelser med garanti	26.427	26.063
	Unit-linked hensættelser ultimo perioden	119.404	111.337
	Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat i %	0,2	0,2

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015
7	FORSIKRINGSMÆSSIGE DRIFTSOMKOSTNINGER		
	Provisioner for direkte forsikringer udgør	-132	-154
	Honorar til Deloitte:		
	Lovpligtig revision af årsregnskab	-0,8	-0,7
	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-0,2	-0,7
	Skatterådgivning	-0,1	-
	Andre ydelser	-0,1	-0,3
	I alt	-1,2	-1,7
	Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i året	568	592
	Antal heltidsbeskæftigede ultimo året	521	571
	Personaleudgifter:		
	Lønninger	-404	-376
	Aktiebaseret vederlæggelse	-2	-2
	Pensioner	-63	-69
	Andre udgifter til social sikring og afgifter	-51	-39
	Andet	-40	-43
	Personaleudgifter optjent i alt	-560	-529

En uddybende beskrivelse af selskabets lønpolitik og udbetalte lønninger findes i "Aflønningsrapport 2016", som er tilgængelig på hjemmesiden www.danicapension.dk. Aflønningsrapport 2016 er ikke omfattet af revision.

For oplysninger om vederlag til bestyrelse og direktion henvises til Danica Pension koncernens regnskab.

Alle selskabets pensionsordninger er bidragsbaserede, hvor der sker indbetalinger til forsikringselskaber, væsentligst Danica. Disse udgiftsføres løbende.

Vederlag til andre væsentlige risikotagere

Selskabet har for 2016 afholdt vederlag for i alt 27,5 mio. kr. til 23 væsentlige risikotagere (2015 26,7 mio. kr. til 17 væsentlige risikotagere).

Vederlaget fordeler sig med fast vederlag 26,0 mio. kr. (2015 24,4 mio. kr.) og variabelt vederlag 1,5 mio. kr. (2015 2,2 mio. kr.).

Selskabet har ingen pensionsforpligtelse over for andre væsentlige risikotagere, idet disses pension er afdækket ved indbetaling til bidragsbaseret ordning gennem pensionsforsikringsselskab.

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015
8	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING		
	Bruttopræmier	897	810
	Afgivne genforsikringspræmier	-13	-10
	Ændring i bruttopræmiehensættelser	89	38
	Ændring i genforsikringsandel af præmiehensættelser	1	0
	Præmieindtægter f.e.r.	974	838
	Forsikringsteknisk rente	-92	-71
	Udbetalte bruttoerstatninger	-1.091	-1.001
	Modtaget genforsikringsdækning	63	58
	Ændring i erstatningshensættelser	-53	76
	Ændring i risikomargen	-15	-
	Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	1	-56
	Erstatningsudgifter f.e.r.	-1.095	-923
	Bonus og præmierabatter	-27	-52
	Erhvervelsesomkostninger	-23	-22
	Administrationsomkostninger	-53	-64
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber	-	1
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	-76	-85
	Investeringsafkast	108	257
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	-208	-36
	Afløbsresultat vedrørende tidligere år i alt:		
	Brutto	0	0
	For egen regning	0	0
	Beregning af forsikringsteknisk rente samt investeringsafkast:		
	Investeringsafkast fordelt til syge- og ulykkesforsikring	402	235
	Forsikringsteknisk rente, sats	0,93%	1,11%
	Forsikringsteknisk rente, beløb	84	98
	Diskontering erstatningshensættelse	-169	-161
	Diskontering stigende risiko med alder	-7	-8
	Forsikringsteknisk rente f.e.r. - efter diskontering	-92	-71
	Investeringsafkast fordelt til syge- og ulykkesforsikring	402	235
	Kursregulering erstatningshensættelser	-210	120
	Investeringsafkast i alt, inkl. kursreguleringer	192	355
	Heraf overført til forsikringsteknisk rente	-84	-98
	Investeringsafkast	108	257
	Antal erstatninger (stk.)	1.128	1.004
	Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader	0,9	0,8
	Erstatningsfrekvensen	0,6%	0,6%
	Bruttopræmieindtægter, direkte forsikringer, fordelt efter forsikringstagers bopæl:		
	Danmark	970	834
	Andre EU-lande	12	10
	Øvrige lande	4	4
	I alt	986	848
9	ANDRE INDTÆGTER		
	Provisioner fra fondsforvaltere m.v.	615	696

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015
10	RESULTAT FØR SKAT		
	Realiseret resultat for Danica Pension skal fordeles i henhold til bekendtgørelsen om kontributionsprincippet.		
	Danica Pensions overskudspolitik for 2016 er anmeldt til Finanstilsynet i overensstemmelse med kontributions-bekendtgørelsen og vejledning om markedsdisciplin. Årets resultat består af investeringsafkastet af de til egen-kapitalen allokerede aktiver plus resultater af unit-link, Danmark, de to udenlandske datterselskaber, resultat af Forenede Gruppeliv, syge- og ulykkesresultat samt et risikotillæg af de forsikringsmæssige hensættelser fra de fire rentegrupper, samt en andel af risikoresultat fra risikogrupperne og omkostningsresultat fra omkostningsgrupperne.		
	Med virkning fra 2016 er det ikke længere muligt at overføre ikke indregnet risikotillæg til en skyggekonto. Saldoen på skyggekontoen pr. 31.12.2015 kan dog indregnes med min 20 pct. fra 2016-2020, hvis indregning ikke sker fortabes 20 pct. af saldoen pr. år. Skyggekontoen forrentes med samme afkast som de til egenkapitalen allokerede obligationer.		
	Opgørelsen af det realiserede resultat omfatter kun forsikringer under kontribution, og de enkelte poster kan derfor ikke afstemmes til selskabets resultatopgørelse.		
	Realiseret resultat:		
	Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring	1.163	1.258
	Ændring i kollektivt bonuspotentiale	762	1.620
	Særlige overskudsandele	311	271
	Tilskrivning af bonus	464	378
	Realiseret resultat i alt	2.700	3.527
	Realiseret resultat vedrørende livsforsikringskunderne, i alt	2.700	3.527
	I medfør af kontributionsprincippet er der opnået fuldt risikotillæg for 2016 i alle 4 rentegrupper.		
	Specifikation af risikotillæg:		
	Andel af forsikringsmæssige hensættelser	1.116	1.231
	40% af realiseret resultat i risikogrupper	26	28
	40% af realiseret resultat i omkostningsgrupper	16	34
	Risikotillæg i alt	1.158	1.293
	Andelen af forsikringsmæssige hensættelser udgjorde 0,60 % i nytegningsgruppen, 0,70 % i lav, 0,80 % i mellem og 0,90 % i høj.		
	Udvikling i skyggekontoen:		
	Skyggekonto primo	313	556
	Korrektion til primo	32	-
	Tilskrevet rente	1	1
	Afskrevet	-11	-
	Nedbragt som følge af omvalg	-12	-22
	Anvendt/henlagt	-279	-222
	Skyggekonto ultimo perioden	44	313
	Skyggekontoen opdelt på kontributionsgrupper:		
	Rentegruppe 2	-	258
	Risikogrupper i alt	44	55
	I alt	44	313

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015		
11	SKAT				
	Årets skat kan opdeles således:				
	Skat af årets resultat	-330	-458		
	Skat af anden totalindkomst:				
	Hedge af udenlandske enheder	6	-2		
	I alt	-324	-460		
	Skat af årets resultat fremkommer således:				
	Aktuel skat	-438	-164		
	Efterregulering af tidligere års aktuelle skat	12	-25		
	Efterregulering af tidligere års udskudte skat	31	-3		
	Ændring af udskudt skat som følge af nedsættelse af skatteprocent	0	18		
	Øvrige ændringer af udskudt skat	65	-284		
	I alt	-330	-458		
	Effektiv skatteprocent:				
	Dansk skatteprocent	22,0	23,5		
	Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-2,3	1,5		
	Effekt af nedsættelse af skattesats	0,0	-1,0		
	Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter	-2,8	0,7		
	Effektiv skatteprocent	16,9	24,7		
	Udskudte skatteforpligtelser fordelt på hovedposter:				
	Immaterielle aktiver	-2	-3		
	Materielle aktiver	-10	-10		
	Investerings ejendomme	1.674	1.637		
	Fremført negativ PAL	3	110		
	Andet	-2	-2		
	I alt	1.663	1.732		
	Udover den i balancen afsatte udskudte skat påhviler der ingen udskudt skat vedrørende aktier i tilknyttede virksomheder.				
12	INVESTERINGSEJENDOMME				
	Dagsværdi primo	305	275		
	Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	2			
	Afgang i årets løb	-3	-		
	Dagsværdiregulering		30		
	Andre ændringer	70			
	Dagsværdi ultimo	374	305		
	Det vægtede gennemsnit af afkastprocenter, der er lagt til grund for de enkelte ejendommers dagsværdi udgør for:				
	Erhversejendomme	4,3%	4,3%		
	Boliger	2,5%	2,5%		
13	ANDRE FINANSIELLE INVESTERINGSAKTIVER				
	Heri indgår investeringer i virksomheder i Danske Bank koncernen således:				
	Kapitalandele	91	121		
	Obligationer	26.326	22.365		
	Indlån i kreditinstitutter	849	91		
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	962	1.599		
	Øvrige	7.032	6.086		
14	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER				
	Består af investeringsforeninger, hvori de underliggende aktiver opdeles således:				
		Med garanti	Uden garanti		
	Investerings ejendomme	-	4.203	4.203	5.779
	Kapitalandele	6.274	62.647	68.921	61.536
	Obligationer	20.398	30.240	50.638	43.020
	Indlån i kreditinstitutter	48	313	361	314
	Derivater	26	738	764	-
	I alt	26.746	98.141	124.887	110.649

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015
15	EGENKAPITAL		
	Aktieantal á 100 kr.	11.000.000	11.000.000
16	ANDEN GÆLD		
	I anden gæld indgår:		
	Derivater med negativ dagsværdi	19.426	10.014
	Pensionsafkastskat	2.154	1.193
	Personale forpligtelser	74	78
17	SIKKERHEDSSTILLELSE OG EVENTUALFORPLIGTELSE		
	Til sikkerhed for forsikredes opsparing er registreret følgende aktiver:		
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	24.748	26.555
	Kapitalandele	16.165	24.555
	Investeringsforeningsandele	14.459	9.459
	Obligationer	116.868	104.735
	Andre udlån	3.762	2.835
	Indlån i kreditinstitutter	0	688
	Øvrige, netto	-910	3.792
	Investeringsaktiver tilknyttet markesrenteprodukter	120.292	110.335
	Tilgodehavende renter	2.737	1.810
	I alt	298.121	284.764
	Der er udstedt ejerpartebreve, der ligger til sikkerhed for de forsikringsmæssige forpligtelser, for i alt	75	75
	Selskabet har til sikkerhed for derivatforretninger afgivet obligationer svarende til en dagsværdi på i alt	5.207	1.577
	Selskabet har givet tilsagn om deltagelse i alternative investeringer med et beløb på	9.553	11.231
	Selskabet er sambeskattet med alle enheder i Danske Bank koncernen og hæfter solidarisk for disses danske selskabsskatter og kildeskatter mv.		
	Selskabet er fællesregistreret med tilknyttede virksomheder for afregning af lønsumsafgift og moms og hæfter solidarisk herfor.		
	Selskabet hæfter solidarisk med de øvrige deltagere for forsikringsmæssige forpligtelser vedrørende samtlige policer, der administreres af Forenede Gruppeliv A/S.		
	Selskabets størrelse og forretningsomfang indebærer, at selskabet til stadighed er part i diverse retssager. De verserende retssager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på selskabets økonomiske stilling.		

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2016	2015
18	NÆRTSTÅENDE PARTER		
	Forsikringsselskabet Danica med hjemsted i København, besidder 100 % af aktiekapitalen i Danica Pension og har dermed bestemmende indflydelse.		
	Danske Bank A/S med hjemsted i København er den øverste modervirksomhed.		
	Transaktioner med nærtstående parter indgås og afregnes på markedsbaserede vilkår.		
	Danica Pensions IT-drift og -udvikling, intern revision, personaleadministration, logistik og markedsføring m.v. varetages af Danske Bank. Herudover varetager Danske Bank porteføljevaltning og værdipapirhandel.		
	Danica Pension har haft nedenstående transaktioner og mellemværender af større betydning med øvrige selskaber i Danske Bank koncernen. Se endvidere investeringer i note 13.		
	IT-drift og -udvikling	-169	-179
	Øvrige administrative ydelser	-47	-61
	Provision for salg af forsikringer og betjening af porteføljen, svarende til 2,5 pct. af bruttopræmieindtægterne tegnet gennem Danske Bank koncernen (2,5 pct. i 2015)	-116	-102
	Ordinært honorar for porteføljevaltning, svarende til 0,07 pct. af de investeringsaktiver, der er under forvaltning (0,15 pct. i 2015)	-128	-246
	Performance honorar for porteføljevaltning	-79	-117
	Depotgebyr og kurtage ved handel med kapitalandele m.v. i alt netto	-57	-37
	Renteindtægter	594	676
	Renteudgifter	-13	-14
	Forsikringsselskaberne i Danica koncernens danske del administreres af Danica Pension, som på markedsbaserede vilkår afregner omkostningerne med de selskaber, der administreres for.		
	Danica Pension har ydet et lån til sit moderselskab Forsikringsselskabet Danica	1.200	-
	Endvidere varetager Danica koncernen arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger for Danske Bank koncernen og nærtstående parter dertil.		

Noter - Danica Pension

Note Mio. kr.

19 SPECIFIKATION AF AKTIVER OG AFKAST 2016

GENNEMSNITSRENTEPRODUKTER	Regnskabsmæssig værdi		Afkast i pct. p.a. før skat
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	26.216	24.340	6,8
Noterede kapitalandele	12.119	9.102	7,6
Unoterede kapitalandele	16.206	10.196	8,9
Kapitalandele, i alt	28.325	19.298	5,7
Stats- og realkreditobligationer	101.540	113.617	5,9
Indeksobligationer	9.932	17.322	3,1
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	18.234	19.588	7,4
Udlån mv.	0	0	-
Obligationer og udlån, i alt	129.706	150.527	5,5
Tilknyttede virksomheder	449	555	7,5
Øvrige investeringsaktiver	1.704	1.804	-
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringer af aktiver og forpligtelser	3.705	546	-

På Danicas hjemmeside www.danicapension.dk forefindes en specifikation af selskabets kapitalandele.

MARKEDSRENTEPRODUKTER	Regnskabsmæssig værdi		Afkast i pct. p.a. før skat
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	185	5.618	5,6
Noterede kapitalandele	49.938	41.253	8,1
Unoterede kapitalandele	36	10.783	16,9
Kapitalandele, i alt	49.974	52.036	9,9
Stats- og realkreditobligationer	41.004	48.961	2,0
Indeksobligationer	6.819	2.512	6,3
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	242	7.853	10,1
Udlån mv.	0	0	-
Obligationer og udlån, i alt	48.065	59.326	3,6
Tilknyttede virksomheder	0	0	-
Øvrige investeringsaktiver	12.425	7.906	-

Noter - Danica Pension

Note Mio. kr.

20 SPECIFIKATION AF AFKAST FOR MARKEDSRENTE PRODUKTER

Danica Balance	År til pension	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Afkast i pct.	Risiko
Høj Risiko:				
Mix højt risikoforløb	30 år	0,22	6,31	4,75
Mix højt risikoforløb	15 år	0,04	8,64	4,25
Mix højt risikoforløb	5 år	0,02	7,33	4,25
Mix højt risikoforløb	-5 år	0,00	6,27	3,75
Danica Balance	Ikke livscyklus*	0,07	14,54	N/A
Middel Risiko:				
Mix middel risikoforløb	30 år	0,78	6,55	4,75
Mix middel risikoforløb	15 år	0,21	7,53	4,25
Mix middel risikoforløb	5 år	0,06	6,33	3,75
Mix middel risikoforløb	-5 år	0,00	5,56	3,50
Danica Balance	Ikke livscyklus*	0,28	11,02	N/A
Lav Risiko:				
Mix lavt risikoforløb	30 år	0,23	6,90	4,50
Mix lavt risikoforløb	15 år	0,07	6,56	3,75
Mix lavt risikoforløb	5 år	0,03	5,53	3,50
Mix lavt risikoforløb	-5 år	0,00	4,73	3,25
Danica Balance	Ikke livscyklus*	0,64	7,5	N/A

* Lanceret 18. januar 2016

Danica Valg	År til pension	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Afkast i pct.	Risiko
Høj Risiko:	Ikke livscyklus	2,52	5,39	5,25
Middel Risiko:	Ikke livscyklus	3,58	5,46	4,50
Lav Risiko:	Ikke livscyklus	0,40	5,43	3,75

21 AKTIEBEHOLDNING PROCENTVIS FORDELT PÅ BRANCHER OG REGIONER 2016

	Danmark	Øvrige Europa	Nord-Amerika	Syd-Amerika	Japan	Øvrige Fjernøsten	Øvrige lande	I alt
Energi	0,0	0,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,2	4,1
Materialer	0,3	0,6	0,7	0,0	0,1	0,3	0,3	2,3
Industri	6,8	1,4	2,2	0,0	0,8	0,0	0,9	12,1
Forbrugsgoder	1,5	1,0	2,8	0,0	0,7	0,3	0,9	7,2
Konsumentvarer	1,1	1,1	2,1	0,0	0,2	0,1	0,0	4,6
Sundhedspleje	3,9	1,3	2,7	0,0	0,2	0,0	0,1	8,2
Finans	7,0	17,7	14,8	0,0	0,6	2,1	7,6	49,8
IT	0,3	0,5	4,4	0,0	0,2	0,9	0,6	6,9
Telekommunikation	0,1	0,4	0,4	0,0	0,2	0,4	0,0	1,5
Forsyning	0,4	0,4	0,6	0,0	1,2	0,4	0,3	3,3
Ikke fordelt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	21,4	25,1	33,9	0,0	4,2	4,5	10,9	100,0

Koncernoversigt

	Ejerandel	Valuta	Årets resultat	Selskabskapital	Egenkapital	Medarbejdere	Ledelseshverv ²⁾			
							%	mio.	mio.	mio.
LIVSFORSIKRING										
Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab, København	100	DKK	1.512	1.100	18.267	521	D	D	D	D
Danica Pension Försäkringsaktiebolag, Stockholm	100	SEK	71	100	325	64	B			
Danica Pensjonsforsikring AS, Trondheim	100	NOK	96	106	369	90	B			
EJENDOMSVIRKSOMHED										
Danica Ejendomsselskab ApS, København	100	DKK	1.623	2.794	27.533	-	B		B	B
Nygade 1-3 ApS, København	100	DKK	167	0	445	-	B		B	B
Ejendomsselskabet Project Nord P/S	100	DKK	302	1	739	-	B		B	B
Komplementarselskabet Project Nord ApS	100	DKK	0	0	0	-	B		B	B
SD Karreen Holding ApS	100	DKK	0	18	485	-	B		B	B
SD Karré 1 ApS	100	DKK	34	16	540	-	B		B	B
SD Karré 2 ApS	100	DKK	13	2	95	-	B		B	B
Ejendomsselskabet af 10. februar 2016	100	DKK	0	0	0	-				

¹⁾ Omfatter medarbejdere i koncernens selskaber 31. december 2016.

²⁾ Ledelseshverv for Per Klitgård (PKLI), Lars Ellehave-Andersen (LEA), Claus Harder (CH) og Anders Svennesen (AS).

B står for bestyrelsesmedlem og D for direktør.

Koncernoversigt

Selskaber

Forsikringsselskabet
Danica A/S

Danica Pension A/S

Danica Pension
Försäkringsaktiebo-
lag

Danica Pensjons-
Forsikring AS

Danica
Ejendomsselskab
ApS

Aktiviteter

Moderselskab, hvis hovedaktivitet er salg af skadeforsikring, som omfatter Sundhedssikring, Kritisk Sygdom og Sundhedsfremmer

Salg af markedsprodukterne, Danica Balance, Danica Link og Danica Select, hvor opsparingen bliver forrentet med markedsafkastet. Policerne kan tilknyttes livsforsikring og forsikring mod tab af erhvervsevne. Danica Balance er et livscyklus produkt, som kombinerer fordelene ved kollektive investeringer med individuelle tilpasninger. Kunden vælger investeringsprofil. Mulighed for garanti. I Danica Link kan kunden enten vælge selv at investere blandt 50-55 fonde.

I Danica Select kan kunderne selv investere i 15.000 forskellige aktier og værdipapirer fordelt på 17 børser i Europa og USA.

Salg af traditionel livsforsikring og pension (Danica Traditionel) samt syge- og ulykkesforsikring, som omfatter tab af erhvervsevne. Danica Traditionel er policer med ydelsesgaranti og bonus på grundlag af kollektive investeringer, som styres af Danica Pension. Kontorente fastsættes af Danica Pension

Garanterede livrenter uden bonus. Der er ikke tegnet nye policer siden 1982.

Salg af markedsprodukter samt syge- og ulykkesforsikring i Sverige.

Salg af markedsprodukter samt syge- og ulykkesforsikring i Norge.

Ejendomsselskab, der primært investerer i erhvervs-ejendomme og butikcentre.

Organisation:

Danica Pensions organisationsdiagram kan findes på www.danicapension.dk

Ledelse og ledelseshverv

I henhold til lov om finansiel virksomhed § 80, stk. 8 skal den finansielle virksomhed mindst én gang årligt offentliggøre oplysninger om de hverv, som bestyrelsen har godkendt for personer ansat af bestyrelsen, jf. samme lovs § 80, stk. 1.

I oversigten er endvidere for bestyrelsens medlemmer anført ledelseshverv, der ligger uden for Forsikringsselskabet Danica koncernen.

Bestyrelse

Thomas F. Borgen

Administrerende direktør, Danske Bank A/S
Født den 27.03.1964
Bestyrelsesmedlem i:
Kong Olav V's Fond

Tonny Thierry Andersen

Bankdirektør, Danske Bank A/S
Født den 30.09.1964
Bestyrelsesmedlem i:
Danske Bank International S.A., formand for bestyrelsen
Danske Bank Oyj (Sampo Pankki Oyj), formand for bestyrelsen
Det private Beredskab til Afvikling af Nødlidende Banker, Sparekasser og Andelskasser, formand for bestyrelsen
FinansDanmark, næstformand for bestyrelsen
Realkredit Danmark A/S, formand for bestyrelsen
Værdiansættelsesrådet
ICC Danmark
FR I af 16. september 2015 A/S, formand for bestyrelsen
Danske Invest Management A/S, formand for bestyrelsen

Kim Andersen

Direktør
Født den 30.04.1955
Direktør i:
Audio Consult ApS
KA Invest af 2. maj 2003 ApS
Bestyrelsesmedlem i:
Realkredit Danmark A/S (og formand for Revisionsudvalget)

Kim Andersen er derudover formand for Revisionsudvalget i Danica koncernen (statsautoriseret Revisor med deponeret beskikkelse)

Thomas Falck

Pensionsfaglig chef, Danica Pension
Født den 09.06.1952

Thomas Mitchell

Head of Personal Banking DK, Danske Bank A/S
Født den 01.12.1962

Charlott Due Pihl

Personaleforeningsformand, Danica Pension
Født den 27.03.1968

Jeanette Fangel Løgstrup

Direktør, Danske Bank A/S
Født den 04.12.1962
Bestyrelsesmedlem i:
JP/Politikens Hus A/S
Danske Bank Oyj (Sampo Pankki Oyj)
Schantz A/S

Ib Katznelson

Pens. Administrationschef, Erhvervs- og Vækstministeriet
Født den 30.10.1941
(udpeget af finansministeren)

Christoffer Møllenbach

Head of Treasury, Danske Bank A/S
Født den 03.11.1972
Bestyrelsesmedlem i:
Danske Corporation, Inc.
Danske Hypotek AB
VP Securities A/S

Henrik Nielsen

Chefkonsulent
Født den 12.01.1967

Direktion

Oplysningerne om ledelseshverv i 100 pct. ejede datterselskaber findes på koncernoversigten.

Per Klitgård

Administrerende direktør
Født den 11.12.1958
Direktør i:
Gruts Allé ApS
Bestyrelsesmedlem i:
Forsikring & Pension
Fonden F&P Formidling
Søhusvej A/S

Claus Harder

Direktør
Født den 03.06.1975

Lars Ellehave-Andersen

Direktør
Født den 28.07.1967

Anders Hjelmsø Svenesen

Direktør
Født den 14.06.1974

Påtegninger

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har i dag behandlet og godkendt årsrapporten for Danica Pension for regnskabsåret 2016.

Koncernregnskabet aflægges efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU, og årsregnskabet for moderselskabet aflægges efter Lov om finansiel virksomhed.

Det er vor opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, forpligtelser, egenkapital og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016. Endvidere er det vor opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 2. februar 2017

Direktionen

Per Klitgård

Lars Ellehave-Andersen

Claus Harder

Anders Hjelmsø Svennesen

Bestyrelsen

Thomas F. Borgen
formand

Tonny Thierry Andersen
næstformand

Kim Andersen

Thomas Falck

Thomas Mitchell

Charlott Due Pihl

Jeanette Fangel Løgstrup

Ib Katznelson

Christoffer Møllenbach

Henrik Nielsen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for udstedere af børsnoterede obligationer og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for udstedere af børsnoterede obligationer.

Det er endvidere vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Måling af unoterede investeringer	
Centralt forhold	<p>Unoterede investeringer udgør 26,9 mia. kr. pr. 31. december 2016 for koncernen. Unoterede investeringer består af investeringer i kapitalfonde, infrastrukturfonde, unoterede aktier og erhvervsobligationer. Måling af unoterede investeringer vurderes at være et centralt forhold ved revisionen, idet disse er påvirket af ledelsesmæssige skøn, ligesom ændringer i forudsætninger og den anvendte metode kan have væsentlig indvirkning på målingen af unoterede investeringer.</p> <p>Forudsætningerne med de største ledelsesmæssige skøn omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fastsættelse af markedsværdi på illikvide markeder • Fastsættelse af afkastkrav • Vurdering af fremtidige pengestrømme <p>Ledelsen har angivet flere oplysninger om unoterede investeringer i note 34 til koncernregnskabet.</p>
Revision af det centrale forhold	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne værdiansættelse af unoterede investeringer og vurderet den anvendte metode samt de fastlagte forudsætninger.</p> <p>Vores gennemgang har omfattet følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test af nøglekontroller for værdiansættelse af unoterede investeringer, herunder processer for fastlæggelse af forudsætninger og kontrollernes operationelle effektivitet. • Udfordring af den anvendte metode ved at anvende vores branchekendskab og erfaring, med fokus på bl.a. ændringer sammenlignet med sidste år. • Vurdering af de væsentligste forudsætninger for fremtidige pengestrømme samt fastsatte afkastkrav.

Måling af investeringsejendomme	
Centralt forhold	<p>Investeringsejendomme udgør 26,8 mia. kr. pr. 31. december 2016 for koncernen. Fastlæggelsen af målingen af investeringsejendomme baseres på ejendommenes beliggenhed, fremtidige begivenheder, pengestrømme og krav til afkast. Investeringsejendomme vurderes at være et centralt forhold ved revisionen, da ændringer i forudsætninger og den anvendte metode kan have væsentlig indvirkning på målingen af investeringsejendomme.</p> <p>Forudsætningerne med de største ledelsesmæssige skøn omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering af fremtidige pengestrømme • Fastsættelse af afkastkrav <p>Ledelsen har angivet flere oplysninger om målingen af investeringsejendomme i note 12 til årsregnskabet samt note 15 til koncernregnskabet.</p>
Revision af det centrale forhold	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne værdiansættelse af investeringsejendomme og vurderet den anvendte metode samt de fastlagte forudsætninger.</p> <p>Vores gennemgang har omfattet følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test af nøglekontroller for værdiansættelsen af investeringsejendomme, herunder processer for fastlæggelse af forudsætninger, setup for ledelsesgodkendelse og eventuelle ledelsesmæssige ændringer af skøn, samt kontrollernes operationelle effektivitet. • Udfordring af den anvendte metode ved at anvende vores branchekendskab og erfaring, med fokus på ændringer sammenlignet med sidste år. • Vurdering af eventuelle væsentlige afvigelser i forudsætningerne i forhold til branchestandarder. • Vurdering af de forudsætninger og input der indgår i værdiansættelsen af investeringsejendomme, herunder en vurdering af fremtidige pengestrømme og individuelle afkastkrav benyttet i værdiansættelsen, sammenholdt med historiske data og markedspraksis.

Måling af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter	
Centralt forhold	<p>Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter udgør for koncernen 340,5 mia kr. pr. 31. december 2016. Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter vurderes at være et centralt forhold ved revisionen, idet fastlæggelsen af forudsætninger for målingen af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter omfatter vurderinger af fremtidige begivenheder. Ændringer i forudsætninger og den anvendte metode kan have væsentlig indvirkning på målingen af forpligtelser vedrørende livsforsikringskontrakter.</p> <p>Områderne med de største ledelsesmæssige skøn omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opgørelse af Fortjenestmargin • Invaliditetsintensitet • Dødelighedsintensitet • Tilbagekøbssandsynlighed. <p>Ledelsen har angivet flere oplysninger om forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter i note 5 og 6 til årsregnskabet, samt i note 25 til koncernregnskabet.</p>
Revision af det centrale forhold	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne værdiansættelse af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter og vurderet den anvendte metode samt de fastlagte forudsætninger.</p> <p>Vores gennemgang, hvori vi har inddraget vores egne internationalt kvalificerede aktuarer, har omfattet følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test af nøglekontroller i de aktuarmæssige modeller, dataindsamling og -analyse samt processer for fastlæggelse af forudsætninger. • Udfordring af den anvendte metode ved at anvende vores branchekendskab og erfaring, med fokus på ændringer sammenlignet med sidste år. • Vurdering af eventuelle væsentlige afvigelser i forudsætningerne i forhold til lov- og rapporteringsmæssige krav og branchestandar-der. • Vurdering af den invaliditets- og dødelighedsintensitet samt tilbage-købssandsynlighed, der er anvendt i beregningen, sammenholdt med historiske data og markedspraksis. • Afstemning af retrospektive hensættelser til forsikringssystemet og analysering af udviklingen, især i risiko-, rente- og omkostningsresultater.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller

årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Nøgletallet solvensdækning

Ledelsen er ansvarlig for nøgletallet solvensdækning, der fremgår af hoved- og nøgletaloversigten på side 12 i årsrapporten.

Som anført i hoved- og nøgletaloversigten er nøgletallet solvensdækning undtaget fra kravet om revision. Vores konklusion om koncern- og årsregnskabet omfatter derfor ikke nøgletallet solvensdækning, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om dette nøgletal.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at overveje, om nøgletallet solvensdækning er væsentligt inkonsistent med koncern- og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Hvis vi på dette grundlag konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i nøgletallet solvensdækning, skal vi rapportere herom. Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for udstedere af børsnoterede obligationer samt for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der

udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, 2. februar 2017

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Jens Ringbæk
statsautoriseret revisor

Jacques Peronard
statsautoriseret revisor

Adresse

Danica Pension,
Livsforsikringsaktieselskab
Parallelvej 17
2800 Kgs. Lyngby

Telefon: 70 11 25 25
Telefax: 45 14 96 16
www.danicapension.dk

Registreringsnummer
CVR 24256146

Kontaktperson: Økonomidirektør Ole Fabricius